Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

21 ЛІСТАПАДА 2008 г. ПЯТНІЦА
№ 220 (26333)
Кошт 500 рублёў
ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Жыллё маё

Маючыя патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў змогуць атрымаць зямельныя ўчасткі без аўкцыёнаў

Аб механізмах стымулявання развіцця індывідуальнага будаўніцтва жылля вялася гаворка на пасяджэнні «круглага стала» ў грамадскім прэс-цэнтры Дома прэсы.

Летась у краіне было пабудавана 1 млн 780 тыс. кв. метраў індывідуальнага жылля, а за 9 месяцаў сёлета ўзведзена амаль 1,5 млн кв. метраў такога жылля, паведаміў журналістам начальнік упраўлення жыллёвага будаўніцтва Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Аляксандр ГОРВАЛЬ.

Паводле слоў спецыяліста, на пачатак кастрычніка ў краіне існуе каля 22 тысяч зямельных участкаў, якія прапануюцца насельніцтву для будаўніцтва індывідуальных жылых дамоў. Разам з тым сёння толькі каля 2 тысяч нашых суайчыннікаў, што маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, знаходзяцца на зямельным уліку ў выканкамах і збіраюцца будаваць індывідуальнае жыллё.

Летась па лініі індывідуальнага будаўніцтва жылля грамадзянам было прадастаўлена 7200 зямельных участкаў, у тым ліку для «чаргавікоў» — каля 5 тысяч надзелаў. А вось сёлета тэмпы прадастаўлення зямельных участкаў для будаўніцтва індывідуальнага жылля істотна знізіліся. Аляксандр Горваль лічыць, што сёлетняе зніжэнне актыўнасці патэнцыяльных забудоўшчыкаў звязана з тым, што для тых, хто не мае патрэбы ў паляпшэнні жыллёвых умоў, участкі сёння неабходна набываць выключна на аўкцыёнах, а таксама з тым, што большасць участкаў, што прапануюцца, знаходзіцца ў не заўсёды ліквідных раёнах і часта з неразвітой інфраструктурай.

Развіццё новых раёнаў перспектыўнай жыллёвай забудовы вырашаецца шляхам будаўніцтва на гэтых тэрыторыях інжынерна-транспартнай інфраструктуры. Сёлета з бюджэтаў усіх узроўняў накіравана на развіццё інфраструктуры 750 млрд рублёў, з якіх за 9 месяцаў года ўжо рэалізавана 93 працэнты фінансавых сродкаў. Відавочна, што цяпер на гэтыя мэты трэба шукаць дадатковае фінансаванне.

Каб больш актыўна развівалася індывідуальнае будаўніцтва, зацікаўленымі міністэрствамі прапануецца ажыццявіць дэмакратызацыю падыходаў выдзялення зямельных участкаў насельніцтву. Паводле меркаванняў спецыялістаў Мінбудархітэктуры, аўкцыённы продаж участкаў істотна затармазіў працэс атрымання зямлі «жыллёвым індывідуалам», таму прапануецца адмовіцца ад аўкцыёнаў для ўсіх катэгорый грамадзян, пакінуўшы іх толькі для вострадэфіцытных тэрыторый у сталіцы і абласных цэнтрах, дзе існуе перспектыва буйной забудоўлі. На іншых тэрыторыях прапануецца даваць участкі бясплатна ці па кадастравым кошце.

Намеснік начальніка ўпраўлення землеўпарадкавання і дзяржаўнага кантролю за аховай і выкарыстаннем зямель Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі Ігар ПЕТРУСЕНКА пацвердзіў, што спецыялістамі камітэта падрыхтаваны прапановы па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў ва Указ № 667. Новаўвядзенні дазваляюць маючым патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў набываць зямельныя ўчасткі для будаўніцтва індывідуальных жылых дамоў на выбар: або ў пажыццёвае валоданне з правам перадачы ў спадчыну, ва ўласнасць ці ў арэнду. Прадастаўленне зямельных участкаў у пажыццёвае валоданне з правам перадачы ў спадчыну прапануецца ажыццяўляць бясплатна. Улічваючы той факт, што перадача ва ўласнасць і арэнду зямельных участкаў з'яўляецца платным правам, то зямлю ў гэтых выпадках прапануецца прадастаўляць па кадастравым кошце. А вось для нечаргавікоў павінен захавацца прынцып аўкцыённага продажу і перадачы зямельных участкаў у арэнду.

Галоўны эканаміст аддзела ўпраўлення рэгулявання крэдытна-фінансавых інструментаў галоўнага ўпраўлення рэгулявання банкаўскіх аперацый Нацыянальнага банка Беларусі Сяргей АНЦІ паведаміў журналістам, што апошнім часам многія банкі краіны павышаюць працэнтныя стаўкі па крэдытах для насельніцтва. Так, па рублёвых крэдытах на будаўніцтва, набыццё і рэканструкцыю жылля працэнтныя стаўкі вагаюцца ад 16 да 23, а па валютных крэдытах — ад 14 да 17 працэнтаў. Чаму так адбываецца? Справа ў тым, што сёння ў камерцыйных банкаў не хапае фінансавых рэсурсаў. Спецыяліст Нацбанка запэўніў, што цяпер галоўны банк краіны ажыццяўляе шэраг мерапрыемстваў па пошуку для банкаў танных рэсурсаў на мэты жыллёвага крэдытавання насельніцтва, у прыватнасці, праз механізм павелічэння статутных фондаў банкаў і прыцягвання недарагіх замежных інвестыцый.

Сяргей Анці ўдакладніў, што па лініі льготнага крэдытавання будаўніцтва жылля аб'ём фінансавання на 2009 год застаецца ў раней запланаваных памерах. Увогуле праграма будаўніцтва жылля ў нашай краіне застаецца прыярытэтным напрамкам і будзе і надалей фінансавацца ў поўным аб'ёме, паведаміў спецыяліст Нацбанка.

ДА 2015 ГОДА Ў СТАЛІЦЫ БУДЗЕ ЗНЕСЕНА КАЛЯ 5 ТЫСЯЧ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ДАМОЎ

Аб гэтым журналістам паведаміў начальнік упраўлення рэгулявання забудовы Камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама Аляксей ВАГА.

Сёння доля сядзібнай забудовы ў сталіцы складае больш як 25 працэнтаў ад усёй плошчы жыллёвых зонаў. У Мінску каля 17 тысяч прыватных домаўладанняў. У першую чаргу рэканструкцыя жыллёвых масіваў закране індывідуальных домаўладальнікаў па вуліцы Арлоўскай і мікраараён Грушаўкі.

Сяргей КУРКАЧ.

ЛЮБОЎНЫ ЗАБЕГ

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Учора ў сталічным кінатэатры «Перамога» ўпершыню ў Беларусі адбыліся, напэўна, адны з самых незвычайных спаборніцтваў у свеце — забег паўзункоў да 11 месяцаў ад дня нараджэння.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Аляксея Баталава з 80-годдзем

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў народнага артыста СССР Героя Сацыялістычнай Працы Аляксея Баталава з 80-годдзем. «Вы належыце да той бліскучай плеяды вялікіх майстроў экрана і сцэны, дасягненні якіх — гордасць сучаснай культуры. Больш як за паўстагоддзе плённай працы Вамі створана цэлая галерэя незабыўных вобразаў мужных, мэтанакіраваных і моцных духам людзей у цудоўных фільмах, якія ўвайшлі ў залаты фонд савецкага і расійскага кіно», — гаворыцца ў віншаванні. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што беларускія гледачы цэняць і паважаюць Аляксея Баталава «як выдатнага артыста нашага часу, чалавека надзвычайнага і шматграннага таленту, мастацтва якога пераадольвае межы, збліжае краіны і народы».

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

РАСІЯ ЗБІРАЕЦЦА ПАТРАБАВАЦЬ З УКРАІНЫ ЗА ГАЗ $2,4 МЛРД

Доўг Украіны за пастаўлены з Расіі газ неабходна спагнаць у добраахвотным або прымусовым парадку. Аб гэтым заявіў прэзідэнт Расіі Дзмітрый Мядзведзеў на сустрэчы з кіраўніком «Газпрама» Аляксеем Мілерам.

Мілер расказаў Мядзведзеву, што доўг Украіны перад Расіяй складае 2,4 мільярда долараў. Між тым «Нафтагаз Украіны» 20 лістапада праз украінскую прэсу ўжо заявіў, што нічога не павінен «Газпраму». Па звестках украінскага боку, у кампаніі маецца запазычанасць толькі перад кампаніяй-пасрэднікам RosUkrEnergo — 1,26—1,27 мільярда долараў.

25 МІЛЬЁНАЎ ДОЛАРАЎ ЗА СУПЕРТАНКЕР

Піраты, якія захапілі саудаўскі супертанкер «Сірыус Стар», запатрабавалі за яго выкуп у 25 мільёнаў долараў.

«Мы патрабуем 25 мільёнаў ад уладальнікаў танкера. Мы не хочам, каб гэтае пытанне вырашылася ў выніку доўгіх перамоў», — заявіў AFP пірат Махамед Саід з борта судна. Ён заявіў, што выкуп павінен быць заплачаны ў 10-дзённы тэрмін. «Інакш мы прымем жудасныя меры», — дадаў пірат. «Сірыус Стар» быў захоплены 15 лістапада каля берагоў Кеніі. На борце знаходзяцца 25 маракоў з Харватыі, Вялікабрытаніі, Філіпін, Польшчы і Саудаўскай Аравіі. На танкеры можа знаходзіцца груз нафты коштам звыш 100 мільёнаў долараў.

РАДА ПРАВАЛІЛА ВЫБАРЫ СПІКЕРА

Вярхоўная Рада на пасяджэнні 20 лістапада так і не змагла абраць спікера.

За прапанову прыступіць да разгляду гэтага пытання прагаласавалі ўсяго 78 дэпутатаў з 439, зарэгістраваных у зале. Пасля гэтага было прынята рашэнне, што дэпутаты разыдуцца для працы ў камітэтах і вернуцца на наступнае пленарнае пасяджэнне 2 снежня. Былы старшыня Рады Арсень Яценюк быў адпраўлены ў адстаўку 12 лістапада па ініцыятыве дэпутатаў з Партыі рэгіёнаў і пры падтрымцы часткі прапрэзідэнцкай фракцыі НУНС.

ЗА БАРЭЛЬ НАФТЫ — 50 ДОЛАРАЎ

Кошт на нафту паўночнаморскай маркі Brent знізіўся ў Лондане ніжэй за 50 долараў за барэль, які з мая 2005 года знаходзіцца на мінімуме. Прычынай зніжэння кошту стала турбота інвестараў з нагоды попыту на нафту. Барэль Brent патаннеў на 3,18 долара да 48,54 долара. Адначасова нафта амерыканскай маркі WTI знізілася на 1,86 долара да 51,76 долара за барэль. Учора ўвечары барэль WTI таксама прабіў 50-доларавую адзнаку. Deutsche Bank апублікаваў прагноз, паводле якога кошт на нафту панізіцца да красавіка 2009 года да 40 долараў за барэль.

П'ЯНЫ ЭСТОНЕЦ САПСАВАЎ СЕМ КІЛАГРАМАЎ КАПУСТЫ

У гандлёвым цэнтры ў Тарту быў затрыманы нецвярозы пакупнік, які браў бруднымі рукамі квашаную капусту, якая прадавалася ў магазіне, і еў яе. Мужчыну затрымалі ахоўнікі. Ён растлумачыў ім, што проста хацеў пакаштаваць капусту перад пакупкай. За псаванне тавару пакупніка перадалі паліцыі. З продажу давялося выключыць сем кілаграмаў капусты на суму каля ста крон (каля васьмі долараў).

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

ДЗЕЦІ ПРАВАЛІЛІСЯ ПАД ЛЁД

Трагічнае здарэнне адбылося ў сераду каля адзінаццаці дня на вадасховішчы паблізу вёскі Рудня Слуцкага раёна: тонкі лёд не вытрымаў малых.

У вадзе апынуліся двое хлопчыкаў, абодвум — па восем гадоў. Адзін з іх — жыхар Мінска, другі — Баранавічаў, а прыехалі дзеці сюды на аздараўленне ў дзіцячы санаторый «Сонейка». На жаль, выратавацца хлопчыкам не ўдалося. На падставе гэтага факта ўзбуджана крымінальная справа паводле артыкула аб службовай халатнасці, якая пацягнула па неасцярожнасці смерць чалавека.

ЗАРАБІЎ...

Тры гады абмежавання волі за ўхіленне ад платы мытных плацяжоў і яшчэ год за падробку афіцыйнага дакумента і паўторнае выкарыстанне заведама фальшывага дакумента — вось як суд ацаніў аўтабізнэс «з хітрынкай» жыхара Астравецкага раёна.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе Камітэта дзяржкантролю, крымінальная справа ў дачыненні да прайдзісвета была ўзбуджана Смаргонскім міжрайаддзелам фінансавых расследаванняў. Як высветлілася, дзялок пры садзейнічанні іншых асобаў у 2004—2005 гадах увёз на тэрыторыю нашай краіны з Літвы праз прапускныя пункты «Каменны Лог» і «Лоша» Ашмянскай мытні 19 аўтамабіляў. Прычым аўтамабілі «Мерседэс», «БМВ», «Поршэ», «Аўдзі» ён увозіў, выкарыстоўваючы рэгістрацыйныя нумарныя знакі і тэхпашпарты іншых аўто, што былі зарэгістраваныя ў Беларусі. З дапамогай такога «манеўру» ён «зэканоміў» на мытных плацяжах... 692 мільёны 700 тысяч рублёў. Між іншым, акрамя таго, што прайдзісвету давядзецца забыць на пэўны час аб вольным жыцці, з яго яшчэ вырашана спагнаць на карысць мытні 692,7 мільёна рублёў, а таксама 34,6 мільёна рублёў дзяржпошліны ў даход дзяржавы.

Ігар ГРЫШЫН.

АДКУЛЬ У БАБУЛІ ЗАВОД?

Даволі вялікі «міні-завод» па вытворчасці самаробнага спіртнога працаваў у гаспадарчых забудовах ля хаты ў вёсцы Ветахмо Докшыцкага раёна, дзе жывуць 70-гадовая бабуля і яе 40-гадовы сын. Супрацоўнікі міліцыі здзівіліся маштабам вытворчасці.

Уявіце сабе — працавалі дзве пары катлоў аб'ёмамі па 200 і 300 літраў, такое ж гіганцкае прыстасаванне для ахаладжэння ёмістасцяў. Каля забудоў знаходзілася яшчэ большая ёмістасць — аб'ёмам у 2000 літраў з брагай. Канфіскавалі 220 літраў самагоннай брагі, якую знішчылі, завод дэманціравалі...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЧАСОВА ЛЕПШ ВЫБРАЦЬ ІНШЫ ТРАНСПАРТ

У сувязі з рамонтам моста на перагоне Міханавічы — Рудзенск скразнога руху прыгарадных электрацягнікоў ад станцыі Мінск да станцыі Асіповічы з 7 гадзін 27 лістапада да 3 гадзін 30 хвілін 28 лістапада не будзе.

Як паведамілі ў Мінскім аддзяленні Беларускай чыгункі, электрацягнікі адпраўленнем са станцыі Мінск—Пасажырскі і прыпыначнага пункта Інстытут культуры будуць ісці да станцыі Міханавічы і назад, электрацягнікі адпраўленнем са станцыі Асіповічы — да станцыі Рудзенск і назад. Перавозіць пасажыраў паміж станцыямі Міханавічы і Рудзенск будуць аўтобусамі па чыгуначных білетах. Да ведама: на прыпыначныя пункты Седча, Зазерка, Рыбцы, Раўнаполле аўтобусы заходзіць не будуць. 28 лістапада электрацягнік Пухавічы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем на 5.13 адменены.

Як папярэджваюць чыгуначнікі, ва ўказаныя дні лепш устрымацца ад паездак на электрацягніках, скарыстаўшы магчымасці іншых відаў транспарту. У адваротным выпадку варта памятаць, што па вышэйзгаданай прычыне працягласць падарожжа ў гэтыя дні можа павялічыцца на дзве і больш гадзіны.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НЯПОЎНАГАДОВАЯ БЕЛАРУСКА ВЫРАШЫЛА ВЯРНУЦЦА З ЗША

Няпоўнагадовая беларуская грамадзянка Таццяна Казыра, якая знаходзіцца ў ЗША, вырашыла вярнуцца ў Беларусь. Аб гэтым прэс-сакратар МЗС Беларусі Андрэй Папоў паведаміў, адказваючы на пытанне прадстаўнікоў СМІ.

Ён расказаў, што ў Міністэрства замежных спраў паступіла афіцыйная заява Надзеі Пятроўны Новік, бабулі і апекуна Таццяны Казыры, у якой змяшчаецца просьба прыняць неабходныя меры па найхутчэйшым вяртанні Таццяны ў Рэспубліку Беларусь. Надзея Пятроўна пацвярджае, што Таццяна прыняла адназначнае рашэнне вярнуцца на радзіму.

Андрэй Папоў праінфармаваў, што, нягледзячы на забарону сям'і Запата, прадстаўніку МЗС удалося звязацца па тэлефоне з Таццянай, якая пацвердзіла яму сваю настойлівую просьбу дапамагчы ёй як мага хутчэй вярнуцца дадому.

БЕЛТА.

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «АСБ Беларусбанк» информирует, что с 21 ноября 2008 года повышает процентную ставку по срочному банковскому вкладу

«ПРЕСТИЖ»

в российских рублях

до 13 процентов годовых.

Установленная процентная ставка применяется с 21 ноября 2008 года как по вновь принимаемым, так и по ранее принятым вкладам.

Срочный банковский вклад

«ПРЕСТИЖ»

- Срок хранения вклада — 3 месяца.
- Фиксированная ставка
  - в белорусских рублях — 15 % годовых,
  - в иностранной валюте (долларах США и евро) — 11,5 % годовых,
  - в российских рублях — 13 % годовых.
- Ежемесячная капитализация дохода и возможность его выплаты.
- Минимальная сумма для открытия вклада в белорусских рублях — 100 000 рублей, в иностранной валюте — сумма не ограничена.
- Вклад вносится наличными денежными средствами либо безналичным перечислением в белорусских рублях, долларах США, евро или российских рублях.
- Возможность пополнения вклада.
- Вклад может быть открыт на имя другого лица.

Наш «Престиж» — Ваш доход!

Дополнительную информацию по размещению денежных средств на банковские вклады можно получить в любом учреждении банка или на сайте

http://www.belarusbank.by

Проценты, выплаченные по вкладам, депозитам в течение 2007 г., млн. белорусских рублей.

	январь	февраль	март	апрель	май	июнь	июль	август	сентябрь	октябрь	ноябрь	декабрь	2007 г.
Вклады до востребования	20,3	62,4	149,7	238,4	148,6	193,3	202,6	233,2	244,1	365,5	397,0	29 577,5	31 832,6
в том числе: в белорусских рублях	19,4	59,3	146,3	234,1	142,4	187,7	196,5	222,2	237,7	355,5	388,0	29 408,3	31 597,5
в иностранной валюте	0,9	3,1	3,4	4,3	6,2	5,6	6,1	11,0	6,4	10,0	9,0	169,2	235,1
Срочные депозиты	30 358,5	32 352,4	24 405,4	38 746,0	48 555,5	31 125,0	54 036,6	38 911,9	30 223,7	55 111,0	42 713,9	52 150,6	478 690,4
в том числе: в белорусских рублях	26 895,8	28 068,5	20 038,5	29 455,9	42 531,2	25 248,9	42 908,6	32 018,1	23 385,1	42 826,4	34 573,9	35 011,8	382 962,8
в иностранной валюте	3 462,7	4 283,9	4 366,9	9 290,1	6 024,3	5 876,1	11 128,0	6 893,8	6 838,6	12 284,6	8 140,0	17 138,8	95 727,6

Сохранность и возврат вкладов гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

«Белсаюздруку» — 90!

«МЫ ВЫКОНВАЕМ САЦЫЯЛЬНА-ЗНАЧНУЮ РОЛЮ — ДАНОСІМ НАВІНЫ ДА ЛЮДЗЕЙ»

1

...Прайшло ўжо некалькі гадоў, як я пераехаў у новы спальны мікраараён, у доўгачаканую навабудоўлю. Настальгіі па месцы, дзе пражыў дзесяць гадоў, няма. Але часам, калі згадваецца нешта добрае, дык гэта... кіяскёр газетнага шапіка ў двары дома. За адносна кароткі тэрмін іх змянілася з паўтузіна, пакуль не з'явілася тая жанчына. Не буду гаварыць пафасныя словы адносна прызвання, аднак такога стаўлення да сваёй працы асабіста мне больш бачыць пакуль не даводзілася. Ля кіёска — як своеасаблівага клуба па інтарэсах — заўсёды былі людзі, яны часам проста спыняліся, каб пагутарыць з яго гаспадыняй. Кіяскёр заўсёды нейкім чынам беспамылкова ўгадвала: каму і што прапанаваць. Я быў у гэтым шапіку пастаянным кліентам. Калі раніцай ішоў на працу, мяне ўжо чакаў загадзя падрыхтаваны стос газет. Калі кіяскёра некуды выклікалі і шапік зачыняўся, яна прасіла прадаўцоў з магазіна насупраць перадаць мне перыёдыку і тыя пільнавалі мяне ў акне. А грошы я аддаваў ужо ўвечары або назаўтра. Калі па нейкіх прычынах газеты забірала жонка, яна заўсёды шчыра цікавілася: ці не здарылася што. Калі мы пераязджалі, з жонкай завіталі не да суседзяў, а купілі набор шакаладу і пайшлі развітвацца з гэтай жанчынай, падзякаваць ёй. Я абяцаў, што калі-небудзь напішу пра яе як пра вельмі цудоўнага чалавека і работніка. Няхай і са спазненнем, але я выканаў тое абяцанне...

Упэўнены, што і многія іншыя мінчане могуць сказаць аналагічныя словы ўдзячнасці ў адрас «свайго» кіяскёра. Выпадковы чалавек у гэтай прафесіі надоўга не затрымаецца, паколькі яму даводзіцца мець справу не толькі з «жывым» друкаваным словам, але і з жывымі людзьмі. Кіяскёр — а гэта ў ста працэнтах заўсёды жанчына — адначасова і прадавец, і касір, і бухгалтар, і прыбіральшчыца, і рамонтнік, калі спатрэбіцца, і псіхолаг, калі пажадаеце.

— Сапраўды, напэўна, толькі жанчыне па сілах адначасова выконваць столькі функцый адначасова, — пагаджаецца начальнік аддзела арганізацыі гандлю РУП «Белсаюздрук» Аксана Валгай. — Напрыклад, у 5.30—6 гадзін адчыніць кіёск, прыняць першую пошту, а ў 6—6.30 ужо абслугоўваць першых пакупнікоў. У 12—13 гадзін — другая прыёмка пошты. І так кожны дзень, каб гараджане мелі магчымасць чытаць свежую перыёдыку. Ветэраны прыгадваюць, што некалі кіяскёрам працаваў адзін мужчына, але, відаць, не вытрымаў нагрузак (*смяецца*), не хапіла цярплівасці.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

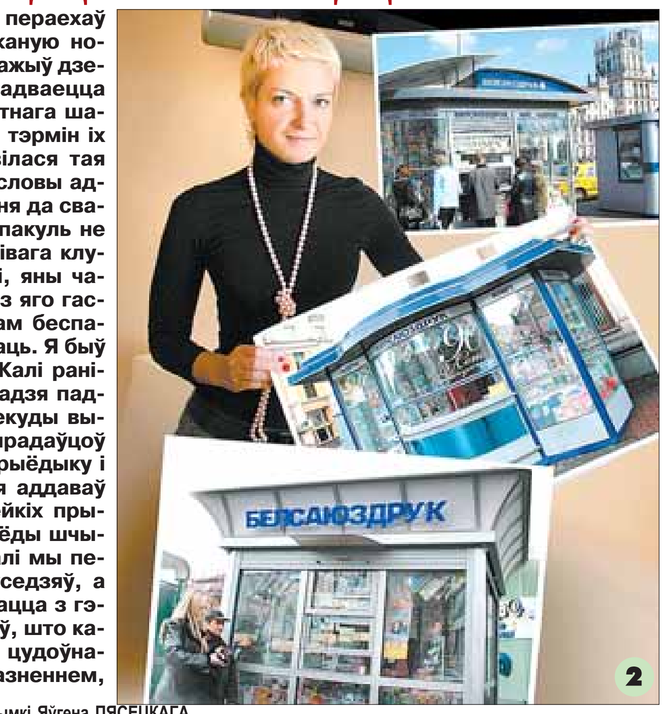

2

Фотаздымкі Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

3

На здымках:

1. Дырэктар РУП «Белсаюздрук» Ігар ДУДЗІЧ.

2. Начальнік аддзела арганізацыі гандлю Аксана ВАЛГАЙ знаёміць з новымі формамі кіёскаў, якія ў апошні час з'явіліся на вуліцах Мінска.

3. Інспектар Кастрычніцкага раёна Мінска Аксана ЧАРКАС — дасведчаны знаўца ў распаўсюджванні газет і часопісаў.

Спорт-тайм

На матч Кіпр—Беларусь быў прададзены 91 білет

Зборная Беларусі па футболе завяршыла сезон таварыскім матчам супраць каманды Кіпра, які прайшоў 19 лістапада ў Нікосіі. З лікам 2:1 беларусы прайгралі. Галы ў складзе гаспадароў забілі Дзімітрыс Хрыстофі і Андрэас Аўраам, у гасцей вызначыўся Леанід Ковель. Галоўны трэнер зборнай Беларусі Бернд Штанге так пракаментаваў паражэнне сваёй каманды: «У нас быў эксперыментальны склад. Адсутнічала некалькі важных футбалістаў. У прыватнасці, я не мог разлічваць на гульцоў БАТЭ. Я расстроены, што не ўдалося выйграць. Але часам мы паказвалі нядрэнны футбол. У нас былі моманты, якімі мы, на жаль, не змаглі скарыстацца».

Матч зборных Кіпра і Беларусі праходзіў амаль у поўнай цішыні. Падчас тэлетрансляцыі было заўважна, што трыбуны практычна пустыя. Тэлегледачы маглі нават разабраць каманды, якія даваў Бернд Штанге сваім футбалістам. Як паведамляюць кіпрскія СМІ, на гэты матч быў прададзены ўсяго 91 білет. Такая нізкая цікавасць вельмі здзівіла кіраўнікоў кіпрскага футбола.

У сераду сустрэліся і маладзёжныя каманды абедзвюх краін (узрост гульцоў да 21 года). З лікам 2:0 перамаглі госці (Драгун, 12, Варанкоў, 89).

МТЗ-РІПА — у Кубку Садружнасці

МТЗ-РІПА выступіць на XVII міжнародным турніры Кубка чэмпіёнаў Садружнасці краін СНД і Балтыі, які пройдзе ў Маскве з 17 па 25 студзеня гэтага года. Бронзавы прызёр чэмпіянату Беларусі атрымаў такую магчымасць па прычыне адмовы ад удзелу ў міжнародных спаборніцтвах чэмпіёна краіны БАТЭ і віцэ-чэмпіёна — мінскага «Дынама».

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 21.11.2008 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 146,00
1 еўра	2 685,93
1 латвійскі лат	3 786,17
1 літоўскі літ	777,54
1 чэшская крона	104,55
1 польскі злоты	695,89
1 расійскі рубель	77,83
1 украінская грыўня	346,13

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	27,5715
10 UAH	34,4975
1000 BYR	12,8718
EUR	44,6502

Курс у гандлёвых кампаніях (на 20.11.2008 г.)

USD	2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2008 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

Для ўсіх сілавых ведамстваў Беларусі ўстанаўліваецца адзіны парадак распараджэння маёмасцю, што вызваляецца

Для ўсіх воінскіх фарміраванняў і ваенізаваных арганізацый Беларусі ўстанаўліваецца адзіны парадак распараджэння матэрыяльнымі рэсурсамі, што вызваляюцца. Адпаведны Указ № 626 аб удасканаленні парадку распараджэння вызваляемымі матэрыяльнымі рэсурсамі Узброеных Сілаў, іншых войскаў, воінскіх фарміраванняў і ваенізаваных арганізацый Беларусі Прэзідэнт Беларусі падпісаў 18 лістапада.

У прыватнасці, рэалізацыя на выплатнай аснове вызваляемых матэрыяльных рэсурсаў Узброеных Сілаў, іншых войскаў, воінскіх фарміраванняў і ваенізаваных арганізацый ажыццяўляецца ўпаўнаважанай арганізацыяй — рэспубліканскім унітарным прадпрыемствам «Белспецкантракт» дзяржаўнага гандлёва-вытворчага аб'яднання «Белрэсурсы».

Грашовыя сродкі, атрыманыя ад рэалізацыі гэтых рэсурсаў, будуць пералічацца ў даход рэспубліканскага бюджэту і выкарыстоўвацца на ўтрыманне і развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы воінскіх фарміраванняў і ваенізаваных арганізацый.

Практычная рэалізацыя ўказа будзе садзейнічаць павышэнню эфектыўнасці распараджэння вызваляемымі матэрыяльнымі рэсурсамі сілавых ведамстваў, растлумачылі ў прэс-службе.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Васіль СПІРЫДОНАЎ:
«ПЕРААДОЛЕЦЬ СІНДРОМ ПЕРШАКЛАСНІКА»

Чацвёртае паражэнне запар пацярпелі мінскія дынамаўцы ў чэмпіянаце Кантынентальнай хакейнай лігі.19 лістапада каманда саступіла чэмпіёну Расіі «Салавату Юлаеву» з лікам 1:3. У чатырох выязных матчах дынамаўцы набралі два ачкі, 13 лістапада саступіўшы ў Мыцішчах «Атланту» — 1:2 (у овертайме), 15 лістапада ў Магнітагорску «Металургу» — 3:4 (па булітах), 17 лістапада ў Чалябінску «Трактару» — 2:5 і 19 лістапада «Салавату Юлаеву». Пасля выязных матчаў галоўны трэнер мінскага клуба Васіль Спірыдонаў сустрэўся з журналістамі і даў ацэнку выступленню каманды.

«Паездка была складаная — сустракаліся з камандамі, якія ў сваіх дывізіёнах займаюць першыя месцы. Камусьці можа здацца, што 2 ачкі з 12 магчымых, гэта надзвычай мала. Але я бачу, што каманда б'ецца, стараецца, па арганізацыі гульні мы ідзём у правільным накірунку», — заявіў галоўны трэнер. Васіль Спірыдонаў адзначыў, што ў матчах з «Металургам» і «Трактарам» дынамаўцы цалкам правалілі першыя перыяды і назваў гэта «сіндромам першакласнікаў», якія не вытрымалі атмасферы на трыбунах, дзе балельшчыкі актыўна хварэлі за расійскія каманды. Наракаў трэнер і на судзейскія памылкі. «Па некаторых матчах у мяне няма заўваг, а вось у матчы з «Трактарам» судзейства было агіднае. Засмучае той факт, што на матчы з «Дынама» ставяць судзіць навічкоў». Васіль Спірыдонаў зазначыў, што яго падапечныя не гатовыя пакуль гуляць у большасці, хакеісты страчваюць ініцыятыву і нават прапускаюць. Перад серыяй хатніх матчаў галоўны трэнер плануе папрацаваць над гэтым кампанентам, а таксама псіхалагічна падвесці каманду да разумення таго, што можна выйграць у любога саперніка. Чарговыя хатнія матчы мінскага «Дынама» адбудуцца 24 лістапада (супраць чалябінскага «Трактара»), 27 лістапада (супраць уфімскага «Салавата Юлаева» і 29 лістапада (супраць магнітагорскага «Металурга»).

Алена АЎЧЫННІКАВА.

Абзац

■ **Першая ў Беларусі школа кулінарнага майстэрства пачне працаваць у Слуцку, на базе мясцовага каледжа перапрацоўчай прамысловасці. На цырымонію адкрыцця запрошаны кіраўнікі вядучых рэстаранаў і гасцінічных комплексаў Беларусі. Галоўнай задачай школы стане перападрыхтоўка прафесійных кухараў, занятых у рэстаранным і гасцінічным бізнэсе. Занятні і майстар-класы са слухачамі будуць праводзіць вядучыя спецыялісты з Масквы.**

■ У Беларусі міграцыйны прырост за студзень—верасень г.г. склаў 4 тыс. 650 чалавек. У параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года гэты паказчык павялічыўся на 45 працэнтаў. За 9 месяцаў у Беларусь прыбылі 11 тыс. 514 чалавек, а выехалі за межы рэспублікі 6 тыс. 864 чалавекі.

■ **Пажарныя хутка ліквідавалі ўзгаранне ў будынку Магілёўскага абласнога ўпраўлення жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Ачаг узгарання быў у падвале, дзе загарэлася смецце. Паводле папярэдняй версіі, прычынай магло стаць кароткае замыканне. Ад пажару не пацярпелі ні людзі, ні будынак.**

■ У Лондане на 51-м годзе жыцця пасля перанесенага інсульту памёр былы міністр фінансаў, экс-віцэ-прэм'ер РФ Барыс Фёдараў. Тры тыдні таму ён браў удзел у эканамічным форуме ў Англіі. Пасля заканчэння мерапрыемства ён вырашыў дабрацца да гатэля пешшу. Аднак на вуліцы яму стала дрэнна, і людзі выклікалі «хуткую». Фёдараў перанёс дзве складаныя аперацыі, родныя перавялі яго ў адну з самых дарагіх клінік, але ўсе намаганні аказаліся марнымі. У яго засталіся жонка і трое дзяцей, малодшаму з якіх няма і 6 гадоў.

Поўны абзац

■ **У цэнтры Масквы адбылося незвычайнае, па прызнанні службы бяспекі руху, ДТЗ з удзелам трох іншамарак. Справа ў тым, што за рулём усіх трох машын, што сутыкнуліся на скрыжаванні, былі жанчыны. Дзяўчына, якая кіравала аўтамабілем Ford Fiesta, і кіроўца Dodge сцвярджалі, што ехалі на зялёнае святло святлафора. Трэцяя ўдзельніца ДТЗ, якая ехала на Ford Focus, дысцыплінавана стаяла на скрыжаванні. Віноўніцу ўстановяць інспектары групы разбору.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ДЗЕ МАЁ САЛА?

Адказ на гэтае пытанне 63-гадовы жыхар вёскі Любань Акцябрскага раёна цяпер шукае разам з міліцыяй. Невядомы забраўся да яго ў дом і непрыкметна выкраў 15 кілаграмаў сала і 10 кілаграмаў мяса. А вось у Жыткавіцкім раёне зламыснікам не пашанцавала. Двое непрацуючых і раней судзімых грамадзян спакусіліся на магазін у пасёлку Азёрны. Ноччу сарвалі навясныя замкі і трапілі ў краму, дзе выкралі таварна-матэрыяльных каштоўнасцяў на суму больш за 6 мільёнаў рублёў. Зладзеі, жыхары вёскі Дуброва, 30 і 40 гадоў ад роду, былі затрыманыя разам з часткай выкрадзенага.

У Гомелі невядомы напаў на 24-гадовую прадаўшчыцу прыватнага гандлёвага павільёна па вуліцы Азёрнай. Пад пагрозай прадмета, падобнага на пісталет, забраў 305 тысяч беларускіх рублёў, цыгарэты на мільён беларускіх рублёў і знік на аўтамашыне. Устаноўлена, што злачынства здзейсніў непрацуючы, раней судзімы за крадзеж 28-гадовы жыхар Жлобіна. Ідзе яго вышук.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Республиканское унитарное предприятие «Объединенная дирекция строящихся объектов»

ПРЕОБРАЗУЕТСЯ В ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

в IV квартале 2008 г.

Предполагаемый размер уставного фонда создаваемого ОАО составляет 222 032 800 рублей;

предполагаемая номинальная стоимость акции создаваемого ОАО 8800 рублей;

предполагаемое количество акций создаваемого ОАО, выделяемых для продажи работникам и приравненным к ним лицам, составляет 25 231 штука.

Принимаются заявления от работников и приравненных к ним лиц (в том числе бывших работников ТРУП «Белартсервис») на:

— покупку акций ОАО на льготных условиях за деньги (по льготной стоимости);

— обмен акций ОАО на именные приватизационные чеки «Имущество».

Дополнительную информацию можно получить по адресу: г. Минск, ул. Шатько, 24, с 9.00 до 17.00.

Тел. для справок:

(8017) 226 26 70, 222 19 58, (8029) 331 15 54.

УНП 190664244.

По поручению Воложинского райисполкома (арендодатель)
КУП «Минский областной центр учета недвижимости»

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

на право заключения договоров аренды земельных участков сроком на 99 лет в Воложинском районе вблизи автомобильной дороги М-6 Минск–Гродно на 50 км – Лот 1 и 63 км – Лот 2 для строительства объектов придорожного сервиса. Площадь земельных участков 0,9000 га и 1,4851 га. Начальная цена права Лота 1 – 8 259 760 рублей, Лота 2 – 3 586 202 рубля.

Аукцион состоится **13.01.2009 года** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, ком. 321. Задаток в размере 10 % от начальной цены лота перечисляется на р/с № 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», г. Минск, МФО 153001357, УНП 690324015, КУП «Минский областной центр учета недвижимости».

Участник аукциона, ставший Победителем, обязан:

1. В течение 10 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении ему земельного участка внести плату за право заключения договора аренды, возместить потери сельскохозяйственного производства в сумме 22 781 880 руб. (Лот 1), и расходы по подготовке документации (Лот 1 – 2 380 215 руб., Лот 2 – 2 476 406 руб.).

2. Заключить с райисполкомом договор аренды земельного участка и осуществить его гос. регистрацию.

3. Получить в установленном порядке разрешение райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработать строительный проект на строительство объекта в срок, не превышающий двух лет.

4. Снять на занимаемом зем. участке плодородный слой почвы и использовать его согласно проекту.

5. В течение 6 месяцев со дня получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации возникновения права на предоставленный земельный участок приступить к занятию данного участка.

6. Осуществить строительство объекта в сроки, определенные ПСД.

Договор аренды заключается в течение 2-х рабочих дней после совершения Победителем аукциона действий, указанных в пункте 1 настоящего извещения. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с документацией и земельными участками. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **08.01.2009 года** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, ком. 326.

Контактный телефон (8 017) 224 61 34.
Сайт в интернете: www.rlt.by.

КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО»

22 декабря 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5 проводит открытый аукцион

по продаже объекта республиканской собственности, и права заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания – единый предмет аукциона с установлением начальной цены продажи объекта, равной одной базовой величине

На аукционные торги выставляется:

Сведения о капитальном строении и его местонахождении. Продавец недвижимого имущества	Основные характеристики объекта	Площадь земельного участка, отведенного для обслуживания объекта, га	Срок аренды земельного участка, лет	Начальная цена предмета аукциона (объект недвижимости / право аренды земельного участка), руб.	Сумма задатка предмета аукциона, руб.
Капитальное строение (магазин) (инв. № 630/С-53777), расположено по ул. Молодежной, 3, в г. Молодечно Минской области ОАО «Передвижная механизированная колонна № 32», г. Молодечно, ул. Великосельская, тел. (8 01773) 3 19 43, 3 28 56	Здание одноэтажное, фундамент бетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытия железобетонные, крыша рулонная, полы бетонные, имеются инженерные коммуникации. Общая площадь 292,1 кв.м. Год постройки 1982	0,0469 Арендодатель: Молодечненский райисполком	99	Одна базовая величина, установленная на дату проведения аукциона / 8 078 888	800 000

Направление использования земельного участка: для содержания и обслуживания здания магазина (решение Молодечненского райисполкома от 11 ноября 2008 г. № 855).

Условия участия в аукционных торгах: осуществление покупателем предпринимательской деятельности на данном объекте; создание покупателем не менее 3 рабочих мест; запрещена продажа покупателем, иное отчуждение объекта до выполнения им условий договора купли-продажи.

К участию в аукционных торгах допускаются негосударственные юридические лица, индивидуальные предприниматели, представившие в фонд «Минскоблгосимущество» в сроки, указанные в извещении, заявление на участие в аукционе, подписавшие соглашение о правах и обязанностях сторон, по форме, со следующими документами:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации, также представитель должен иметь при себе паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенная копия свидетельства о государственной регистрации, представителем индивидуального предпринимателя дополнительно представляется нотариально удостоверенная доверенность;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, представителем иностранного юридического лица дополнительно представляется легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, а также паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

1. Молодечненский райисполком принимает решение о предоставлении победителю аукциона земельного участка в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

2. Победитель аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона возмещает расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы, связанные с формированием земельного участка, вносит плату, взимаемую за право заключения договора аренды. После внесения победителем аукциона названных платежей продавец имущества заключает договор купли-продажи недвижимого имущества, а Арендодатель земельного участка – договор аренды земельного участка.

3. Оплата за объекты недвижимости должна быть произведена победителем аукциона по 30 декабря 2008 г.

Порядок проведения аукциона определен Указом Президента Республики Беларусь от 27 февраля 2007 г. № 108 и Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.

Фонд «Минскоблгосимущество» (организатор аукциона) имеет право снять предмет аукциона в любой момент до даты проведения аукциона.

Все **расчеты по сумме задатка** производятся путем перечисления их на расчетный счет фонда «Минскоблгосимущество» **№ 3642900000841 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код 795, ул. Мясникова, 32, УНН 100128686.**

Заявки на участие в аукционе принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 312, тел. 224 57 09, 500 45 08.
Последний день подачи заявок 18 декабря 2008 г. до 13.00.

Ленинский сельский исполнительный комитет Чечерского района Гомельской области

ОБЪЯВЛЯЕТ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

по продаже в частную собственность земельных участков:

— земельный участок кадастровый номер 325682201101000057, гражданам Республики Беларусь, расположенный по адресу: Гомельская область, Чечерский район, поселок Вознесенский, ул. Центральная, 31 А, площадь 0,1528 га, под строительство и обслуживание жилого дома с ограничением в отношении жилого имущества, находящегося в прибрежных полосах;

— земельный участок кадастровый номер 325682202601000008, гражданам Республики Беларусь, расположенный по адресу: Гомельская область, Чечерский район, поселок Михайловский, 12, площадь — 0,0718 га, под строительство и обслуживание жилого дома с ограничением в отношении жилого имущества, находящегося в прибрежных полосах.

Аукцион состоится **23 декабря 2008 года** в 14.00 по адресу: здание сельсовета, ул. Луговая, 10, поселок Вознесенский, Чечерский район, Гомельская обл.

Телефоны для справок: 8 02332 9 30 11, 8 029 113 58 43.

УНН 401150207

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО»

«22» декабря 2008 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5 проводит аукцион

по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности Солигорского района, и права заключения договора аренды земельных участков, необходимых для его обслуживания, составляющих единый предмет аукциона

На аукционные торги выставляются:

	Лот 1	Лот 2
Предмет аукциона	Здание гаражей (инв. № 644/С-34888), площадки асфальтобетонной (инв. № 644/С-40595) и право заключения договора аренды земельного участка необходимого для его обслуживания	Подвальное помещение (инв. № 644/D-29910) и право заключения договора аренды в доле земельного участка для его обслуживания
Место нахождения	Минская область, Солигорский район, р-он станции «Калий-1»	Минская область, г. Солигорск, ул. Заслонова, д. 57
Начальная цена предмета аукциона, рублей	**78 792 386** (в том числе: недвижимое имущество – 75 329 546 / право заключения договора аренды земельного участка – 3 462 840)	**142 996 546** (в том числе: недвижимое имущество – 134 370 996 / право заключения договора аренды в доле земельного участка – 8 625 550)
Сумма задатка для участия в аукционе, рублей	7 000 000	10 000 000
Характеристика недвижимого имущества	Общая площадь здания гаражей 459,2 кв.м. Год постройки – 1977. Одноэтажное, фундамент бетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытия деревянные, крыша шиферная, полы бетонные, отопление – радиаторы, электроснабжение – открытая проводка. Площадь асфальтированной площадки 1146 кв.м. Также имеется эстакада	Общая площадь 248,4 кв.м. Год постройки – 1984. Стены – железобетонные блоки, перегородки кирпичные, перекрытия — железобетонные плиты, полы бетонные. Имеются инженерные коммуникации: отопление – центральное, электроснабжение – скрытая проводка, водопровод — металлические трубы с распределительным устройством, канализация – чугунные трубы
Земельные участки отведены для содержания и обслуживания отчуждаемых объектов		
Информация о земельном участке	Площадь 0,2291 га, срок аренды земельного участка – 20 лет	Площадь 0,0201 га (2/100 доли в праве на земельный участок площадью 1,0054 га), срок аренды земельного участка – 30 лет
Продавец недвижимого имущества	Солигорское городское торгово-производственное унитарное предприятие «Солигорскторг», расположенное по адресу: Минская область, г. Солигорск, ул. Л. Комсомола, 44, тел. (80174) 22 23 53	Коммунальное унитарное предприятие «Солигорский районный комбинат бытового обслуживания», расположенное по адресу: Минская область, г. Солигорск, ул. Ленина, 51, тел. (80174) 24 77 90
Арендодатель земельного участка	Солигорский районный исполнительный комитет	

К участию в аукционных торгах допускаются: юридические лица, индивидуальные предприниматели, граждане Республики Беларусь и иностранные граждане, представившие в фонд «Минскоблгосимущество» в сроки, указанные в извещении, следующие документы:

заявление на участие в аукционе, заключившие соглашение о правах и обязанностях сторон, по формам, утвержденным постановлением Государственного комитета по имуществу от 23 апреля 2008 г. № 29 «Об утверждении форм документов»;

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации, также представитель должен иметь при себе паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенная копия свидетельства о государственной регистрации, представителем индивидуального предпринимателя дополнительно представляется нотариально удостоверенная доверенность;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, представителем иностранного юридического лица дополнительно представляется легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, а также паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

гражданином Республики Беларусь и иностранным гражданином – паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, представителем гражданина Республики Беларусь и иностранного гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

Солигорский райисполком принимает решение о предоставлении победителю аукциона земельного участка в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

ПОБЕДИТЕЛЬ ОБЯЗАН:

1. В течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона возмещает расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы, связанные с формированием земельного участка, вносит плату, взимаемую за право заключения договора аренды. После внесения победителем аукциона названных платежей продавец имущества заключает договор купли-продажи недвижимого имущества, а Арендодатель земельного участка – договор аренды земельного участка.

2. Оплата за объекты недвижимости должна быть произведена победителем аукциона по 30 декабря 2008 года.

Порядок проведения аукциона определен в соответствии с «Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.

Фонд «Минскоблгосимущество» (организатор аукциона) имеет право снять предмет аукциона в любой момент до даты проведения аукциона.

Все **расчеты по сумме задатка** производятся путем перечисления их на расчетный счет фонда «Минскоблгосимущество» 3642000000028 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код 795, ул. Мясникова, 32, УНН 100128686.

Заявки на участие в аукционе принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 312, тел.: 224 57 09, 500 47 10.
Последний день подачи заявок: 18 декабря 2008 г. до 17.00.

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО»

«23» декабря 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5 проводит аукцион

по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности Слуцкого района, и права заключения договоров аренды земельных участков, необходимых для его обслуживания

На аукционные торги выставляются:

	Лот № 1	Лот № 2	Лот № 3
Предмет аукциона	**Здание КПП № 2 (инв. № 640/С-27214) и право заключения договора аренды земельного участка, необходимого для его обслуживания**	**Здание столовой (инв. № 640/С-21845) и право заключения договора аренды земельного участка, необходимого для его обслуживания**	**Здание склада (инв. № 640/С-27232) и право заключения договора аренды земельного участка, необходимого для его обслуживания**
Местоположение недвижимого имущества	Минская область, г. Слуцк, 1-й пер. Железнодорожный, 10	Минская область, г. Слуцк, ул. Ленина, 317А	Минская область, г. Слуцк, 1-й пер. Железнодорожный, д.10
Начальная цена предмета аукциона, рублей	35 992 740 (в том числе: недвижимое имущество – 27 000 000, право заключения договора аренды земельного участка – 8 992 740)	226 950 550 (в том числе: недвижимое имущество – 51 000 000, право заключения договора аренды земельного участка – 175 950 550)	37 710 180 (в том числе: недвижимое имущество – 9 000 000, право заключения договора аренды земельного участка – 28 710 180)
Сумма задатка для участия в аукционе, рублей	3 000 000	15 000 000	3 000 000
Характеристика недвижимого имущества	Общая площадь 46,0 кв.м. Одноэтажное, фундамент бетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытия железобетонные, крыша шиферная, полы деревянные, отопление – стальные трубы, чугунные радиаторы, электроснабжение – скрытая проводка, вентиляция естественная. Год постройки – 1975. Имеется дворовое покрытие площадью 70 кв.м	Общая площадь 457,3 кв.м. Одноэтажное, фундамент бутобетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытие деревянное, крыша шиферная, полы бетонные, дощатые, плиточные, отопление – стальные трубы, электроснабжение — скрытая проводка, водопровод — стальные трубы, канализация – чугунные трубы, горячее водоснабжение – стальные трубы, вентиляция естественно-вытяжная. Год постройки – 1936	Общая площадь 181,0 кв.м. Одноэтажное, фундамент бутобетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытие деревянное, крыша шиферная, полы бетонные, электроснабжение – открытая проводка, вентиляция естественная. Инженерные коммуникации отсутствуют. Год постройки – 1972
Информация о земельном участке для обслуживания продаваемого недвижимого имущества	Площадь 0,0338 га. Срок аренды земельного участка – 50 лет	Площадь 0,5997 га. Срок аренды земельного участка – 20 лет	Площадь 0,2193 га. Срок аренды земельного участка – 20 лет. Введено ограничение в использовании земельного участка в связи с расположением его в водоохранной зоне р. Случь
Продавец недвижимого имущества	Коммунальное унитарное предприятие «Слуцкий комбинат школьного питания», расположенное по адресу: Минская область, г. Слуцк, ул. Ленина, 120, тел. (801795) 24865, 57133	Отдел образования Слуцкого райисполкома, расположенное по адресу: Минская область, г. Слуцк, ул. Ленина, 189, тел. (801795) 52942	Торговое унитарное предприятие « Городской центральный рынок г. Слуцка», расположенное по адресу: Минская область, г. Слуцк, 1-й пер. Железнодорожный, д. 10, тел. (801795) 20613
Арендодатель земельного участка	Слуцкий районный исполнительный комитет, г. Слуцк, ул. Ленина, 189		

К участию в аукционных торгах допускаются: юридические лица, индивидуальные предприниматели, граждане Республики Беларусь и иностранные граждане, представившие в фонд «Минскоблгосимущество» в сроки, указанные в извещении, следующие документы:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации, также представитель должен иметь при себе паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенная копия свидетельства о государственной регистрации, представителем индивидуального предпринимателя дополнительно представляется нотариально удостоверенная доверенность;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, представителем иностранного юридического лица дополнительно представляется легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, а также паспорт или иной документ, удостоверяющий личность;

гражданином Республики Беларусь и иностранным гражданином – паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, представителем гражданина Республики Беларусь и иностранного гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

ПОБЕДИТЕЛЬ ОБЯЗАН:

1. В течение 4 рабочих дней со дня проведения аукциона возмещает расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы, связанные с формированием земельного участка, вносит плату, взимаемую за право заключения договора аренды. После внесения победителем аукциона названных платежей продавец имущества заключает договор купли-продажи недвижимого имущества, а Арендодатель земельного участка – договор аренды земельного участка.

2. Оплата за объекты недвижимости должна быть произведена победителем аукциона по 30 декабря 2008 года.

Порядок проведения аукциона определен в соответствии с «Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.

Фонд «Минскоблгосимущество» (организатор аукциона) имеет право снять предмет аукциона в любой момент до даты проведения аукциона.

Все **расчеты по сумме задатка** производятся путем перечисления их на расчетный счет фонда «Минскоблгосимущество» 3642000000028 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код 795, ул. Мясникова, 32, УНН 100128686.

Заявки на участие в аукционе принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 312, тел.: 224 57 09, 500 47 10.
Последний день подачи заявок: 19 декабря 2008 г. до 16.00.

Заснавальнікі — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда» і грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Рэгістрацыйны № 12.

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

21 ЛІСТАПАДА 2008 г. ПЯТНІЦА
№ 46 (15550)

Ведай нашых!

Сярод 15 лепшых прагрaмістаў — двое беларусаў

Выпускнікі факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Іван Мяцельскі і Аляксей Тоўсцікаў вельмі паспяхова прадставілі Беларусь на фінальных спаборніцтвах па праграмаванні «Google Code Jam-2008», якія прайшлі ў галоўным офісе фірмы Google (Каліфорнія, ЗША). У гэтых спаборніцтвах могуць браць удзел праграмісты з усіх краін свету, незалежна ад іх адукацыі, цяперашняга статусу і наяўнасці вопыту. Пасля адборачных спаборніцтваў, якія праходзілі ў некалькі этапаў, у фінал выйшлі 100 удзельнікаў. Самую вялікую колькасць сваіх прадстаўнікоў мелі ў фінале Расія (20 чалавек), Кітай (19) і ЗША (15). Беларусь жа прадстаўлялі толькі два ўдзельнікі. Але нашы хлопцы здолелі ў чарговы раз пацвердзіць сусветны ўзровень падрыхтоўкі па праграмаванні, заняўшы 8-е (Іван Мяцельскі) і 13-е (Аляксей Тоўсцікаў) месцы ў асабістым заліку і апярэдзіўшы тых жа расіян, лепшы з якіх заняў 15-е месца.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ВНУ будуць «шчыраваць» над новым іміджам

Да 2010 года ўсе беларускія вышэйшыя навучальныя ўстановы павінны распрацаваць і ўкараніць сістэмы кіравання якасцю адукацыі — такое рашэнне было прынята на пасяджэнні Рэспубліканскага савета рэктараў, прысвечанага пытанням развіцця ўніверсітэцкіх сістэм менеджменту якасці.

Агульнавядома, што вышэйшая адукацыя стала ў нашай краіне масавай — колькасць студэнтаў дасягнула ўжо 420 чалавек на 10 тысяч насельніцтва. Але такая масавасць ні ў якім разе не павінна шкодзіць якасці адукацыі. Тым больш што ад сістэмы адукацыі залежыць і навуковы патэнцыял краіны, і канкурэнтаздольнасць арганізацый, што працуюць у рэальным сектары эканомікі. Сёння перад вышэйшай школай пастаўлена задача пашырэння экспарту адукацыйных паслуг і выхаду на ўзровень, які адпавядае сусветным стандартам.

Укараненне сістэмы менеджменту якасці — працэс вельмі няпросты, які патрабуе ад ВНУ канцэнтрацыі намаганняў і матэрыяльных выдаткаў. Аднак, на думку першага намесніка міністра адукацыі Аляксандра Жука, сістэма менеджменту якасці выгадна ўсім: на ўзроўні ВНУ яна дазваляе павысіць якасць падрыхтоўкі выпускніка, спрасціць узаемадзеянне паміж падраздзяленнямі ВНУ, матываваць да ўдасканалення сістэмы якасці ўсіх супрацоўнікаў, павысіць адказнасць выкладчыкаў за сваю дзейнасць, палепшыць эканамічную эфектыўнасць дзейнасці навучальнай установы. На рэспубліканскім і міжнародным узроўнях сістэма менеджменту якасці дазваляе спрасціць працэдуры ліцэнзавання, атэстацыі і акрэдытацыі, пашырыць экспарт адукацыйных паслуг, арыентавацца на задавальненне патрэбаў работадаўцаў і павысіць ступень іх даверу да ВНУ. Вельмі важна, каб адукацыйная галіна выпускала патрэбных эканоміцы спецыялістаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Ні пуху, ні пер'я!

Паўфінал студэнцкага чэмпіянату свету па праграмаванні пройдзе на наступным тыдні ў Санкт-Пецярбургу. Прадстаўляць Беларусь на ім будуць шэсць студэнцкіх камандаў: тры каманды БДУ, дзве — Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі і каманда Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Нагадаем, што чвэрцьфінальныя спаборніцтвы Заходняга рэгіёна праходзілі на базе БДУ і сабралі 47 камандаў з Беларусі, Эстоніі, Латвіі, Літвы і Калінінграда. У паўфінал маглі прайсці толькі 13 камандаў, такім чынам беларусы заваявалі амаль што палову пуцёвак. Фінал жа чэмпіянату свету адбудзецца ў красавіку 2009 года ў Стакгольме. Спадзяёмся, што і ў фінальнай частцы спаборніцтваў знойдзецца месца для беларусаў. Тым больш што студэнты БДУ заўсёды дабіваліся права ўдзельнічаць у фінале чэмпіянату свету і нават становіліся яго залатымі прызёрамі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

АНДРЭЙКА, ФЁДАР, МІРТУСЯ: ЭКЗАМЕН НА МАЦЯРЫНСТВА — НА «ДЗЯСЯТКУ»

За тыя пяць хвілін, што матуля варыла на кухні кашу, трохгадовы Фёдар паспеў нацягнуць калготы прама на шорты, закруціцца ў плед і ў такім выглядзе здзейсніць некалькі скачкоў з канапы, уяўляючы сябе Бэтманам. Потым ён падляцеў да мяне і папрасіў намаляваць яго ў рабочым блакноце.

— Вось гэта ў Фёдара галава, а гэта — вуха, — старанна вадзіла я ручкай па паперы пад пільнай увагай дзіцячых вачэй. — Колькі ў Федзі вушэй?

— Сем! — не раздумваючы, адказаў хлопчык.

Тым часам дзесяцімесячная Рыта з задавальненнем камячыла сямейныя здымкі, якія матуля па неасцярожнасці расклала на канапе, а вольнай рукой крышыла па пакоі печыва. У рэшце рэшт яна ўпусціла з рота соску, ад гора згубіла раўнавагу, павалілася на падлогу і заплакала.

Кідаючыся ад хлопчыка да дзяўчынкі, я радавалася толькі таму, што старэйшы — пяцігадовы Андрэйка — яшчэ ў садку. І што зусім хутка вернецца з кухні маладая матуля — студэнтка Белдзяржуніверсітэта Алена Сушко, якая не ўяўляе свайго жыцця без гэтай шумнай, але такой вясёлай і такой любімай тройкі.

На лекцыі — з Андрэйкам

У той вечар Лена збіралася на школьную дыскатэку быццам да шлюбу: сёння яна прывядзе на агледзены да аднакласніц свайго кавалера. Дзяўчына і з аховай дамовілася, каб пусцілі хлопца, і настаўніцу сваю папярэдзіла, і, зразумела, сяброўак. Аднак у вызначаны час кавалер не прыйшоў. Не прыйшоў ён і пазней. Лена адчувала сябе апошняй выхвалякай і праклінала гэты вечар, які, здавалася, быў безнадзейна сапсаваны.

Але яна не была адзінокай у сваёй бядзе. Леанід — хлопец на клас старэйшы — запрасіў на злашчасную дыскатэку малазнаёмую, але вельмі прывабную дзяўчыну, а яна прывяла з сабой яшчэ двух хлопцаў. І Лёню нічога не заставалася, як схавацца ў куток і злавацца на ўвесь свет. Але нават тут яму перашкаджалі: нейкая няўклюдная школьніца ўмудрылася тры разы зачапіцца за яго ногі. У чацвёрты раз ён не вытрымаў, узняў на яе вочы і з азвярэннем запытаўся: «Вы штосьці хацелі?» І адразу прыкусіў язык, бо злавацца на такую прыгажуню, у якой валасы спускаліся ніжэй за вузенькую чорную сукенку, было немагчыма. Вось так яны і пазнаёміліся — Лена і Лёня.

Пераймаючы лепшыя традыцыі кінематографа, два наступныя тыдні падлеткі звярталіся адзін да аднаго толькі на «вы»: «Можна вас сёння правесці?» Цяпер яны са смехам успамінаюць, як манернічалі. Так, пры размове аб адзнаках Лёня скупа прамовіў, што ў яго дзве «чацвёркі», і дзяўчына з гонарам расказвала аднакласніцам, што «гуляе» амаль што з выдатнікам. Не, у хлопца сапраўды было дзве «чацвёркі», і «пяцёркі» таксама дзве, а ўсе астатнія — «тройкі».

Аднак для кахання адзнак не існуе. І калі Лёня пайшоў у армію, Лена страчыла яму лісты, быццам стэнаграфістка, штодня — хлопец і канверты распячатваць не паспяваў. Затое Леніны пасланні адсочвалі іншыя салдаты. «Лёня, — прасілі яны сябра, — дай што-небудзь душэўнае пачытаць!»

Сама дзяўчына тым часам ужо была студэнткай факультэта філасофіі і сацыяльных навук Белдзяржуніверсітэта. Вучылася яна напаўплатна і марыла, як праз некалькі гадоў атрымае дыплом выкладчыка сацыяльна-палітычных навук. Аднак жыццё ўнесла свае карэктывы ў Ленін план кар'ернага росту. Закаханым здавалася, што яны не вытрымаюць паасобку і года. І на другім курсе, адразу пасля летняй сесіі, студэнтка ўзяла шлюб са сваім Леанідам, які вярнуўся з арміі яшчэ больш мужным, са званнем двухразовага чэмпіёна Беларусі па самба сярод ваеннаслужачых. Дзяўчына ніколі не здавала экзамены так добра, як перад сваім вяселлем.

А ў наступным навучальным годзе яны ўжо прыходзілі на лекцыі ўдваіх — Лена і яе будучы сынок Андрэйка. Аднакурсніцы падобраму ёй зайздрасцілі. «Насамрэч абсалютна кожная дзяўчына хоча мець дзіця, — тлумачыць маладая матуля. — Проста некаторыя вельмі глыбока хаваюць гэтае жаданне».

Ва ўніверсітэце заўважылі, што Лена, якая і так славілася як добрая студэнтка, стала вучыцца яшчэ лепей. «Я разважала так: калі буду старанна займацца, то і сын вырасце разумным, — успамінае мая суразмоўца. — Лепшага стымулу і не прыдумаеш!»

Нараджала Лена цяжка, хвіліны цягнуліся — як гадзіны. Ужо ў палаце нянечка запытала ў яе: «Па другога, пэўна, не прыйдзеш?» — «Не прыйду», — пагадзілася з ёй змучаная студэнтачка.

Фёдара першым узяў на рукі тата

На гэтым цяжкасці не скончыліся: першыя тры месяцы жыцця Андрэйка пакутаваў на дысбактэрыёз. Ён не спаў, крычаў, як рэзаны, і за дзень пэцкаў цэлы стос пялюшак. Шкадуючы стомленую жонку, малады бацька сам браўся за мыццё, а потым выкручваў бялізну ручной машынкай: аб «аўтамаце» не даводзілася нават марыць.

Але праз год Лена неспадзявана выявіла, што ёй не хапае напружанасці: сын падрос, стаў хадзіць на гаршчок і спрабаваў самастойна есці. «Гадаваць дваіх будзе весялей», — вырашылі маладыя бацькі і сталі чакаць дзяўчынку.

Падчас другой цяжарнасці Лена пайшла на спецыяльныя курсы, якія тады толькі-толькі з'явіліся. «Зразумела, не трэба прымаць усе рэкамендацыі блізка да сэрца, інакш вас схіляць да родаў у сваёй ванне», — смяецца студэнтка.

26-гадовая студэнтка БДУ гадуе траіх дзетак і марыць стаць выкладчыкам сацыяльна-палітычных навук

Але некаторыя парады яна ўсё ж такі пераняла. Так, дзеля псіхалагічнай падтрымкі Лена папрасіла мужа быць побач з ёй у родавай. Леанід трымаўся мужна і першым узяў на рукі іх другое немаўля, і трэцяе таксама. Напэўна, таму малодшыя дзеткі даліся Алене куды лягчэй, чым першы сын.

А яшчэ ўсю другую цяжарнасць будучая матуля піла гарбату, завараную на лістах маліны — каб роды былі бязбольнымі. «Гэта добры рэцэпт, шчыра рэкамендую», — кажа Алена.

Шкада толькі, што ніякая гарбата не дапаможа скарэктаваць пол будучага дзіцяці. «У вас будзе хлопчык, — сказалі Алене ў час ультрагукавога даследавання. — Ой, а што з ім здарылася? У яго тахікардыя!» Гэта Лена засмуцілася, што на свет з'явіцца не дзяўчынка, і хваляванне адразу перадалося дзіцяці — такая цесная сувязь паміж матуляй і яе малым!

Фёдара, як і Андрэйку, студэнтка пачала развіваць з нараджэння. Яна малявала і вешала над ложкам чырвоную кветку, белую і чорную палосы — каб хлопчыкі хутчэй вучыліся канцэнтраваць погляд, распазнаваць розныя колеры. А яшчэ Алену можна назваць майстрам калыханкі. «Калі ўсе вядомыя песні мне надакучваюць, я вучу на памяць які-небудзь верш і спяваю яго на свой лад, — раскрывае сакрэт мая суразмоўца. — Я лічу, што ўсе матулі павінны люляць сваіх дзетак, без розніцы, ёсць у іх музычная адукацыя, як у мяне, ці няма, бо калыханка спяваецца не голасам, а душой!»

Гуляючы ў двары са сваімі хлопцамі, Лена ўпершыню спазнала, што такое мацярынскае братэрства. «Маладым матулям не патрэбна нагода для знаёмства, — расказвае студэнтка. — Проста падыходзіш і пытаешся: «А колькі вашаму маламу?» — гэтыя словы быццам пароль, які адчыняе жаночыя сэрцы».

Адно з такіх вулічных знаёмстваў перарасло ў моцнае сяброўства. Новая прыяцелька супадала з Ленай і па ўзросце, і па інтарэсах. Адрозніваліся яны толькі колькасцю дзетак: на той момант, калі Лена яшчэ насіла пад сэрцам Фёдара, яе знаёмая ўжо гадавала траіх. Натхніўшыся яе прыкладам, студэнтка таксама адважылася на трэцяга — нездарма ж кажуць, што Бог любіць тройцу.

Чыя чарга гуляць з Міртусяй?

Цяпер Маргарыце дзесяць месяцаў, Фёдару тры гады, Андрэю — пяць з паловай. Хлопцы штовечар спрачаюцца, чыя чарга гуляць з сястрычкай, якая атрымала забаўную хатнюю мянушку Міртуся. Андрэй, як старэйшы, саступае. Ён увогуле паводзіць сябе быццам дарослы, а посуд мые нават лепей, чым бацька.

Сам Леанід працуе на заводзе «Атлант». Цікава, што кожны раз з нараджэннем дзіцяці ў яго містычным чынам удвая вырастаў заробак. Але для шматдзетнай сям'і грошай ніколі не бывае многа: толькі памперсы і пральны парашок цягнуць на палову сямейнага бюджэту. Маладыя бацькі вельмі ўдзячныя прафсаюзу Белдзяржуніверсітэта, які двойчы выдзяляў Лене грошы на нараджэнне дзіцяці і кожную зіму радаваў вялікую сям'ю навагоднімі падарункамі.

Але самым лепшым «бонусам» стане для сям'і Сушко свая чатырохпакаёвая кватэра: дзяржава абяцае аплаціць 50 працэнтаў яе кошту і падарыць першы ўзнос. Пакуль жа яны туляцца ў адной кватэры з Лёневым бацькам і сястрой, яе мужам і дачушкай-немаўляткай. Маладыя бацькі і іх трое дзетак спяць у адным пакоі, і калі ноччу Маргарыта плача, хлопчыкі не высыпаюцца таксама.

Але нягледзячы на недахоп сну і бытавыя праблемы, Лена не ператварылася ў затузаную мамку, у якой увесь клопат аб дзіцяці зводзіцца да заўваг — туды не хадзі, гэтага не чапай. Нават аб крывабокіх зорачках, намаляваных алоўкам на кухонных шпалерах, яна адгукаецца з мацярынскай ласкай: «Андрэйка такі шчаслівы быў, калі навучыўся іх маляваць!».

У Лены хапае пяшчоты і на мужа: яна заўсёды знаходзіць хвілінку, каб прыгажэй апрануцца да яго прыходу, прыгатаваць яму нешта асаблівае. Толькі на сябе часу амаль не застаецца. У кіно яна апошні раз хадзіла яшчэ цяжарная Фёдарам. Адзін час дзяўчына нават спрабавала ўставаць ноччу, прымаць ванны з травамі, рабіць маскі, чытаць. Але гэтыя начныя працэдуры толькі падрывалі яе сілы.

Тым не менш маладая матуля не адкладае надзеі аднавіць фігуру да 42-га памеру, як зрабіла гэта пасля нараджэння Фёдара. «Вось учора ўвечары не з'ела піражок — і такой гераіняй сябе адчуваю!» — смяецца студэнтка.

А вось у тым, што ў свае 26 яна спраўляецца з такой вялікай сям'ёй, Алена ніякага геройства не бачыць, маўляў, гэта першы абавязак кожнай жанчыны.

— Лена, якой будзе канчатковая колькасць дзетак? — жартую я.

— Ведаеш, я ў дзяцінстве хвалілася сяброўкам, што буду мець дзесяцярых, — адказвае мая суразмоўца, тулячы да сябе заплаканую Міртусю і вольнай рукой пераапранаючы Фёдара. — І я не супраць, калі б яно так і было. Бо шчасця многа не бывае!

Вікторыя КРУПЯНЬКОВА.
Фота аўтара.

Падарунак ад НЛП

ДАВЕДКА:

НЛП (нейра-лінгвістычнае праграмаванне) базуецца на ідэі таго, што свядомасць, цела і маўленне індывідыума фарміруюць карціну яго ўспрымання, і гэтае ўспрыманне і паводзіны можна змяніць з дапамогай розных тэхналогій.

Часцей за ўсё выкарыстоўваецца ў рэкламе, бізнэсе, маркетынгу, сферы камунікацый.

Кажучы простай мовай, НЛП — гэта здольнасць прымусіць вас думаць так, як трэба суразмоўцу, купляць тое, што вам прадаюць, рабіць тое, чаго ад вас чакаюць.

Рэкламныя аб'яўкі ў грамадскім транспарце ўмела заклікаюць нас вывучаць мовы, танчыць брэйк-данс, прымаць толькі гэтыя (безумоўна, лепшыя) лекі. Усё гэта мы, як кажуць, «праходзілі».

Але зараз усё часцей трапляюцца на вока таямнічыя і жаданыя словы ПОСПЕХ (толькі вялікімі літарамі), кар'ера, новыя магчымасці і незнаёмая абрэвіятура НЛП — неад'емны складнік поспеху і ўсяленскага шчасця.

Нам абяцаюць, што запісаўшыся на НЛП-трэнінгі, мы адразу станем паспяховымі менеджарамі, рэкламшчыкамі, кансультантамі, кіраўнікамі і г.д.

І вось уявіце сабе: вас, звычайнага чалавека, што ідзе з працы ці ў жаданы выхадны шукае сабе новыя туфлі і нічога пра гэтае НЛП не ведае, знянацку хапае такі паспяховы (ці не надта) кансультант нейкай фірмы. Чапляецца, зазірае ў вочы, працягвае прыгожыя паперкі і пытаецца што-небудзь накшталт: «Вы любіце падарункі?»

Ну хто ж не любіць падарункі! І мы як кітайскія балванчыкі ківаем і слухаем: «Наша кампанія праводзіць акцыю... запоўніце, калі ласка, анкету... атрымаеце падарунак...»

І мы запаўняем, зусім забыўшыся, што нам трэба ісці за неабходнымі туфлямі, бо ў галаве ў нас толькі «падарункі і яшчэ раз падарункі», ды і кансультант гэты даволі мілы, усміхаецца вам, як лепшай сяброўцы. А ў нас не Злучаныя Штаты, у нас проста так не ўсміхаюцца незнаёмцы і прадаўцы вітаюцца толькі ў асобных гіпермаркетах, так што размаўляць з усмешлівым кансультантам вам падабаецца.

І вось мы запаўняем анкетку, добраахвотна «здаёмся» ў палон гэтым «толькі натуральным кампанентам», «высокаму заробку» альбо «новай унікальнай формуле». Пішам на паперку тэлефоны сваіх сяброў і... чуем урачыстае: «Тэлефануйце».

І калі вы ўсё-такі вырашылі патэлефанаваць кансультанту і атрымаць доўгачаканы падарунак, будзьце падрыхтаваныя да таго, што сустрэча — гэта цэлы семінар, на якім вы праслухаеце лекцыю аб ужо вядомых нам «натуральных кампанентах» і г.д.

А тады словы з метрапалітэнаўскіх рэкламак (памятаеце? Поспех, поспех!) закружаць вам галаву і оп-ля — вы ўжо такі ж самы кансультант. Розніца толькі ў тым, што вас працаваць з кліентам яшчэ не вучылі.

Тут могуць быць розныя шляхі далейшага развіцця падзей. Вы можаце заплаціць няшмат і такім жа чынам — няшмат згубіць, а можаце, замарочаныя словамі поспех, грошы аддаць сваіх жа кроўных шмат-шмат-шмат. А вось ці акупіцца ваш уклад у сеткавы маркетынг? Невядома. А спакусы вялікія, прыгожыя словы пра «здзяйсненне мары», «свет магчымасцяў» і (што абавязкова) — фотаздымкі «дружнай каманды», дзе можаце быць і вы, дзесьці ў Швецыі ці Парыжы...

Дык вось... Я пра тое, што вы, набыўшы новыя туфлі, вырашылі закончыць дзень так жа ўдала, патэлефанавалі кансультанту, трапілі ў офіс і... тут пачынаецца (галоўнае праяўляць стойкасць).

— Як! Вы не хочаце зарабляць дадатковыя грошы? Вы не хочаце пабачыць свет? — вельмі натуральна здзіўляецца кансультант і працягвае мне свой фотаальбом.

А я проста хачу забраць свой падарунак. Аб чым жанчыне і заяўляю. Што, прызнаюся, патрабавала ад мяне вядомай мужнасці і адвагі (а таксама псіхалагічнай устойлівасці).

Зразумеўшы, што я не буду кансультантам і не паддамся ўздзеянням НЛП-методык, жанчына паказала мне пералік падарункаў і я ўздыхнула: іх было з паўдзясятка. Невялікі выбар, так?

Атрымаўшы недарагі і не вельмі каштоўны падарунак, я вырашыла бегчы ад усмешлівых і прывабных людзей з анкетамі як мага далей. Парадокс?

Так што ведайце: прычына таго, што вы купілі тое, што вам было зусім не патрэбна, згадзіліся працаваць з тым, што вам не надта і падабаецца, — прыёмы нейра-лігвістычнага праграмавання. Можна гаварыць, што НЛП — гэта маніпуляцыя людзьмі, нават нейкае замбаванне. Кожны для сябе вырашае па-свойму. Але што непахісна, НЛП — гэта такая сістэма: мадэлявання паводзінаў, якая прыводзіць да поспеху. Толькі каго?

Задача звычайнага чалавека, такога, які кожны дзень ездзіць у грамадскім транспарце і бачыць гэтыя аб'яўкі, — ведаць, што такое НЛП, і ўмець ад яго абараніцца.

Ірына РАМАНІВА.

Беларускія школьнікі — зноў лепшыя

19 дыпломаў і некалькі пахвальных водгукаў заваявалі беларускія школьнікі на шостай Міжнароднай алімпіядзе школьнікаў краін СНД і Балтыі, у тым ліку 7 дыпломаў першай ступені. Гэта лепшы вынік на алімпіядзе. На спаборніцтвы прыехалі школьнікі з 14 былых савецкіх рэспублік, а таксама са Злучаных Штатаў Амерыкі, Партугаліі, Румыніі і Польшчы. Алімпіяда праходзіла ў два туры. Першы тур — міжпрадметны. Другі — па прадметах: матэматыцы, фізіцы, хіміі, біялогіі і рускай мове і літаратуры. Беларускія школьнікі здолелі заваяваць па два дыпломы першай ступені па матэматыцы, фізіцы і хіміі і адзін дыплом першай ступені — па рускай мове і літаратуры. А навучэнец Ліцэя БДУ Арцём Маргуноў прывёз два дыпломы трэцяй ступені: па хіміі і біялогіі...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Вадзіцелям на заметку

ВОСЬ ДЫК «ЧЫХ»!

Я, як і большасць пасажыраў грамадскага транспарту, заўсёды разглядваю праз шкло вадзіцеляў аўтамабіляў, якія абганяюць мой аўтобус. Яны ж, як мужчыны, так і жанчыны, не ведаючы, што знаходзяцца пад кантролем, спакойна адной рукой трымаюць руль, а другой у гэты час націскаюць кнопкі на тэлефоне ці скідваюць попел з цыгарэты. Складваецца такое ўражанне, што пункт правілаў дарожнага руху, у якім гаворыцца, што «вадзіцель абавязаны не выконваць дзеянняў, якія адцягваюць яго ад кіравання транспартным сродкам», у аўташколах апускаюць. А дарэмна. Менавіта па прычыне няўважлівасці ў сталіцы з пачатку года адбылося больш як 60 дарожна-транспартных здарэнняў.

Вам, аўталэдзі!

— Штодзень, адпраўляючы дзіця ў школу, думаю, кожная маці просіць сваіх дзяцей быць уважлівымі на дарозе. Пры гэтым жа самі падчас кіравання машынай разглядваюць свайго «жалезнага каня» ці назіраюць за іншымі вадзіцелямі, — рэагуе на мой ранішні аповед пра нядобрасумленных вадзіцеляў старшы інспектар па агітацыі і прапагандзе ДАІ Савецкага РУУС горада Мінска Вольга Суворава. — З горыччу даводзіцца таксама бачыць, як жанчына, знаходзячыся за рулём, спрабуе ўмела выруліць з суцэльнага патоку, уплятаючы пры гэтым марожанае (пра сотавы тэлефон ужо і гаварыць не даводзіцца — ён стаў ужо неад'емнай часткай вадзіцеля). Магчыма, яна і віртуоз, але навакольных гэта пужае. Неяк даводзілася бачыць карціну, як жанчына, чакаючы зялёнага сігналу святлафора, знаходзячыся ў патоку, прычым другой па ліку, са спакойным выглядам мазала рукі крэмам. А чаго каштуе малюнак нанясення ранішняга макіяжу і мадэлявання прычоскі. Часам задумваешся: магчыма люстэркі ў салоне прыдумалі касметолагі і цырульнікі, каб нагадаць жанчынам аб наступным наведванні.

Вам, аўтаджэнтльмены!

Але прадстаўнікам моцнай паловы чалавецтва, якія, безумоўна ж, адчуваюць сябе гаспадарамі дарог, таксама ёсць аб чым задумацца. Паводле статыстыкі, менавіта мужчын штрафуюць больш за ўсё за размовы па тэлефоне. А чаго каштуе курэнне за рулём! Жанчыны пакутуюць ад гэтага радзей, паколькі часцей перавозяць дзяцей, а пасіўнае курэнне, як вядома, яшчэ больш шкоднае, чым актыўнае.

— А колькі разоў была сведкай таго, як мужчыны наладжвалі гонкі на дарозе, звяртаючы пры гэтым увагу толькі на суперніка, ці разглядвалі чужыя аўтамабілі, міжволі параўноўваючы са сваім. І яшчэ, як сказаў адзін мой знаёмы: «Калі б вы, жанчыны, насілі ўвесь час паранджу і штаны, то і мы б глядзелі на праезную частку, а не на тратуары»...

Безумоўна, я ні ў якім разе не адмаўляю таго, што можа існаваць паняцце міжвольнага адцягнення ўвагі, але гэта ў наш час здараецца рэдка. Хоць быў такі выпадак, калі жанчына, кіруючы аўтамабілем, чхнула, выпадкова націснула на педаль газу і ўехала ў машыну, якая стаяла наперадзе.

Надзея ДРЫЛА.

ДЗІЦЯ & КАМП'ЮТАР

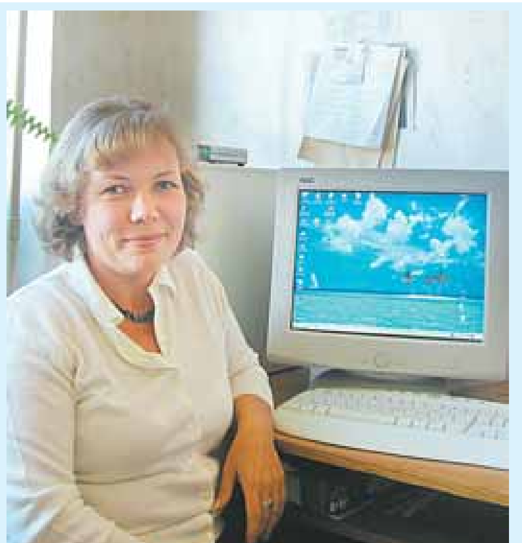

У дзяцінстве мы пасля ўрокаў адразу беглі на двор, гуляць у футбол, даследаваць наваколле, ладзіць тарзанку, гуляць у вайнушку — ой, усяго і не пералічыш! Галоўнае было для нас — не сядзець дома, вырвацца на свежае паветра, да сяброў. І бацькі пад вечар вылазілі ў вокны і гукалі: «Паааавеел!.. Віталя!.. Дадому!..». Ну а мы прасілі яшчэ крыху пагуляць. Здаецца, колькі там часу прайшло, а цяпер у бацькоў новая праблема — як дзяцей выгнаць з дому на двор. Прыходзіць сённяшні школьнік пасля ўрокаў і... садзіцца за камп'ютар. Гульні, інтэрнэт, фільмы,ы чаты, форумы — часу на вуліцу ў дзяцей не застаецца. Калі мы лазілі з цацачнымі пісталетамі па дзіцячых садках і ўцякалі ад вартаўніка, то цяперашняе маладое пакаленне з кулямётамі «валяць» тэрарыстаў па сеціве ў Контар Страйк. Таму калі нашыя бацькі думалі, як засцерагчы нас ад наркотыкаў, алкаголю і цыгарэт, то ў сучасных бацькоў «галава баліць» яшчэ і наконт камп'ютарнай залежнасці. Менавіта і пра гэтае «навамоднае» захворванне мы пагутарым сёння з Алай Гулякевіч, кандыдатам медыцынскіх навук, асістэнтам кафедры дзіцячай псіхіятрыі і псіхатэрапіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі:

— Ала Фёдараўна, раскажыце нашым чытачам пра камп'ютарную залежнасць. Бо адрэгуляваць адносіны дзіцяці і камп'ютара для многіх бацькоў стала праблемай.

— Адразу скажу, што ёсць два бакі — станоўчы і адмоўны. З аднаго боку, камп'ютар — гэта вельмі добра, гэта магчымасць атрымання новай інфармацыі, сродак стасункаў. Дый па выніках даследаванняў амерыканскіх навукоўцаў, маладыя людзі, якія захапляюцца камп'ютарам і інтэрнэтам, маюць лепшую паспяховасць у школе, яны часцей паступаюць у прэстыжныя ВНУ, потым уладкоўваюцца на больш прэстыжную працу. Але з іншага боку, празмернае сядзенне за камп'ютарам можа прывесці да залежнасці ад яго.

— Але яно ж не адразу: сеў за камп'ютар, бац! — і ты залежны?

— Правільна, чалавек праходзіць некалькі стадый. На першай ён проста захоплены: атрымлівае масу задавальнення, з радасцю садзіцца за камп'ютар, чымсьці цікавіцца, у нешта гуляе...

— І што, гэта ўжо залежнасць?!

— Калі чалавек мае проста лёгкую ступень захопленасці, то гэта яшчэ не залежнасць, гэта проста першая стадыя — ён прыйшоў, пагуляў і пайшоў, то тут гульня нясе сітуацыйны характар. Але калі ён захапляецца гульнёй, знаходзіцца за камп'ютарам усё болей і болей, то стадыя лёгкай захопленасці пераходзіць у наступную стадыю — проста захопленасці. Тут ён ужо сядзіць за камп'ютарам, пакуль не завершыць гульню, ён забывае пра час, пачынае есці за камп'ютарам, перастае рабіць урокі, яму не цікава мець стасункі з сябрамі. Гульня ўжо нясе сістэматычны характар. Праходзіць яшчэ колькі часу, і наступае трэцяя стадыя — ужо не захопленасць, а сапраўды залежнасць, калі чалавек становіцца заўзятым гульцом. Дарэчы, залежнасць падзяляецца на сацыялізаваную і індывідуалізаваную. Першая, гэта калі чалавек праводзіць за камп'ютарам вельмі шмат часу, але ён мае стасункі з такімі ж залежнымі людзьмі. Яны гуляюць ў сумесныя гульні, маюць гульнявую матывацыю, імкнуцца перамагчы адзін аднаго. Так, яны залежныя, але ў іх ёсць сваё кола стасункаў і яны меней схільныя да псіхічных і саматычных захворванняў надалей. А вось калі развіваецца індывідуалізаваная залежнасць, то чалавек становіцца адзінокім, меней узаемадзейнічае з навакольным светам, дыскамфортна адчувае сяыбе на вуліцы, перастае сачыць за сабой, забываецца паесці, мала спіць, а лепшым сябрам становіцца камп'ютар. Для яго камп'ютарная гульня — свайго роду наркотык: калі не прымаеш «дозу», то адчуваеш дыскамфорт і ўпадаеш у дэпрэсію. І нарэшце чалавек пераходзіць на стадыю прывязанасці, калі ён ведае, што ёсць камп'ютар, што ёсць камп'ютарныя гульні, але ён ужо не гуляе ў іх з такой захопленасцю, ён можа сказаць сабе «стоп», пачынае жыць звычайным жыццём, стараецца не садзіцца за «машыну», «трымае дыстанцыю». Калі з'яўляецца новая гульня, то чалавек прайграе яе і сіла залежнасці зніжаецца.

— Дык што, атрымліваецца, залежнасць праходзіць сама па сабе?

— У прынцыпе — так, чалавек праходзіць усе стадыі і вяртаецца ў жыццё, але не ўсе даходзяць да апошняй стадыі прывязанасці, каля 15 працэнтаў застаюцца на стадыі залежнасці. Бо ўсе тыя якасці, якія ў рэальным жыцці недасягальныя, рэалізоўваюцца ў камп'ютарнай гульні, і атрымліваецца, што гэта для чалавека больш цікава і насычана, чым навакольны свет.

— Ого! Атрымліваецца як латарэя — пападзеш у гэтыя 15 працэнтаў або пашанцуе... Ала Фёдараўна, раскажыце, калі ласка, як жа развіваецца залежнасць ад камп'ютара ў дзіцяці.

— Як правіла, калі бацькі купляюць камп'ютар дзіцяці, то яны спачатку вельмі рады, што яно ва ўзросце 4-6 гадоў самастойна сядзіць за камп'ютарам, гуляе, вучыць літары. Часта бацькі з гонарам кажуць, што іх дзіця валодае тэхнікай лепш за дарослых.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Экслібрыс «Звязды»

Казкі пра «зялёнага сябра» і яго насельнікаў

Лясная кніга ў творах беларускіх пісьменнікаў: для дзяцей сярэд. шк. узросту/ уклад. Алесь Бадак; маст. Дар'я Чарняўская. — Мінск: Літаратура і Мастацтва, 2008. — 144 с. : іл.

Урокі экалагічнага, прыродазнаўчага выхавання — адзін са складнікаў фарміравання гарманічна развітай асобы дзіцяці. Свой унёсак у ажыццяўленне гэтага клопату зрабілі і супрацоўнікі рэдакцыйна-выдавецкай установы «Літаратура і Мастацтва». Днямі да чытача прыйшла падрыхтаваная імі кніжная навінка — «Лясная кніга ў творах беларускіх пісьменнікаў». Вядомыя ў краіне паэты і празаікі запрашаюць юнага чытача ў адмысловае падарожжа ў беларускі лес, у яго ваколіцы. Уладзімір Ягоўдзік расказвае пра зуброў, якія вандруюць. Кацярына Хадасевіч-Лісавая ладзіць прыгоды сумесна з дзіцём Дзюдзяй. Зайчык-пагуляйчык — герой казкі Анатоля Бутэвіча. Пра знаёмых толькі яму вожыка, вавёрку і крата расказвае Анатоль Зэкаў. Вершы Міхася Пазнякова і Раісы Баравіковай — таксама цікавае паэтычнае падарожжа па лясных сцежках. Уласнай дасведчанасцю ў жыцці звяроў і птушак дзеліцца таксама Мікола Чарняўскі, Уладзімір Мацвеенка, Янка Галубовіч, Ганад Чарказян, Уладзімір Сітуха, Уладзімір Мазго ды іншыя беларускія пісьменнікі. Аб'ядноўвае ж іх светабачанне таленавітая мастачка Дар'я Чарняўская. Ёю прыдуманыя выявы звяроў і птушак настолькі мілыя і добрыя, што ўжо толькі гэта прымушае ўзяць кнігу ў рукі і затрымаць позірк на ілюстрацыях.

Але жыццяпіс звяроў, птушак, раслін, дрэў, грыбоў ды ягад — гэта не адно толькі іх казачнае жыццё. Адкрываючы для сябе розныя неверагодныя гісторыі, хацелася б параіць юнаму чытачу звярнуць увагу на кароткія пазнавальныя, гістарычныя, краязнаўчыя нататкі дзеда Усёведа. Будзем спадзявацца, што сабраныя ім у энцыклапедыях, старых прыродазнаўчых часопісах звесткі падштурхнуць да далейшай цікавасці ў спасціжэнні лясной бібліі.

Кастусь ЛАДУЦЬКА.

ЦАЦКІ — НАЙБОЛЬШ НЕБЯСПЕЧНЫЯ?

Найбольш за ўсё парушэнняў па патрабаваннях бяспекі сярод розных груп тавараў прыпадае на дзіцячыя цацкі. Аб гэтым паведаміў дырэктар Беларускага дзяржаўнага інстытута метралогіі Мікалай Жагора.

Паводле слоў спецыяліста, даволі часта, на жаль, сустракаецца спажыўцам і «некандыцыйныя» адзенне і абутак. Прычым гэта датычыцца як эксплуатацыйных якасцяў (выяўляецца падчас нашэння), так і прамых тэхнічных памылак выканаўцаў у працэсе вытворчасці. Вялікая колькасць скаргаў спажыўцоў — на недабраякасны рамонт мабільных тэлефонаў. Не ўсе адпаведныя «канторы» могуць як належыць выправіць паломку. Між тым, заўважыў начальнік упраўлення ацэнкі адпаведнасці і ліцэнзавання Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Васіль Каралюк, на тэрыторыі Беларусі абавязкова сертыфікуюцца як мабільныя сродкі сувязі, так і паслугі ў гэтай галіне. У такім разе ўсе прыёмныя пункты арганізацый, якія займаюцца рамонтам «мабільнікаў», абавязкова павінны быць унесены ў спецыяльны сертыфікат.

Яшчэ адна з «цяжкіх» пазіцый — рамонт і тэхнічнае абслугоўванне аўтамабільнага транспарту. Парушэнні тут датускаюць не толькі невялікія «пункты», але і нават буйныя сэрвісныя цэнтры. Як адзначыў Мікалай Жагора, былі выпадкі, калі па прычыне дрэннага рамонту аўто людзі траплялі ў аварыі.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ДЗІЦЯ & КАМП'ЮТАР

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ»)

На ўзросце 10 гадоў малому ўжо не хапае свайго камп'ютара, ён пачынае хадзіць у камп'ютарныя клуб. Спачатку ён кажа праўду, просіць грошы ў мамы. Але калі маці бачыць, што ён там сядзіць вельмі шмат часу, яго спрабуюць абмежаваць. А ён усё роўна туды ідзе, але ўжо за грошы, якія яму далі на школьны абед, на нейкія дробныя выдаткі. Потым дзеці пачынаюць іх красці ў бацькоў. То што ж рабіць? Гэта праблема не аднаго дзіцяці, а ўсёй сям'і. Ёсць пэўныя прафілактычныя мерапрыемствы, якія павінны рабіць самі бацькі, ну а калі яны ўжо не спраўляюцца, то тады падключаюцца спецыялісты.

— Правільна, давайце спачатку пра прафілактыку пагутарым!

— Самае галоўнае — гэта асабісты станоўчы прыклад бацькоў. У нас як атрымліваецца? З'яўляецца камп'ютар у сям'і, тата садзіцца за яго і кажа: «Не перашкаджай!». Дзіця таксама садзіцца за камп'ютар, парадыруе тату і кажа маме: «Не перашкаджай!». Важна, каб словы бацькоў не разыходзіліся са справай: калі тата садзіцца за камп'ютар на 10 хвілін, то ён тое ж можа патрабаваць ад дзіцяці, а калі тата глядзіць у манітор тры гадзіны? То што можна патрабаваць ад сына? Так што калі дзіцяці дазволена гуляць на камп'ютары 1 гадзіну ў дзень, то ўся сям'я павінна гуляць па тых жа правілах. Калі абмяжоўваеце час за камп'ютарам, то дзіцяці трэба абавязкова растлумачыць, чаму гэта робіцца. І камп'ютар павінен быць не правам, а прывілеяй: школьнік добра вучыцца, выканаў нейкія абавязкі — калі ласка, табе дазволена дадатковы час за камп'ютарам. Акрамя таго, бацькі павінны прапаноўваць свайму сыну ці дачцэ альтэрнатыўнае баўленне часу, а то, вядома ж, добра — дзіця села за камп'ютар і не турбуе. Можна скласці спіс сумесных спраў, сумесных захапленняў, сумесных паходаў, бо адна з прычын захаплення дзіцяці камп'ютарам — гэта дэфіцыт стасункаў, і ў першую чаргу з бацькамі.

— А вось у дзяцей ёсць жалезны аргумент з серыі «майму лепшаму сябру Вовіку бацькі дазваляюць 2 гадзіны за камп'ютарам гуляць, а вы мне толькі адну...». Што супрацьпаставіць на гэты аргумент?

— Трэба малому растлумачыць, чаму ён хутка стамляецца, хоча пастаянна спаць, дрэнна ўспрымае школьны матэрыял і горш вучыцца, становіцца забыўлівым, зласлівым, а таксама чаму ў яго пачынае правая рука нямець, спіна баліць, а ў вачах нібы пясок. Плюс чаму падае зрок і часам баліць галава. Дзеці — маленькія мудрацы, яны ўсё разумеюць. Важна не забараняць, а даваць выбар: добра, сядзі 2 гадзіны, але ў цябе адно плячо будзе вышэй, другое ніжэй, а там і акуляры табе надзенем. Акрамя тлумачэнняў, трэба выкарыстоўваць і матывацыю. Напрыклад, хочаш гуляць 2 гадзіны — падцягні матэматыку, фізіку, мову ці яшчэ які прадмет. Ці выконвай хатнія абавязкі і гэтак далей. Можна нават кантракт заключыць: выконваеш яго — калі ласка, дадатковы час за камп'ютарам ці дыск з новай гульнёй. Толькі абавязкова самі выконвайце ўмовы — калі паабяцалі набыць дыск, то будзьце ласкавы, трымайце слова.

— Хто знаходзіцца ў зоне рызыкі патрапіць ў залежнасць?

— Гэта дзеці, якім бацькі не ўдзяляюць дастаткова ўвагі, дзеці з недахопам стасункаў і ўзаемаразумення з бацькамі, дзеці, у якіх бацькі часта раз'язджаюць па камандзіроўках, гэта сацыяльна неадаптаваныя дзеці, якія маюць недастатковыя стасункі з равеснікамі, дзеці з завышанай ці заніжанай самаацэнкай, канфліктныя дзеці, эмацыйна няўстойлівыя дзеці. Адна з найбольш небяспечных катэгорый — гэта дзеці ва ўзросце ад 12 да 15 гадоў. На ўзросце 4-7 гадоў залежных ад камп'ютара дзяцей я не назірала, бо для іх камп'ютар — гэта проста свет пазнання. Цікава, што як правіла становяцца залежнымі 9-10 хлопчыкаў і 1 дзяўчынка. Хутчэй за ўсё, гэта з-за таго, што больш за ўсё камп'ютарных гульняў разлічана на хлопчыкаў: стралялкі, гонкі... Для дзяўчынак не такія захапляльныя — упрыгожваць пакой, знайсці прынцэсу. Да таго ж хлопцы больш цяжка чым дзяўчынкі перажываюць крызіс падлеткавага ўзросту.

— Вось усё кажаце пра залежнасць ад камп'ютарных гульняў. А існуе, напрыклад, інтэрнэт-залежнасць?

— Безумоўна, існуе! Лічыцца, што інтэрнэт — гэта рэальная магчымасць адысці ў анлайн стасункі, дзе ты можаш паказаць сябе зусім іншым, прыпісаць тыя якасці, якія не ўласцівыя табе ў рэальным жыцці. Некаторыя праводзяць у сеціве па 18 гадзін кожныя суткі. Чаму так атрымліваецца? Па-першае, ананімныя стасункі — я не кажу, хто я такі. Па-другое, я рэалізую свае фантазіі і вобразы, і калі мне суразмоўца не падабаецца, то я спыняю ўсе кантакты без аніякіх канфліктаў і сварак. Па-трэцяе, інтэрнэт змяшчае неабмежаваную колькасць інфармацыі. Нават ёсць такі тэрмін — інфармацыйны вампірызм, калі чалавек «качае» максімум магчымай інфармацыі. Праўда, на інфармацыйны вампірызм патэнтуе толькі каля 10 працэнтаў інтэрнэт-залежных, астатнія ж не могуць жыць без анлайн-стасункаў.

— Ала Фёдараўна, раскажыце, што рабіць, калі час упушчаны і прафілактыку праводзіць позна? Калі залежнасць, як зіма штогод для камунальных службаў, падкралася нечакана?

— Калі бацькі не зрабілі прафілактычных мерапрыемстваў, то яны прыходзяць да псіхолага ці псіхатэрапеўта. Ну а мы ўжо праводзім групавыя і індывідуальныя заняткі, на якіх даследуецца жыццёвы шлях дзіцяці, яго праблема. Медыкаментозная залежнасць ад камп'ютара не лечыцца. У працу ўключаюцца і бацькі, таму што і ім трэба мяняць сваё стаўленне, яны атрымліваюць дакладныя рэкамендацыі зыходзячы з канкрэтнага выпадку. Не забывайце, што на кансультацыі з урачом дзіця правядзе гадзіну, ну дзве на тыдзень. А вось у сям'і ён амаль 24 гадзіны ў суткі, таму калі не змяніць сітуацыю дома, нічога не зменіцца.

— Ну а без дапамогі спецыялістаў можна справіцца самімі, бацькоўскімі, сіламі?

— Лепш за ўсё звярнуцца да спецыялістаў. Бо як у нашых сем'ях бацькі спрабуюць выправіць сітуацыю? Метадам пакарання. Гэта значыць, што дзіця зачыняюць дома, перастаюць даваць грошы, прымяняюць фізічны гвалт, суправаджаюць у школу, пагражаюць міліцыяй, а то і проста зносяць камп'ютар з дому да якіх-небудзь родзічаў. Але чым больш забараняем, тым больш хочацца. І дзіця ўсё роўна прыдумае які хітрык. У рэшце рэшт, проста збяжыць з дому. Псіхалагічныя праблемы трэба вырашаць не толькі на ўзроўні дзіцяці, але і сям'і. А то прыходзіць дзіця на прыём. Паслухаўшы ўсе рэкамендацыі і кажа: «Калі ў мяне сапсавацца прас, то я яго несу ў Дом быту, і майстар мне ніколі не расказвае, што мне рабіць, каб ён зламаецца ў наступны раз...». Адпаведна, калі да дзіцяці ставіцца як да рэчы, а да псіхолага — як да майстра, які падкруціць нейкія шрубкі і нешта выправіць, то ў такім выпадку дапамога будзе неэфектыўнай. Калі бацькам неабыякава іх дзіця, то яны будуць выконваць усе рэкамендацыі, разам з сынам ці дачкой будуць выходзіць з праблемнай сітуацыі. А можа яны ўпершыню знойдуць узаемаразуменне з дзіцем і запоўняць той недахоп узаемных стасункаў, які дзіця спрабавала запоўніць камп'ютарам.

Гутарыў Павел БЕРАСНЕЎ.

Муз-news

ЛЮЧАНА: НОВАЕ ІМЯ З МУЗЫЧНАЙ СЯМ'І

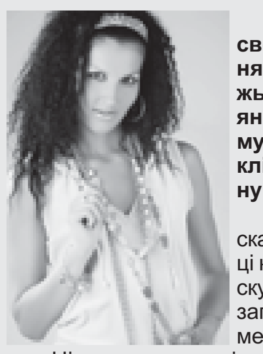

Спявачка Лючана прадставіла нядаўна свой дэбютны альбом «Адлячу». Прычым, нягледзячы на тое, што цяпер дзяўчына жыве і працуе ў Маскве, свой першы дыск яна свядома прывезла спачатку на радзіму. На пласцінку трапілі 15 кампазіцый і два кліпы, абодва на «лятучыя» тэмы: загалоўную «Адлячу» і песню «Ты ў пралёце».

Адна з разынак альбома — песня на кітайскай мове. Яе спявачка выконвала на адкрыцці кітайскай касметалагічнай карпарацыі ў Мінску, дзе так уразіла прысутных, што атрымала запрашэнне паехаць на гастролі ў Кітай на два месяцы. «У Кітаі нас з братам, вядомым рэперам Цімурам, прымалі на «Ура»! — расказвае дзяўчына, — але наша знаёмства з краінай пачалося значна раней — калі маці, Галіна Гарафутдзінаўна, з'ездзіла ў Кітай і параіла мне, па-першае, абавязкова таксама наведаць гэту краіну, а па-другое, запісаць песню на кітайскай мове. Я вырашыла, што з мамай лепш не спрачацца, і калі праз некаторы час пазнаёмілася з кітайскай студэнткай, выбрала разам з ёй вельмі прыгожую кітайскую народную песню». Як беларуская дзяўчынка ламала язык, спрабуючы правільна вымаўляць усе гукі — асобная гісторыя. Галоўнае, што ў выніку, калі ў чарговую паездку мама спявачкі давала праслухаць песню ў розных правінцыях, усе запэўнівалі, што акцэнту не адчуваюць.

Другая адметнасць дэбютнай пласцінкі — дабрачынны ўхіл. Лючана неаднаразова брала ўдзел у дабрачынных мерапрыемствах. У 2006 годзе, напрыклад, з яе ўдзелам была распачатая акцыя «Мая мара і шлях да яе» для дзяцей-сірот і інвалідаў. Акцыя ахапіла Беларусь, Расію, Украіну... І не скончылася. Цяпер, набыўшы дыск Лючаны альбо любы дыск Tim Big Family, слухачы падключаюцца да гэтай міжнароднай акцыі, бо грошы ад продажу дыскаў будуць пералічаныя на патрэбы дзіцячых дамоў. Пры набыцці 5 дыскаў пакупнік атрымае ліст з падзякай ад каманды «Tim big Family», 10 — аўтографы, 15 — універсальны білет на ўсе канцэрты гурта, 25 — фірменную майку, а за 50 — з сябрамі адпраўляецца на вечарынку ў Маскву, дзе можна будзе павесяліцца разам з любімымі артыстамі!

ІРЫНА ІГНАЦЮК: АД ТЫДНЯ МОДЫ ДА ФЕСТЫВАЛЮ

Беларуская гітарыстка Ірына Ігнацюк цяпер значна больш часу праводзіць у Маскве, чым у родным Мінску. Спрабуе здзейсніць сваю даўнюю мару — папулярызаваць «гітарную экспансію» ў жаночым варыянце і паказаць як мага большай колькасці краін, што не толькі ў руках славутага ДзіДзюЛі гітара можа ажываць.

Спрабуючы не адстаць ад тэмпу і рытму падзей, Ірына ўдзельнічае ў самых разнастайных мерапрыемствах — то на гастролях на адну сцэну з Кіркоравым выходзіць, то на паказах Маскоўскага тыдня моды свежыя тэндэнцыі ловіць... Нядаўна ў якасці госці гітарыстка была запрошана на V Міжнародны Маскоўскі фестываль Musicfest, а таксама ўвайшла ў склад журы конкурсу маладых талентаў. Вакальныя і інструментальныя здольнасці ўдзельнікаў ацэньвалі таксама Аніта Цой, прадзюсар Алег Няпомнячы, балгарскі саксафаніст Марын Панеф. Але Ірына хвалявалася куды больш за астатніх: «Гэта вельмі адказна — адчуваць, што лёс дзіцячай творчасці знаходзіцца ў тваіх руках... Камусьці конкурс прынясе радасць, а камусьці ж — слёзы! Ацэнкі, зрэшты, былі выстаўленыя справядліва, і прызы атрымалі сапраўды лепшыя з лепшых».

Акрамя судзейства і выступлення на адкрыцці фестывалю, Ірына паспела правесці для канкурсантаў за кулісамі невялікі майстар-клас на тэму «Любіць музыку, граць сэрцам і быць шчырым перад гледачом — гэта самае галоўнае». А потым і сама адправілася павучыцца — паслухаць канцэрты больш вопытных выканаўцаў, каб потым з новымі сіламі рухаць наперад сваю «гітарную экспансію».

«НЕСТАНДАРТНЫ ВАРЫЯНТ»: БЕЗ «БАБЛА» — У ЗОРКІ

Усё ж такі гораду Барысаву ёсць кім ганарыцца, акрамя каманды «БАТЭ». Бо менавіта адсюль выйшлі звычайныя хлопцы з працоўных сем'яў, якія выключна дзякуючы ўласнаму таленту і ўпартасці сталі «зоркамі» беларускай рэп-музыкі. Цяпер, напярэдадні 10-годдзя гурта, іх называюць ужо ветэранамі. Але насамрэч «Нестандартны варыянт» застаўся ўсё тым жа: глыбока сацыяльныя тэксты, запамінальныя меладычныя песні і кліпы, якія не могуць пакінуць абыякавымі ніводнага гледача. За мінулы час гурт удвая скараціўся ў складзе, затое істотна вырас прафесіяналізм, што пацвярджае нядаўна прадстаўлены новы альбом. Работа над ім доўжылася больш як пяць гадоў, але затое і вынік радуе — «Ледзьве чутна» хочацца, наадварот, слухаць на поўную гучнасць!

На дыску — 13 рознапланавых кампазіцый, для адной з якіх, напрыклад, хлопцы запрасілі дадатковага вакаліста — небезвядомага Nilsa, ён жа Слава Лышчык. У некалькіх іншых кампазіцыях удзельнічалі сябры гурта — рэперы. Атрымалася музыка, можа быць, і не самая модная, але ад сэрца — і таму яе будуць слухаць далёка не толькі землякі з Барысава...

«Мы пераехалі з Барысава ў Мінск, калі нам было ўсяго па 20 гадоў, — узгадвае Дзіма «Міх». — Груба кажучы, не бачылі нічога далей за Мінскую вобласць. Працавалі на вытворчасці, паралельна атрымлівалі адукацыю ў БНТУ. Пасля выхаду альбома «Не як усе...» да нас сталі больш сур'ёзна ставіцца ў колах беларускага шоу-бізнэсу, сталі запрашаць для ўдзелу ў тэлепраекты і канцэрты». Канцэртаў за амаль 10 гадоў налічваецца, дарэчы, больш як 500. І на гэтай лічбе хлопцы спыняцца не збіраюцца, бо яны ў добрым сэнсе слова фанаты сваёй справы. Менавіта таму ім хапае часу, каб сумяшчаць цяжкую фізічную працу на МТЗ, працу ў студыі, гастролі, ды яшчэ не забывацца на сем'і. «20 працэнтаў нашых песень могуць стаць хітамі, — упэўненыя музыканты, — і мы паступова ідзём да таго, каб укладваць грошы ў раскрутку. Калі атрымаецца ўстаць на ногі больш упэўнена — будзе лягчэй; але і так — усё клас!».

УЛАДЗІМІР ПУГАЧ: АХВЯРУЮ ГІТАРУ НА ДОБРУЮ СПРАВУ

Лідар гурта «J:Морс» выставіў на продаж сваю акустычную гітару, з якой была напісана большасць хітоў калектыву. Набыць інструмент праз аўкцыён можа кожны ахвотны. Атрыманыя грошы будуць перададзеныя на аперацыю па перасадцы сэрца для Мішы Ларына.

Дабрачынная акцыя «Сэрца жыве», якая стартавала летам гэтага года, паступова дае плён: на рахунках хворага юнака, якому патрабуецца перасадка сэрца за мяжой, ужо больш як 60 тысяч еўра. Але аперацыя каштуе больш — 350 тысяч, таму акцыя пераходзіць да новага этапа: вядомыя асобы будуць прадаваць свае рэчы праз інтэрнэт-аўкцыён, збіраючы такім чынам неабходныя сродкі. Першым лот якраз выставіў Уладзімір Пугач. Ён прадасць акустычную гітару Martinez FAW 807, якой валодае з 2003 года. Пачатковая цана лота — 200 долараў ЗША, але ўжо некалькі дзён таму на аўкцыёне прапаноўвалі больш як 300 долараў. Заканчэнне таргоў прызначана на 29 лістапада.

«Гітара верай і праўдай служыла мне ўвесь час, і я буду рады, калі яна знойдзе ўладальніка, для якога будзе такой жа каштоўнай і пры тым дапаможа зрабіць добрую справу», — кажа Уладзмір Пугач. Інфармацыя аб тым, якім чынам можна набыць інструмент, змешчана на афіцыйным сайце акцыі http://serca.tut.by.

Вядучая рубрыкі Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ЦАЦАЧНЫ РАЙ

СЯМЕЙНАЯ ЭКСПЕРТЫЗА

Паважаныя чытачы! Сёння мы прэзентуем новую рубрыку. Яе мэта — палегчыць ваша жыццё, знайсці адказы на пытанні, з якімі рана ці позна, прыходзіцца сутыкацца многім сем'ям. Разам з вамі мы будзем вырашаць, як выхоўваць дзяцей (як пракарміць, чым заняць, у які садок, школу ўладкаваць). Дапаможам абсталёўваць кватэру (будзем бегаць па кірмашах і разбірацца ў цэнах, рабіць экспертызу тавараў і паслуг). Шукаць паратунку ў, здавалася б, бязвыхадных сітуацыях: будзем знаходзіць спецыялістаў, якія аказваюць дапамогу сем'ям (псіхолагаў, нарколагаў, сацыяльных работнікаў і многіх іншых).

Карацей, нас цікавіць уся тая бытаўшчына, якая з'ядае шмат часу і парадкам псуе вашы нервішкі. А мо і дае прыемныя ўражанні.

Гэту рубрыку мы задумалі для тых, хто хоча жыць лепш, але не ведае, з чаго пачаць. Мы будзем шукаць для вас кансультантаў. Знаёміць з сакрэтамі выжывання іншых сем'яў. Вы гатовыя самі выступіць у ролі нашых экспертаў? Перажылі пэўныя праблемы і хочаце падзяліцца сваім станоўчым ці горкім вопытам? Будзем рады супрацоўніцтву.

Наш праект і для людзей, якія хочуць зэканоміць свой час, каб больш увагі ўдзяліць тым, хто побач.

Чакаем вашых лістоў — заявак на пэўныя тэмы, прапаноў, пытанняў, заўваг. Адрас рэдакцыі: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Я баюся хадзіць у цацачныя крамы. Сёння там можна ўбачыць столькі яркіх, цікавых і разумных рэчаў, што так і хочацца патраціць усё да апошняга грошыка. Узгадваеш убогі свет свайго цацачнага маленства, калі не было такога вялікага выбару, вясёлкавых колераў і неардынарных ідэй. Як не разгубіцца ў гэтым цацачным раі і не паддацца спакусе рэалізаваць свае мары, што не збыліся ў маленстве, а набыць рэч для свайго дзіцяці. Прычым яму ж (а не вам!) цікавую і карысную.

Гуляць, каб жыць

У часы цара Саламона праводзіўся эксперымент, калі немаўлят толькі кармілі, паілі і клалі спаць. Пры гэтым ніхто з малымі не гаварыў, не абдымаў, не гуляў. І такія дзеці гінулі, не маглі жыць без стасункаў, без матулінай увагі, без усялякіх адкрыццяў. Нават жывёліны не абыходзяцца без гульні (узгадайце свайго хатняга Тузіка з мячыкам у зубах), дык што казаць пра людзей з іх прагай пазнання свету. Цацкі ж дапамагаюць дарослым не толькі перадаваць свае веды, але і развіваць у дзяцей розныя якасці.

Часам старэйшае пакаленне ўшчувае мяне: «Навошта купляць дзецям цацкі, няхай гуляюць з рэчамі, якія побач, бо фантазія не развіваецца». Так, я памятаю, як у маленстве гулялася з цыркулем, уяўляючы, што гэта балерына, ці непатрэбныя маці анучкі ператварала ў лялькавыя коўдрыкі. Але не памятаю, каб адчувала сябе пры гэтым шчаслівай. І я спадзяюся, што яскравыя, вясёлкавыя фарбы цацачнага каралеўства, якія мы выбіраем сёння, у далейшым дапамогуць маім дзецям расці аптымістамі і ствараць вакол сябе светлае, добрае і творчае асяроддзе.

Што пасееш, тое і пажнеш

Вядома, і звычайны плюшавы мішка здольны ствараць цуды. Ён укладвае неслуха спаць, калі малы не хоча есці, садзіцца з ім за стол, вучыць дзіця быць ветлівым і суправаджае яго ў дзіцячы садок. Наборы «Цырульня», «Магазін», «Майстэрня», «Кухня» дапамагаюць пазнаць свет дарослых. А калі малы ўсёй сваёй сям'і праслухае жываты лялечным фанендаскопам, праблема наведвання ўрача вырашаецца сама па сабе. Ды і якое сучаснае дзіця адмовіцца ад традыцыйных драўляных канструктараў, калі з разнастайных дошак, кубікаў і пірамідак збіраецца цэлы горад (дарэчы, цяпер выпускаецца шмат разнавіднасцяў гэтай гульні: «Вясёлая ферма», «Заапарк», «Казкі» і іншыя.). Але існуе вялікае мноства геніяльных гульняў, пра якія мы даведваемся толькі ў крамах.

Калі бацькі выпраўляюцца па чарговы падарунак для сына ці дачкі, ім не пашкодзіць вызначыцца дзеля чаго ім патрэбны гульні. Напрыклад, пры дапамозе цацак можна стварыць сваім дзецям умовы для апераджальнага развіцця логікі, чытання, матэматыкі, фізічных і творчых здольнасцяў. Так, калі вы ў два гады пачнеце знаёміць дзіця з чытаннем, яно і будзе чытаць з гэтага ўзросту. Але ці патрэбна гэта менавіта зараз вашаму малому? У ясельным узросце спецыялісты рэкамендуюць больш увагі надаваць сэнсарнаму развіццю (святло, колер, памер). Большасць двухгадовых дзетак любяць пазнаваць свет праз пачуцці: ім хочацца ўсё памацаць, панюхаць, мо і грызануць, лічбы ж пачынаюць іх цікавіць гады ў тры, а літары — у чатыры. Іншая справа, калі ваш малы сам зацікавіўся літарамі — пачаў у 1,5 — 2 гады тыкаць пальчыкам у этыкеткі, шыльдачкі крамаў і пытацца, што там напісана. Калі ласка, задавольвайце яго інтарэс, набывайце магнітныя літаркі, якія можна вешаць на халадзільнік; табліцы, пазлы з літарамі, а мо вас зацікавяць кубікі Зайцава.

Такім чынам, асноўнае правіла пры выбары цацкі: **падстройвацца пад патрэбы дзіцяці.** Надпісы на ўпакоўках кшталту «3+» (значыць з трохгадовага ўзросту) і інструкцыі дапамогуць вам. Але не трэба забывацца і пра характар малога. Для актыўных дзяцей, якія не могуць доўга ўсядзець на адным месцы, спецыялісты раяць набываць цацкі, якія будуць дапамагаць «спусціць пар» (стукалачкі, калі малы малаточкам забівае пластмасавыя цвікі) і спрыяць развіццю ў іх уседлівасці (разнастайныя канструктары і пазлы, магнітныя дошкі з геаметрычнымі фігурамі). Прынамсі, геаметрычныя канструктары развіваюць і прастораваe мысленне, і маторыку рукі, і творчыя якасці: дзіця вырашае, як з розных дэталяў стварыць нейкую карцінку.

Малы дрэнна размаўляе, заікаецца? Лагапеды раяць набываць цацкі — «масажоры для ручак» (шнуроўкі, мазаікі, канструктары, усемагчымыя ўкладышы). Даказана, што чым спрытнейшымі становяцца дзіцячыя пальчыкі, тым хутчэй знікаюць моўныя праблемы. Сёння ў продажы можна знайсці дапаможнікі па метадыцы Марыі Мантэсоры — розныя рамкі і ўкладышы з фігуркамі жывёлін, агароднінай і пладамі, геаметрычнымі формамі. Дарэчы, з гэтымі, на першы погляд просценькімі, цацкамі можна прыдумляць мноства разнастайных гульняў. Напачатку малы толькі раскладае фігуркі па акенцах. Пазней ён робіць гэта з зачыненымі вачамі. Як навучыцца маляваць — абводзіць фігуркі і дамалёўвае патрэбныя дэталі, альбо выкарыстоўвае рамкі ў якасці трафарэтаў.

А колькі ўсялякіх цікавых рэчаў з'явілася для маленькіх творцаў: ад пальчыкавых фарбаў, разнастайных вышывак, бісерных вырабаў да ганчарных кругоў і гліны, набораў для стварэння шэдэўраў (фрэскі з каляровага пяску, роспіс па кераміцы, барэльефы, свечкі сваімі рукамі). Маляваць сёння можна не толькі пэндзлікам, але і пальчыкам, ці выдзімаць малюнак са спецыяльных фламастараў. Захочацца — сам афарбуй сабе кружку, рамачку для фатаграфіі ці акенца ў сваім пакоі (патрэбны толькі спецыяльныя творчыя наборы і пэўныя фарбы). Замест звычайнага пластыліну бацькі ўсё часцей набываюць васковы — ён больш мяккі і не ліпне да рук, модным становіцца цеста для лепкі (яно бяспечнае, да таго ж вельмі салёнае — наўрад ці малому захочацца яго жаваць, а яшчэ такія вырабы можна засушваць і вешаць на сценку, а кавалкі цеста, што трапляюць на пол, не размазваюцца па падлозе — высыхаюць і іх можна спакойна змесці). Для бацькоў жа, якія не ведаюць, як паднесці малому той жа пластылін ці фарбы, выпускаюцца спецыяльныя альбомчыкі з ілюстраванымі заданнямі для дзяцей і рэкамендацыямі для дарослых (напрыклад, серыі альбомаў «Малюем пальчыкамі», «Маленькі мастак»), калі дзіця малюе ці лепіць у кніжцы.

Не абавязкова ваша цацка павінна быць дарагой. Можна замест даражэзнага доміка для Барбі знайсці расійскія больш танныя цацкі, дзе набор мэблі каштуе ад 6 да 20 тысяч рублёў. Ці выразаць пакоі з мэбляй, крамы з кардону і скласці, як канструктар. Нядрэнная альтэрнатыва модным зараз дзіцячым камп'ютарам (коштам ад 30 тысяч) — друкаваныя настольныя гульні (напрыклад, «Асацыяцыі», «Што пераблытаў мастак», «Вясёлы лік», «Вялікі—маленькі», «Мемо» і іншыя), якія каштуюць у межах 5—10 тысяч. Можна выбіраць паміж аднолькавымі па сутнасці цацкамі, але зробленымі з розных матэрыялаў: пластмасы, дрэва ці паперы.

Прынамсі, выбіраючы цацку, трэба падумаць і аб тым, каб яна не прынесла шкоды.Такая рэч не павінна дрэнна пахнуць, хутка ламацца, несці ў сабе агрэсію, для зусім маленькіх дзяцей лепш не набываць гульні з дробнымі дэталямі. Абавязкова пытайцеся пра сертыфікат на дзіцячую прадукцыю (ён павінны быць зроблены на спецыяльнай паперы, звычайная ксеракопія не гарантуе якасці).

Правілы гульні

Цацку абавязкова трэба абыграць разам з дзіцем. Псіхолагі праводзілі эксперымент: прасілі бацькоў знайсці самыя нелюбімыя рэчы і прыдумаць з імі цікавыя гульні. У выніку закінутыя лялькі, машынкі і іншыя цацкі ператвараліся ў «лідараў дзіцячага пракату». Сярод цацак, з якімі можна гуляць доўга — «Складзі ўзор» і «Унікуб» Нікіціных. Калі недасведчаная мама зазірне ў каробачку з гэтымі гульнямі, ёй можа здацца, што там ляжыць нейкая бязглуздзіца (проста кубікі, кожная грань якіх афарбаваная рознымі колерамі), але дастаткова толькі пачытаць інструкцыі, якія ўваходзяць у камплект да цацкі, стане бачна, колькі цікавых лагічных і творчых задачак тут схавана. Безумоўна, напачатку з такімі рэчамі маці і дзіця павінны гуляць разам. Сярод падобных «доўгайграючых» цацак — і «Блокі Дзеныша». Спачатку з геаметрычных дэталяў вы з малым складаеце розныя фігуркі, а пазней ваша «золатка» само прыдумляе розныя гульні. Напрыклад, маленькія кружочкі ператвараюцца ў дзяцей, а вялікія — іх бацькоў, на другі дзень тыя ж фігуркі становяцца таварамі ў краме, а яшчэ пазней — будматэрыяламі, якія возіць пластмасавы грузавік.

Калі ж вы вырашылі развіваць малога, неабходна сачыць, каб усё ішло па нарастальнай, каб вы не давалі дзіцяці адразу складаныя заданні. Наогул, ніколі не прымушайце малога ў нешта гуляць. У лепшым выпадку — вы атрымаеце нялюбую цацку, у горшым — дзіця саму вучобу, як з вамі, так і ў школе будзе ўспрымаць негатыўна.

Імкніцеся набываць канструктары, дзіцячыя наборы ў надзейных упакоўках. І пасля гульні абавязкова ўсё складвайце і хавайце на палічкі. Тое, што звалена ў адну кучу, — не развіваючыя цацкі, а куча смецця. Дзіця губляе да такіх рэчаў інтарэс.

Калі ж адпраўляецеся па падарунак разам з малым, не сварыцеся на яго (ён мацае каробкі, паўтараючы гэта за вамі), а атрымлівайце агульную асалоду ад пакупак.

Эксперымент

Майму маленькаму эксперту Вікторыі — два з паловай гады. Яна нядрэнна знаёмая са светам цацак (дзякуючы старэйшаму брату і яго сябрам знаёмая з гульнямі, разлічанымі на больш сталы ўзрост). Мы часта разам з ёй ходзім па крамах, і я ведаю, што дзіця не стане рабіць істэрык кшталту «купі». Мы не будзем рабіць свае кантрольныя закупкі на «Экспабеле», дзе цацкі таннейшыя, але зваленыя ў кучы. І не пойдзем у крамы, у якіх тавар адгароджаны ад дзяцей вітрынамі. Для свайго эксперыменту мы выбіраем магазін «Маленькі разумнік», які спецыялізуецца на развіваючых цацках. Тавар там расакладзены на паліцах так, што Віка зможа яго добра разгледзець, а я атрымаю магчымасць пачытаць надпісы на ўпакоўках (мяне цікавіць, на які ўзрост ён разлічаны і якія якасці развівае). І яшчэ там заўсёды можна атрымаць парады ад прадаўцоў: усе яны з педагагічнай адукацыяй і маюць уяўленне пра развіццё дзіцяці.

Упершыню ў краме я прапаноўваю Вікторыі: «Выбірай!». І тут высвятляецца, што мая малая мае свой пункт гледжання. Цацкі, якія я прапаноўваю ёй, яна адмаўляе і кладзе назад на паліцу.

Вось яна ідзе ўздоўж прылаўка з кніжкамі. Першы радасны ўсплеск: ёй спадабалася яркая кніжка з персанажам з любімага мульціка. Гэта размалёўка на пяцігадовы ўзрост, але мае спробы замяніць «Смяшарыкі» на нешта іншае не праходзяць. Наогул увагу малой прыцягвалі рэчы, на упакоўках якіх яна знаходзіць знаёмых і любімых персанажаў казак і мульцікаў. Яшчэ яна цягне ручкі да цацак, аналагічных тым, што ў нас ёсць дома. Асабліва доўга дзяўчынка затрымалася ля палічак з канструктарамі, ніяк не магла вырашыць, якому з драўляных набораў пад маркай «ТоМік» аддаць перавагу: «Заапарку», «Афрыцы» ці персанажам з розных казак.

Віка любіць маляваць, і не дзіўна, што наборы для творчасці прыцягнулі яе ўвагу.

Я і за сабой пакінула права выбару — набыла кніжку «Лесные поделки» (дома, займаючыся па ёй, мы правялі ўжо некалькі цікавых вечароў).

Прадаўцы ж параілі нам набыць дзіцячае лато і альбомчык, у якім можна маляваць пальчыкамі (і першае, і другое пасля таго, як я паказала Віцы, што з гэтым рабіць, выклікае ў малой радасную ўсмешку, калі я дастаю гэта з шафы).

Уважліва прыгледзьцеся да свайго дзіцяці — а раптам і вы зробіце для сябе адкрыццё: «А малы ж вырас! І з ім ужо трэба лічыцца».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.
Фота аўтара.

Аўтар выказвае падзяку за дапамогу ў падрыхтоўцы матэрыялу намесніку дырэктара магазіна «Маленькі разумнік» Марыі ІЎКІНАЙ.

Поспех коласаўцаў на Падляссі

Вялікі інтарэс у жыхароў Падляскага ваяводства, асабліва сярод інтэлігенцыі беларускай дыяспары, выклікалі спектаклі Віцебскага акадэмічнага тэатра імя Я. Коласа ў Беластоку.

Трохдзённыя гастролі былі арганізаваны дырэкцыяй Беластоцкага драматычнага тэатра імя А. Вянгеркі пры садзейнічанні Генеральнага консульства Беларусі ў Беластоку. Гледачы цёпла сустрэлі ўсе тры спектаклі на беларускай мове ад эксцэнтрычных камедый «За двума зайцамі» і «Псіхааналітык для псіхааналітыка» да філасофскага «Шагалл, Шагалл».

У лютым наступнага года таксама з трыма спектаклямі тэатр імя А. Вянгеркі выступіць на віцебскай сцэне. Дырэктар тэатра марыць, каб беларуская публіка ўспрыняла яго артыстаў з такім жа захапленнем, як сустрэлі на Падляссі коласаўцаў.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ХАТНІЯ РАДЫЁКРОПКІ ЗАГАВОРАЦЬ ДА КАНЦА ГОДА

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

Жыхары шэрагу вуліц і завулкаў Паўночнага пасёлка, што ў Заводскім раёне сталіцы, на працягу некалькіх месяцаў не маюць магчымасці слухаць радыё. А пачалася гісторыя недзе ў канцы чэрвеня — пачатку ліпеня.

— Напачатку замянілі слупы лініі электраперадач, дарэчы, майстры зрабілі ўсё хутка і добра, мы амаль не адчулі незручнасцяў, малайцы яны, — расказала нам жыхарка Грабнога завулка Яўгенія Эдуардаўна Зароўская. — А вось абрэзаныя правады радыё засталіся ляжаць на зямлі. І вось з таго часу — не толькі я, але і іншыя насельнікі Паўночнага пасёлка — не слухаем радыё.

Пачатку лета нашу радыёкропку ніхто не ўключаў. Мы звярталіся і ў маленькую кантору, што займаецца раённымі сеткамі, і ў «Белтэлекам» — колькі тэлефанавалі, ды толькі не звярталіся. Тэлефанавалі нават у міністэрства. Адказ паўсюдна аднолькавы: хутка радыё ў вас запрацуе. А яно як маўчала, так і маўчыць дагэтуль... А між тым у канцы мінулага года мы заплацілі на год наперад за карыстанне правадным радыё.

Паводле слоў галоўнага інжынера Мінскага гарадскога радыётрансляцыйнага вузла Андрэя Кудыркі, у Паўночным пасёлку сапраўды праводзілася замена слупоў ліній электраперадач. Недзе з верасня пачаўся і мантаж правадоў радыё. Адначасова гэтыя работы, паводле слоў суразмоўцы, праводзіць было нельга, паколькі правады радыё ідуць ніжэй за электрычныя і была вялікая рызыка, што іх маглі абарваць пры мантажы апошніх. Цяпер патрэбныя работы вядуцца: вуліца за вуліцай, завулак за завулкам. Але нават там, дзе іх ужо змантаваналі, у людзей пакуль няма магчымасці слухаць праваднае радыё, паколькі і па тэхнічных умовах, і ў мэтах бяспекі мантажнікаў гэта магчыма толькі пасля завяршэння работ па ўсім пасёлку.

— Падключыць радыё мы павінны да канца года, — сказаў Андрэй Мечыслававіч. — Раней гэта немагчыма па шэрагу прычын. Па-першае, мантаж правадоў — працэс працаёмкі, а ўся сетка Паўночнага пасёлка налічвае каля 30 кіламетраў. Па-другое, наш цэх — адзін на ўвесь горад, таму работы па аднаўленні сеткі ў пасёлку выконвае толькі адна брыгада.

Адносна ж таго, што людзі, заплаціўшы на год наперад за паслугу, ці не паўгода не маюць магчымасці карыстацца паслугай, Андрэй Кудырка запэўніў: пераразлік ужо робіцца, час «прастою» хатніх радыёкропак будзе абавязкова ўлічаны пры аплаце паслугі на будучы год.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«СЛАВЯНСКІЯ ТЭАТРАЛЬНЫЯ СУСТРЭЧЫ» — У ГОМЕЛІ

19 прафесійных тэатральных калектываў з Беларусі, Расіі, Украіны, Літвы, Малдовы і Абхазіі прымаюць удзел у X Міжнародным фестывалі тэатральнага мастацтва «Славянскія тэатральныя сустрэчы», які праходзіць у Гомелі.

Самы першы, лакальны фестываль «Славянскія тэатральныя сустрэчы» адбыўся ў Гомелі дваццаць гадоў таму, у 1989 годзе, калі ў тэатраў амаль не было магчымасці праводзіць гастрольную дзейнасць. Тады ў ім узялі ўдзел толькі тры тэатры — Гомельскі, Чарнігаўскі і Бранскі. У свой час фестываль быў створаны, каб захаваць агульную славянскую тэатральную прастору, культурныя сувязі, супрацоўніцтва паміж творчымі калектывамі. Цяпер тры сцэнічныя пляцоўкі — гомельскія абласнога драмтэатра, тэатра лялек і гарадскога эксперыментальнага маладзёжнага тэатра-студыі на шэсць фестывальных дзён аддадзены акцёрам з Маскоўскага тэатра рускай драмы, Літоўскага нацыянальнага тэатра драмы (Вільнюс), Чарнігаўскага музычна-драматычнага тэатра імя Шаўчэнкі, Мінскага абласнога драмтэатра і іншых.

Упершыню ў Гомелі прадстаўляюць сваё мастацтва калектывы Малдаўскага дзяржаўнага маладзёжнага драматычнага тэатра «З вуліцы Роз», Тэатра юнага гледача Рэспублікі Саха (Якуцыя), Маскоўскага дзіцячага тэатра марыянетак, дзяржаўнага драматычнага тэатра Рэспублікі Абхазія. Журы ўзначальвае мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы, народны артыст Беларусі Валерый Раеўскі. Арганізатарамі мерапрыемства выступаюць Міністэрства культуры Беларусі, упраўленне культуры Гомельскага аблвыканкама і Гомельскі абласны драматычны тэатр. Яго прэм'ерным спектаклем па п'есе А. Астроўскага «Ваўкі і авечкі», створаным пры падтрымцы спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, адкрыўся фестываль у Гомелі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

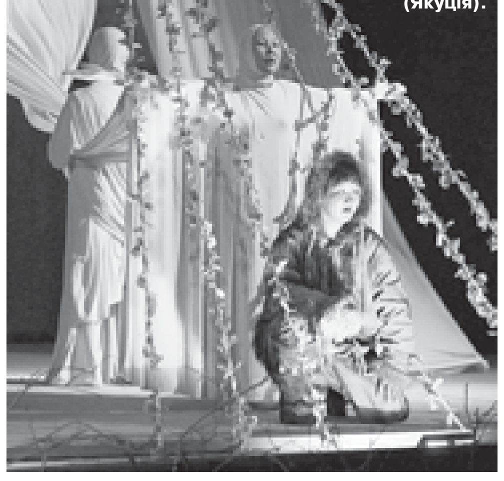
Сцэна са спектакля «Камень шчасця» па легендах народаў Поўначы тэатра юнага гледача Рэспублікі Саха (Якуцыя).

СУДовыя памылкі

«Забяспечыць адзіную судовую практыку прыцягнення фізічных асоб да адміністрацыйнай адказнасці і нагляд за дзейнасцю агульных судоў» — з такімі прапановамі Генеральны пракурор Беларусі звярнуўся да Старшыні Вярхоўнага Суда рэспублікі.

Прапановы такога зместу выказаны невыпадкова. Генеральная пракуратура Беларусі прааналізавала судовыя справы аб адміністрацыйных правапарушэннях грамадзян за шэсць месяцаў гэтага года. Падчас праверкі знайшлі не адно парушэнне, якое дапусцілі суды. У прыватнасці, суды неадназразова разглядалі пратаколы аб парушэннях, якія былі складзены памылкова. У выніку выносіліся незаконныя пастановы.

Выявілі выпадкі, калі з-за таго, што суддзі вярталі пратаколы са спазненнем, мінаклі тэрміны для прыцягнення парушальнікаў да адказнасці. Не заўсёды ў дакументах маюцца і ўсе неабходныя даныя аб правапарушальніку. З-за гэтага суд Пінскага раёна і горада Пінска па чатырох справах прыцягнуў да адказнасці зусім невінаватых людзей.

Акрамя таго, як высветлілася, у судах за дані і тыя ж правапарушэнні могуць выносіць розныя адміністрацыйныя спагнанні. Няма, напрыклад, адзінай практыкі вынясення пакарання ў дачыненні да асобаў, якія парушылі ўсталяваны парадак абароту алкагольнай прадукцыі. Абласныя і раённыя пракуроры прынеслі ў суды за акрэслены перыяд 406 пратэстаў, з іх толькі 303 былі задаволены.

Надзея ДРЫЛА.

«ПРЫХВАТЫЗАВАНЫ» ТАВАР

38-гадовы мінчанін, дырэктар прыватнага ўнітарнага прадпрыемства, падазраецца ў тым, што завалодаў прадукцыяй іншага прадпрыемства на буйную суму. У красавіку гэтага года кіраўнік ПУП удалося махлярскім шляхам завалодаць прадукцыяй КУП «Мінскі холадакамбінат № 1» на агульную суму 184 мільёны 400 тысяч рублёў. Узбуджана крымінальная справа.

61 МІЛЬЁН РУБЛЁЎ УРОНУ

Пракуратура Рагачоўскага раёна ўзбуджана крымінальная справа ў дачыненні да 49-гадовага жыхара в. Ціхініы. Вясковец пры пасадзе падазраецца ў злоўжыванні службовымі паўнамоцтвамі. Гэта адказная асоба ААТ «Ціхінічы», як мяркуецца, летась з верасня па кастрычнік нанесла ўрон сваёму таварыству на 61 мільён 900 тысяч рублёў.

Дзмітрый СТАНКОВІЧ.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

по продаже неэксплуатируемого здания изолированного склада с рампой, расположенного по адресу: Гродненская область, г. Волковыск, ул. Комарова, 1.

Волковысское Районное Потребительское Общество (Продавец) совместно с ЧУП «Белкоопторг» Белкоопсоюза (Организатор аукциона) проводят открытый аукцион по продаже неэксплуатируемого здания изолированного склада с рампой, расположенного по адресу: Гродненская область, г. Волковыск, ул. Комарова, 1.

Состав недвижимости:

Наименование строения, год постройки	Характеристика строения	Общая площадь строения
здание изолированного склада с рампой, 1972	Кирпичные стены, перегородки кирпичные, перекрытия – ребристые железобетонные плиты, крыша мягкая рулонная, полы бетонные, проемы оконные деревянные с ординарным остеклением, проемы дверные щитовые окрашенные, металлические, электроснабжение – наружная проводка.	2573 м²

Общая площадь земельного участка составляет 4,9234 га, площадь изолированного помещения составляет 2573,3 м².

Начальная цена – 650 000 000 белорусских рублей с НДС.

Размер задатка составляет 5 % от начальной цены, сумма задатка 32 500 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет организатора аукциона – р/с 3012000003910 в ОАО «АСБ Беларусбанк», филиал 510, МФО 153001603, УНН 100105073, ОКПО 01790429 (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Задаток согласно Условий проведения аукциона № 29/08 от 18.11.2008 г., без НДС»).

Аукцион состоится **23.12.2008 года** в 14.00 по адресу: Гродненская область, г. Волковыск, ул. Брестская, 32.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **22.12.2008 г.** включительно с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, пр. Победителей,17, 12-й этаж, каб. 1211.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Плата за участие в аукционе составляет 257 290 белорусских рублей и перечисляется участниками на расчетный счет организатора аукциона (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Плата за участие в аукционе согласно Условий проведения аукциона № 29/08 от 18.11.2008 г., в том числе НДС 18 %).

Вознаграждение организатора аукциона составляет 1 % от продажной стоимости объекта и уплачивается победителем аукциона (помимо оплаты за объект) на расчетный счет организатора аукциона в течение 3-х рабочих дней с даты проведения аукциона.

Для участия в аукционе юридическое лицо, граждане или индивидуальный предприниматель (лично или через своего представителя) в установленный в извещении о проведении аукциона срок обязан предоставить следующие документы в адрес организатора аукциона:

- заявление на участие в аукционе;

- заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора аукциона;

- юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации;

- заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающую внесение платы за участие в аукционе в размере 257 290 белорусских рублей;

- индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенную копию свидетельства о государственной регистрации;

- юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение года до дня подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

- представителем физического лица – резидента Республики Беларусь – нотариально заверенную доверенность, паспорт;

- физическим лицом – паспорт.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 дней с даты проведения аукциона. Право собственности на объект переходит от Волковысского районного потребительского общества к победителю аукциона после полного расчета по договору купли-продажи объекта.

Объект продается без условий.

Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом.

Контактные телефоны: (8017) 226 78 84; 226 94 83.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже объектов, находящихся в республиканской собственности, и на право заключения договоров аренды земельных участков для обслуживания недвижимого имущества

Аукцион состоится **23 декабря 2008 г.** в 15.40 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 62, к. 106.

Организатор аукциона: фонд «Могилевоблимущество», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 62, тел. 8(0222)311185, 223375, 311216, 229022.

Продавцы недвижимого имущества: по лоту № 1 – учреждение образования «Белорусская государственная орденов Октябрьской Революции и Трудового Красного Знамени сельскохозяйственная академия», 213407, Могилевская обл., г. Горки, ул. Ленинский бульвар, 2, тел.(8 02233) 5 93 81, 5 93 82; по лоту № 2 – республиканское унитарное дочернее Горецкое автотранспортное предприятие «Автомобильный парк № 17», 213410, г. Горки, ул. Вокзальная, 59, тел.(8 02233) 5 20 25, 5 20 23, по лоту № 3 — Могилевское торгово-производственное республиканское унитарное предприятие «Фармация», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 59, тел. 8(0222) 220837; по лоту № 4 — транспортное республиканское унитарное предприятие «Могилевское отделение Белорусской железной дороги», 212001, г. Могилев, ул. Первомайская, 109, тел. 8(0222) 392665; по лоту № 5 — Министерство промышленности Республики Беларусь, 220033, г. Минск, Партизанский проспект, корп. 4, тел. 8(0225) 474940, по лотам №№ 6, 7 — Республиканское унитарное предприятие почтовой связи «Белпочта», 220050, г. Минск, пр. Независимости, 10, тел. 8(017) 226 01 73, 226 11 70; по лоту № 8 — ликвидационная комиссия республиканского унитарного производственно-торгового предприятия «ТРИОР», 213805, г. Бобруйск, ул. Менжинского, 6, тел. 8(0225) 473453.

Заявления на участие в аукционе принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 62, к. 104. Последний день подачи заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами – **18 декабря 2008 г.** до 17.00. Заключительная регистрация участников аукциона 23 декабря 2008 г. с 14.00 до 14.50.

№ лота	Сведения о предметах аукциона							
	Информация о недвижимом имуществе			Информация о земельных участках			Начальная цена продажи предмета аукциона, тыс. руб.	Сумма задатка, тыс. руб.
	Наименование и краткая характеристика	Место нахождения	Начальная цена продажи недвижимого имущества, тыс. руб.	Площадь, га	Срок аренды, лет	Начальная цена продажи права заключения договора аренды земельных участков, тыс. руб.		
1	Незавершенное законсервированное капитальное строение (тепличный комбинат) площадью 885,7м², готовность строения 46 % (имеются фундамент, стены, перекрытия)	Могилевская обл., Горецкий район, г. Горки, ул. Новопроектная	530 542,104	1,1230	25	42 769,69	573 311,794	57 000,0
2	Здание столовой одноэтажное кирпичное площадью 200,2 м²	Могилевская обл., Горецкий район, г. Горки, ул. Вокзальная, д.59а	71 110,524	0,0307	25	1 433,230	72 543,754	7 200,0
3	Здание склада кирпичное одноэтажное площадью 72,1 м², с туалетом кирпичным площадью 2,6 м² и мощением бетонным 138 м²	Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Кирова, д.139 в	16 629,686	0,0412	30	5 243,71	21 873,396	2 100,0
4	Здание бывшего детского сада двухэтажное кирпичное площадью 1584 м² с покрытием асфальтовым площадью 250 м². Здание котельной одноэтажное кирпичное площадью 52 м². Канализационная сеть 63,05 м, керамическая, чугунная	Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Ермака В.И., 4	354 770,0	0,4948	50	102 077,290	456 847,29	45 000,0
5	Капитальное строение (здание насосной станции с водонапорной башней и скважиной), капитальное строение (здание склада для ульев), капитальное строение (здание персонала № 1), капитальное строение (здание персонала № 2), капитальное строение (здание зернотока) с воротами специальными, капитальное строение (здание коровника с пристройкой), капитальное строение (здание конюшни), а также стройматериалы, находящиеся в безвозмездном пользовании по договору у открытого акционерного общества «Бобруйский машиностроительный завод»	Могилевская обл., Бобруйский район, Вишневский сельсовет, д. Пересово	77 517,398	3,5	99	1 475,397	78 992,795	7 800,0
	Краткая характеристика имущества, входящего в состав лота № 5: Капитальное строение (здание насосной станции одноэтажное кирпичное площадью 14,13 м², с водонапорной башней металлической и скважиной глубиной 52 м), капитальное строение (здание склада для ульев одноэтажное бревенчатое площадью 75,95 м²), капитальное строение (здание персонала № 1 одноэтажное кирпичное площадью 84,1м²), капитальное строение (здание персонала № 2 одноэтажное кирпичное площадью 81,18 м²), капитальное строение (здание зернотока одноэтажное площадью 250,26 м², стены – волнистый шифер) с воротами специальными металлическими 13 м² – 2 шт.,), капитальное строение (здание коровника с пристойкой одноэтажное площадью 716,03 м², стены – крупные блоки с добавлением кирпича), капитальное строение (здание конюшни одноэтажное деревянное площадью 79,24 м²), а также стройматериалы – блоки известняковые							
6	Капитальное строение (административное здание кирпичное одноэтажное площадью 143,55 м² с уборной дощатой 3 м² и асфальтовым покрытием 289 м²). Капитальное строение (здание сарая с гаражом кирпичное одноэтажное площадью 54,78 м²)	Могилевская обл., Кричевский район, г. Кричев, ул. Комсомольская, д. 2	33 547,297	0,0716	50	5 444,749	38 992,046	3 800,0
7	Капитальное строение (здание специализированное связи с тамбуром одноэтажное бревенчатое, обложенное кирпичом, площадью 44,5 м², сараем блочным 15 м² и уборной дощатой 2 м²)	Могилевская область, Могилевский район, Дашковский сельсовет, д. Красница,1	15 026,714	0,0446	50	64,660	15 091,374	1 500,0
8	Здание старой подготовки; здание трикотажного цеха; здание цеха по производству пряжи и трансформаторная подстанция; склады №№ 1, 2, 3; здание магазина с проходной; административно-производственное здание; механическая мастерская; цех войлоков; котельная, мощение, заборы №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6; чесальный цех; гаражи; теплотрасса; водопровод (стальной, чугунный); воздуховод технический; канализация керамическая; канализация чугунная; электросети – 3-жильный кабель; электросети – кабель подземный; паропровод	Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Менжинского, д. 6	2 369 489,0	3,3305	60	477 700,330	2 847 189,330	284 000,0
	Краткая характеристика имущества, входящего в состав лота № 8: Здание старой подготовки одноэтажное кирпичное площадью 393,6 м²; здание трикотажного цеха одноэтажное кирпичное, частично панельное площадью 1 618 м²; здание цеха по производству пряжи и трансформаторная подстанция одноэтажное панельное площадью 2 556,4 м²; склад № 1 одноэтажное, блочное, металлическое площадью 423,74 м²; склады №№ 2 и 3 одноэтажные кирпичные площадью 490,17 м² и 304,24 м²; здание магазина с проходной одноэтажное кирпичное площадью 237,5 м²; административно-производственное здание двух-, трехэтажное кирпичное площадью 1587,3 м²; механическая мастерская одноэтажная кирпичная площадью 132,4 м²; цех войлоков одноэтажный кирпичный площадью 1086,8 м²; котельная трехэтажная кирпичная площадью 966,99 м² с трубой, воздуховодом; мощение асфальтное площадью 1687 м²; забор № 1 железобетонный площадью 2 968 м²; заборы №№ 2, 3, 4 и 5 (с воротами) кирпичные площадью соответственно 57 м², 82 м², 214 м² и 835 м²; забор № 6 металлический с воротами площадью 16 м²; чесальный цех одно-, двухэтажный кирпичный площадью 605,8 м²; гаражи одноэтажные кирпичные площадью 125,9 м²; теплотрасса стальная протяженностью 522,2 м; водопровод стальной протяженностью 386,6 м; водопровод чугунный протяженностью 37,4 м; воздуховод технический стальной протяженностью 206,7 м; канализация керамическая протяженностью 743,9 м, в том числе ливневая – 160 м; канализация чугунная протяженностью 12,7 м; электросети — 3-жильный кабель протяженностью 634,75 м; электросети – кабель подземный протяженностью 300,6 м; паропровод стальной протяженностью 162 м							

Начальная цена продажи недвижимого имущества по лоту № 2 понижена на 20 процентов.

Земельный участок, входящий в состав лота № 5, расположен в водоохранной зоне реки Березина и имеет ограничения в использовании, с перечнем которых можно ознакомиться у организатора аукциона.

Условия для победителей аукциона:

по лотам №№ 1 – 5, 8: получение в установленном порядке разрешения соответственно Горецкого райисполкома и Бобруйского горисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий двух лет; осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией;

по лоту № 4: получить заключения по вводу объекта в эксплуатацию в Бобруйской горрайинспекции природных ресурсов и охраны окружающей среды.

Задатки перечисляются на расчетный счет фонда «Могилевоблимущество» № 3642900001315 в филиале № 700 – Могилевское областное управление АСБ «Беларусбанк», код 536, УНП 700052050.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в фонд «Могилевоблимущество» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации;

индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенная копия свидетельства о государственной регистрации;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский (русский) язык;

представителем иностранного юридического лица или иностранного гражданина, лица без гражданства – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский (русский) язык;

представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, представители иностранных инвесторов предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, перечисленные выше, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Аукцион проводит аукционист, определяемый организатором аукциона.

Аукцион по конкретному предмету аукциона признается несостоявшимся, если:

заявление на участие в нем по конкретному предмету аукциона подано менее чем двумя участниками;

ни один из его участников после трехкратного объявления первой цены не поднял аукционный номер;

ни один из его участников в соответствии с решением комиссии по проведению аукциона не был признан победителем.

Перед началом аукциона организатор аукциона проводит заключительную регистрацию лиц, допущенных к участию в аукционе. Заключительная регистрация представляет собой замену организатором аукциона билетов участников аукциона на аукционные номера, под которыми участники аукциона будут участвовать в аукционе. После аукциона его участники обязаны вернуть аукционные номера организатору аукциона.

Аукцион начинается с объявления аукционистом порядка проведения аукциона, начальной цены предмета аукциона, его наименования, места нахождения и краткой характеристики недвижимого имущества, условий, с которыми продается данный предмет аукциона (в случае продажи на аукционе с условиями), шага аукциона.

Не допускается продажа предмета аукциона по начальной цене. Торги начинаются по цене, сформированной с учетом шага аукциона, определяемого аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от начальной цены предмета аукциона. Очередная цена также определяется и объявляется аукционистом с учетом шага аукциона от предыдущей названной цены предмета аукциона. После объявления очередной цены аукционист называет номер участника аукциона, который первым поднял аукционный номер, и указывает на этого участника аукциона. Затем аукционист в соответствии с вышеназванным порядком и шагом аукциона объявляет новую цену. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднял только один участник аукциона. Аукционист называет последнюю цену и номер данного участника трижды и объявляет предмет аукциона проданным словом «продано», а участника аукциона – победителем аукциона по соответствующему предмету аукциона.

При отсутствии участников аукциона, готовых приобрести предмет аукциона по названной аукционистом новой цене, аукционист называет эту цену три раза. Аукцион по данному предмету аукциона завершается, если после трехкратного объявления новой цены предмета аукциона ни один из участников аукциона не поднял своего номера. Комиссия (организатор аукциона) снимает предмет аукциона с торгов.

Споры, возникшие в ходе проведения аукциона, разрешаются комиссией по проведению аукциона.

Результаты аукциона по конкретному предмету аукциона могут быть аннулированы организатором аукциона в случаях, установленных нормативными правовыми актами.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

Срок заключения (государственной регистрации) договоров купли-продажи и договоров аренды земельных участков не позднее 30 декабря 2008 г.

Оплата за предмет аукциона осуществляется денежными средствами по безналичному расчету.

Победитель аукциона возмещает фактические затраты на подготовку и проведение аукциона, а также средства, затраченные организацией по землеустройству на осуществление государственной регистрации изменения земельного участка, из которого изымается часть, или прекращения существования земельного участка.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

по продаже государственного имущества и права заключения договора аренды земельного участка

Наименование предмета аукциона	Здание отделения почтовой связи с холодной пристройкой, сараем и уборной и право заключения договора аренды земельного участка
Продавец недвижимого имущества	РУП почтовой связи «Белпочта», г. Минск, пр-т Независимости, 10, тел. 8(0162) 20 57 80 (Брестский филиал)
Местонахождение недвижимого имущества	Брестская область, Дрогичинский район, д. Малиновка, ул. Советская, д. 6
Сведения о предмете аукциона	Здание 1-этажное, общая площадь – 56,6 кв.м, фундамент бетонный, стены сборно-щитовые обл. кирпичом, перегородки дощатые, крыша – шиферная. Отопление – печное, обл. изразцами, имеется электричество. В состав имущества входит холодная пристройка, сарай и уборная. Земельный участок площадью 0,1014 га, срок аренды – 50 лет
Начальная цена предмета аукциона, руб.	11 044 421
Сумма задатка, руб.	1 104 440
Организатор аукциона	*Фонд «Брестоблимущество», г. Брест, ул. Ленина, 11, тел. (0162) 23 12 63, 23 44 06, 20 87 85, www.brest-region.by*

Аукцион состоится **30 декабря 2008 года** в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).

Для участия в аукционе представляются:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с фондом «Брестоблимущество».

2. Заверенные банком копии платежных поручений:

- о внесении суммы задатка на р/с 3642202530011 Головной филиал по Брестской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 823, получатель платежа – фонд «Брестоблимущество», УНН 200020538;

- о внесении специального сбора за подачу заявления на участие в аукционе в размере 4 базовых величин и платы за регистрацию участников аукциона в размере 0,5 базовой величины на р/с 3600201000015 филиал №100 ОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 246, назначение платежа 03107, УНН 200300543, получатель платежа – финансовое управление Брестского облисполкома.

3. Юридическим лицом – доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации юридического лица.

4. Индивидуальным предпринимателем – нотариально удостоверенная копия свидетельства о государственной регистрации.

5. Иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

6. Представителем иностранного юридического лица или иностранного гражданина, лица без гражданства – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык;

7. Представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность.

8. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, представители иностранных инвесторов предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

Участник, ставший победителем аукциона, обязан: подписать протокол аукциона; в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении земельного участка: внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы в случае рассрочки), возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и расходы на подготовку и проведение аукциона, после чего не позднее 2 рабочих дней заключить с продавцом недвижимого имущества договор купли-продажи недвижимого имущества, а с местным исполнительным комитетом – договор аренды земельного участка.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405, фонд «Брестоблимущество» с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30 по рабочим дням по 29 декабря 2008 года включительно.

ЗАО «РРБ-БАНК» сообщает, что

04.12.2008 г. в 10.00 по адресу: **г. Минск, ул. Краснозвездная, 18** состоится внеочередное Общее собрание акционеров, которое собирается по инициативе Совета Директоров банка. Повестка дня: об изменении места нахождения ЗАО «РРБ-Банк», о внесении изменений в Устав ЗАО «РРБ-Банк».

Всю необходимую информацию по вопросам повестки можно получить в **юридической службе ЗАО «РРБ-Банк». Тел. 269 23 04.**

Згубленыя **пасведчанне** пацярпелай ад наступстваў катастрофы на ЧАЭС серыі П № 179933 і пасведчанне інваліда III групы серыі 09 № 332421, выдадзеныя на імя Сушчанкі Аліны Аляксандраўны, лічыць несапраўднымі.

Тэлесеткі

На АНТ пачынаецца гонка за сямейным шчасцем

Дакладней, за матэрыяльным яго складнікам. Бо, па ўмовах новага тэлепраекта «Пасаг для нявесты», трывалыя пачуцці і стабільныя стасункі і гатоўнасць наведаць ЗАГС ва ўдзельніц і іх «другіх палавінак» — прысутнічаюць па змоўчанні. А вось рэчы, неабходныя для пачатку сямейнага жыцця будучай ячэйкі грамадства — уласна кажучы, той самы пасаг — тэлеканал АНТ прапануе выйграць у працэсе сямейнага шоу. У якасці галоўнага прыза пераможцу праекта чакае ні многа ні мала — 25 мільёнаў беларускіх рублёў.

Яшчэ ў жніўні патэнцыйныя нявесты пачулі ў эфіры АНТ гэту заманлівую прапанову — сабраць сабе пасаг. Як аказалася, гэта і праўда была тая прапанова, ад якой амаль немагчыма адмовіцца. Ва ўсякім разе, больш як 2,5 тысячы жанчын адправілі свае анкеты. На кастынг была запрошана тысяча нявестаў, з якіх да пачатку шоу змаглі прабіцца толькі 50. Дакладней, 49 — бо адну вакансію заняў... хлопец, які быў гатовы прайсці ўсе выпрабаванні замест сваёй нявесты.

Гэтыя паўсотні чалавек і ўзялі ўдзел у масавым забегу ў вясельных сукенках і спартыўнай экіпіроўцы — шлемах, налакотніках, накаленніках ды красоўках. Пераможца гэтых незвычайных стартаў атрымала спецыяльны прыз і працягнула ўдзел у шоу, яшчэ 6 гераінь праекта адабралі члены журы. Аб тым, як гэта было і якія этапы давялося прайсці ўдзельніцам ва ўпартай барацьбе, вядучыя шоу «Пасаг для нявесты» Анжэліка Агурбаш і Ягор Хрусталёў пачнуць расказваць з гэтай нядзелі, 23 лістапада.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота прадстаўлена тэлеканалам.

«МЫ ДАНОСІМ НАВІНЫ ДА ЛЮДЗЕЙ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На сёння «гаспадарка» прадпрыемства ў сталіцы складаецца з 28 стацыянарных гандлёвых аб'ектаў — магазінаў, 342 кіёскаў, размешчаных на вуліцах, у метро, на вакзалах, аэрапорце, у навучальных установах, а таксама трох павільёнаў. Абслугоўваюць яе каля тысячы чалавек, прычым 90 працэнтаў з іх працуюць непасрэдна ў рознічнай сетцы, на таварных базах і ў кругласутачных газетна-часопісных экспедыцыях. На прадпрыемстве маецца ўласны транспартны парк, ёсць свой рамонтна-будаўнічы ўчастак. Словам, ёсць усё, каб чытачы без праблем і своечасова атрымлівалі газеты і часопісы, іншыя тавары, што рэалізуюцца ў кіёсках і магазінах.

Ёсць шмат выпадкаў, калі на прадпрыемстве працуюць некалькі членаў адной сям'і — блізкіх родных. Як адзначыла Аксана Міхайлаўна, у тым ліку прыходзіць апошнім часам і даволі шмат моладзі. Патлумачыць гэта проста: за 90 гадоў свайго існавання РУП «Белсаюздрук» зарэкамендавала сябе як стабільнае прадпрыемства, якое ўпэўнена развіваецца і імкнецца рухацца наперад. Зноў жа, цвёрдыя сацыяльныя гарантыі для працаўнікоў. А што асобна да моладзі, дык усё кіраўніцтва на чале з дырэктарам Ігарам Віктаравічам Дудзічам даюць ёй поўную свабоду ў межах сваіх паўнамоцтваў, вітаюць ініцыятыву, прадастаўляюць усе магчымасці для прафесійнага і кар'ернага росту: праводзяць семінары, практыкуюць абмены вопытам. Гэта і прадбачлівасць, і патрабаванне часу.

— Цяпер, напрыклад, павялічваецца запатрабаванасць часопіснай прадукцыі, змяняюцца патрабаванні па яе выкладцы, — гаворыць Аксана Валгай. — Наша прадпрыемства, напэўна, адзінае, якое прапануе дзяржаўную прэсу ў поўным аб'ёме: кіёскі прадастаўляюць недзе 500 найменняў, магазіны, дзе крыху большыя магчымасці, — 700 найменняў (розніца ў асноўным за кошт неперыядычных выданняў).

Шмат увагі на прадпрыемстве надаецца газетным кіёскам, ад якіх тут, насуперак усім ранейшым чуткам і пагалоскам, адмаўляцца не збіраюцца. Наадварот, распрацоўваюцца і ўзгадняюцца ў Камітэце па архітэктуры Мінгарвыканкама новыя, сучасныя формы шапікаў. У іх улічана кожная дробязь — ад вышыні прылаўка да шырыні акенца, бо такі аб'ект павінен быць не толькі прыгожым, але і зручным для ўсіх. Сучасныя формы кіёскаў паспелі ўжо ацаніць многія мінчане, прыгадваю, як адзін з чытачоў назваў іх «футурыстычнымі, якія нагадваюць касмічны карабель і ўдала ўпісваюцца ў сучаснае аблічча горада».

— Так, — пацвярджае мая суразмоўца, — ад кіёскаў мы не адмовімся, паколькі разумеем, наколькі зручнымі яны з'яўляюцца для людзей. У новых мікрараёнах па магчымасці мы яшчэ на стадыі забудовы імкнёмся адразу закласці для іх «падмурак». Безумоўна, яны павінны быць адначасова і прыгожымі, і функцыянальнымі. Магчыма, ідучы насустрач патрабаванням часу, іх форма будзе змяняцца і надалей, напрыклад, з'явяцца кіёскі, дзе пакупнік будзе заходзіць унутр.

...На многіх кіёсках мінчане сёння могуць убачыць прыгожы надпіс «90 гадоў «Белсаюздруку». Так, сёння работнікі прадпрыемства святкуюць свой юбілей. Усе яны заслугоўваюць слоў удзячнасці і віншаванняў за тое, што не пакідаюць нас без свежых навін. І няхай шмат гавораць пра электронныя сродкі масавай інфармацыі (якія, несумненна, маюць права на жыццё), для многіх з нас па-ранейшаму яшчэ нешта значыць менавіта друкаванае слова, якое да чытачоў дапамагаюць данесці сціплыя кіяскёры. Калі будзеце сёння набываць у шапіку свежыя газеты ці часопісы, іншую патрэбную драбязу — абавязкова скажыце гэтыя цёплыя словы «свайму» кіяскёру. Са святам!

Сяргей РАСОЛЬКА.

Погляд на этнаскарбонку

БЕЛАРУСКІ ГЕНАФОНД — АДЗІН З НАЙБОЛЬШ СТАРАЖЫТНЫХ У ЕЎРОПЕ

*Што ўяўляла Беларусь на працягу стагоддзяў? Край балот і лясоў, дзе чалавеку ўвесь час даводзілася адваёўваць у прыроды тэрыторыю для жыцця. Але гэтыя ж жорсткія ўмовы існавання спрыялі захаванню нашай беларускай адметнасці. Прыродная ізаляванасць нашай тэрыторыі паспрыяла таму, што беларускі этнас захаваўся ў чысцейшым выглядзе з даўніх часоў. Даследаванні, якія на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў праводзіць **доктар біялагічных навук, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела антрапалогіі і экалогіі Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Аляксей Ігнатавіч МІКУЛІЧ**, паказваюць, што **карэнныя жыхары беларускіх вёсак вядуць свой радавод цягам не меней як 130—140 пакаленняў, гэта значыць пачынаючы прыкладна з сярэдзіны першага тысячагоддзя перад Нараджэннем Хрыстовым.***

«Як любы свядомы беларус я даволі рана пачаў цікавіцца сваім радаводам. І да навуковага пошуку паходжання беларусаў падышоў, ужо ведаючы пра сваіх продкаў (я маю свой радавод па бацькоўскай лініі з 1558 года). Беларускі этнас вывучаўся на вясковым насельніцтве. Гэта мой асабісты падыход. Для даследавання браліся карэнныя беларусы, апытвалася адкуль іх бацькі, дзяды і прадзеды. Вёска шануе і ведае сваіх продкаў да чацвёртага, а тое і пятага калена», — расказвае Аляксей Мікуліч. Вучоны ездзіў па вёсках Беларусі і па сумежных тэрыторыях у Расіі, Літве, Украіне. У экспедыцыях даследаваліся групы крыві, а таксама фізіялагічныя асаблівасці беларусаў. Прынамсі, антрапалагічныя прыкметы і генетычныя сістэмы для параўнаўчага аналізу выбіраліся такія, што перадаюцца з роду ў род у чыстым выглядзе. Гэтаму крытэрыю адпавядаюць такія морфафізіялагічныя асаблівасці, як зрокавае колераўспрыманне, афарбоўка вясёлкавай абалонкі, колер валасоў, смакавая адчувальнасць да фенілтыакарбаміду (рэчыва, якое ўваходзіць у склад звычайнай гумкі; па методыцы выяўлення мінімальнай парогавай канцэнтрацыі фенілтыакарбаміду, пры якой чалавек адчувае гаркату, можна вызначаць расавыя і этнічныя асаблівасці).

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Адкрыцці, зробленыя вучоным на падставе вялікай колькасці антрапагенетычных і генадэмаграфічных матэрыялаў, здзіўляюць. Здавалася б, суседзі павінны былі моцна паўплываць на нашу тэрыторыю, напрыклад, калі Беларусь уваходзіла ў склад Рэчы Паспалітай і Маскоўскай імперыі. А колькі войнаў пракацілася праз Беларусь! Але дзякуючы вясковаму насельніцтву наш народ здолеў захаваць на генетычным узроўні свае адметнасці. Вёска была своеасаблівай скарбонкай спадчыннай інфармацыі. Людзі трымаліся сваёй тэрыторыі, і як правіла, для прадаўжэння роду выбіралі сабе партнёраў з мясцовых жыхароў.

«Чаму я паверыў, што мы «тутэйшыя» (найперш гэта было як гіпотэза)? Зноў жа дзякуючы вёсцы, яе культуры і традыцыям. Я сам з-пад Баранавічаў, я памятаю, як мая вёска спявала, памятаю легенды, узгадваю, як на вялікія святы ўвесь народ высыпаў на вуліцу. Фальклор і традыцыі там перадаюцца праз пакаленні. А яны, між іншым, даволі старажытныя, прыгадаю толькі наша Купалле — колькі ў гэтым беларускім свяце дахрысціянскага, паганскага», — дзеліцца сваімі думкамі Аляксей Мікуліч. Антраполаг вывучаў генафонд жыхароў пэўных вёсак, пасля яднаў звесткі па сходных прыкметах у асобныя этнаграфічныя рэгіёны, і затым вылучаў асаблівасці беларускага этнасу наогул. Вучоны параўнаў свае карты, створаныя на аснове вывучэння групаў крыві, з картамі, зробленымі этнографамі Яўхімам Карскім і Мітрафанам Доўнар-Запольскім па распаўсюджванні беларускіх гаворак яшчэ на пачатку XX стагоддзя, а таксама з атласамі беларускіх гаворак. Яго ўразіла, як карты супадалі: па ахопленай тэрыторыі яны фактычна накладаліся адна на другую. **Атрымліваецца, што там, дзе адрозніваюцца гаворкі, генетычныя даныя таксама могуць мець свае асаблівасці.** Сяляне маглі падзяляць людзей на «сваіх» і «чужых». Аляксей Ігнатавіч прыгадвае, як яго маці гаварыла пра жыхароў іншых вёсак: «там ужо не мы, а палешукі». Людзі перадавалі ў спадчыну і духоўную культуру, якая была характэрна для кожнага рэгіёна. Распаўсюджванне і беларускіх гаворак, і звестак біяхімічнага аналізу крыві, і фізіямарфалагічных асаблівасцяў насельніцтва паказвае, што **беларускі этнас засяляе тэрыторыю, якая выходзіць за сучасныя межы Беларусі. Людзі, падобныя да нас па знешнасці і па генным складзе, жывуць ля Вільні, Смаленска, Вялікага Ноўгарада, на сумежных украінскіх тэрыторыях. У агульных рысах арэал пражывання беларусаў адпавядае тэрыторыі Вялікага Княства Літоўскага.**

Здабытыя ў экспедыцыях звесткі даюць магчымасць абазначыць храналогію фарміравання беларускага этнасу. Даследаваны вучоным і яго калегамі генафонд пацвярджае тутэйшыя карані беларускага этнасу і дазваляе лічыць яго карэнным. Беларускі этнас прайшоў шлях фарміравання з часоў каланізацыі сучаснай тэрыторыі славянамі, захаваўшы антрапалагічныя рысы тагачасных балцкіх абарыгенаў. Банк звестак па марфафізіялагічных, гематабіяхімічных і малекулярна-генетычных прыкметах параўноўваўся з матэрыяламі археолагаў. Атрымалася, што антрапалагічныя звесткі па сучасным беларускім генафондзе шмат у чым адпавядаюць арэалам старажытных археалагічных культур. Напрыклад, заходнепалескі рэгіён знаходзіцца ў межах распаўсюджвання культуры шнуравой керамікі (XVIII—XIV стагоддзі перад Нараджэннем Хрыстовым), лужыцкай культуры (XV—XIV стагоддзі перад Н.Х.) бронзавага веку і паморскай культуры (IV—II стагоддзі перад Н.Х.) жалезнага веку.

У межах захаванасці адзінага генафонду беларускага этнасу з моманту яе прарадзіннага пачатку, **вучоным выяўлены шэраг лакальных папуляцый, якія маюць найменшую аддаленасць ад праэтнасу. Гэта ельская, лельчыцкая, петрыкаўская — на поўдні, полацкая і ўшацкая — на поўначы, наваградская — на паўночным захадзе. Такі складаны для пражывання край балот, як Палессе змог захаваць беларусаў у найбольш чыстым выглядзе, таму Аляксею Мікулічу ўдалося знайсці надта рэдкія групы крыві. Ізаляванасць беларускага Палесся спрыяла і рэгіянальнаму назапашванню рэцэсіўнага гена светлавокасці.**

Прынамсі, Палессе не толькі паводле матэрыялаў антрапагенетыкаў, але і дзякуючы археалагічным знаходкам можна разглядаць у якасці магчымай прарадзімы славян.

Дарэчы, кожны новы народ, што прыходзіць на ўжо абжытыя іншымі насельнікамі тэрыторыі, нясе карэнным жыхарам сваё, новае, не заўсёды спрыяльнае. Прышлыя людзі прывіваюць сваю культуру, перабудоўваюць пад сябе прыродныя ўмовы, што можа балюча адбівацца на ўзнаўленні мясцовага насельніцтва. І, што самае небяспечнае, новыя людзі могуць несці з сабой хваробы, да якіх карэнныя жыхары не прыстасаваныя. Таму натуральны адбор, калі выжываюць найбольш моцныя, таксама ўплывае на фарміраванне этнасу. Але палеантрапалагічныя матэрыялы і генагеаграфічныя звесткі дазваляюць меркаваць пра ашчадную асіміляцыю славянамі карэнных насельнікаў без іх вынішчэння, магчыма, ад часоў культуры шнуравой керамікі.

Трэба адзначыць, што **сабраная антрапагенетыкам інфармацыя дае падставу меркаваць, што беларуская папуляцыя найбольш за іншых адпавядае ўсходнеславянскай продкавай супольнасці. У генафондзе беларусаў практычна не выяўлена прыкмет мангалоіднай расы, гэта пацвярджае і гістарычныя звесткі пра тое, што наша тэрыторыя не зведала татара-мангольскага панавання.** А на рускіх вялікі ўплыў аказаў фіна-вугорскі этнас.

З моманту адкрыцця спадчынных законаў у біялогіі і канкрэтных генаў чалавека даследаваны амаль усе народы свету. Вывучэннем групаў крыві насельнікаў Расіі займаўся Юрый Рычкоў, ён быў настаўнікам, навуковым кіраўніком Аляксея Мікуліча. «Калі я паглядзеў яго працы па вывучэнні генафонду малых народаў Расіі, зразумеў, што беларусаў абавязкова трэба даследаваць. Усё ж у нас малых народаў няма, мы самі — параўнальна кампактны чысты народ. Акрамя таго, праз нашу тэрыторыю праходзілі гістарычныя шляхі з поўдня на поўнач, з захаду на ўсход», — гаворыць Аляксей Ігнатавіч. Сабраны па Беларусі і сумежных тэрыторыях банк звестак вучоны перадаў у маскоўскі Інстытут агульнай генетыкі М.І. Вавілава. На гэтых звестках былі пабудаваны карты зменлівасці генафонду Усходняй Еўропы. Такія карты даюць магчымасць не толькі параўноўваць этнасы паміж сабою, але і прасочваць міграцыйныя працэсы. **Так беларусы перамяшчаліся ў асноўным з поўдня на поўнач, а рускія — з захаду на ўсход.**

Паводле гіпотэзы Мікуліча генетычная структура насельніцтва заставалася стабільнай на працягу гістарычна значных адрэзкаў часу. Папуляцыя этнічных беларусаў вяскоўцаў з'яўлялася самаўзнаўляльным арганізмам, калі спадчынны матэрыял перадаваўся праз пакаленні карэнных жыхароў.

Што будзе надалей з нашым этнасам, калі колькасць вясковых жыхароў імкліва зніжаецца? Генетычны банк звестак, вядома, захаваецца. Менавіта вясковыя носьбіты продкавых генаў пераедуць у горад, якія характарызуюцца большай антрапагенетычнай разнастайнасцю. Неабходна яшчэ вывучаць, як змена экалагічных і сацыяльных умоў уплывае на генафонд. Памяншэнне нараджальнасці і павелічэнне спадчынных хваробаў уплываюць не на карысць генадэмаграфічнай сітуацыі. Памяншэнне вясковага насельніцтва адаб'ецца і на нашай спадчыннай культуры. Усё ж вёска— даволі кампактная тэрыторыя, дзе шануюць продкаў, наведваюць вясковыя могілкі і ведаюць свой радавод. Дзе культура, назапашаная стагоддзямі, перадаецца сама па сабе. Дзе яшчэ жыве беларуская гаворка. Дзе людзі шануюць сваю малую радзіму і адчуваецца своеасаблівы беларускі дух. Горад жыве па сваіх законах. Моладзь агулам захапляецца папсовай культурай, якую чуе дзякуючы тэхнічнаму прагрэсу, і не спявае на вуліцах старажытных песень. І нават Купалле тут часцей нагадвае гарадскую тусоўку, а не старажытнае свята. І калі прадстаўнікам старэйшых пакаленняў, адарваным ад родных мясцін, ўсё ж такі ёсць яшчэ што расказаць пра мінуўшчыну свайго краю і сваіх продкаў, дык сучасным маладым людзям, не звязаным з крыніцай старажытнай інфармацыі, ужывую, а не хрэстаматыйна наўрад ці будзе што перадаць у спадчыну...

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

ЛЮБОЎНЫ ЗАБЕГ

Цягнуць «спартсмена» да фінішу за ланцужок соскі дазваляецца!

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Падобнага, дакладна, нідзе больш не ўбачыш. З аднаго боку, у наяўнасці ўсе атрыбуты сур'ёзных спаборніцтваў: «старт» і «фініш», бегавыя дарожкі, секундамеры, балельшчыкі і журналісты. З іншага, самі спартсмены хвалююцца меней за ўсіх астатніх, і самае галоўнае, яны не думаюць ні з кім спаборнічаць. Проста ўсміхаюцца, атрымліваюць яўную асалоду ад такой колькасці ўвагі да сябе і... нікуды не паўзуць. Так было з першымі трыма ўдзельнікамі. Малыя селі на лініі «старту» і сталі з цікаўнасцю назіраць за такімі дзіўнымі дарослымі, якія сабраліся вакол іх, паўтараюць адно і тое ж: «Захар, давай!», успыхваюць бліскучымі чорнымі штучкамі, ляпаюць далонямі па падлозе і вельмі чамусьці хвалююцца. Нават мама паводзіць сябе неяк неадэкватна, падштурхоўвае ў спіну і паварочвае да сябе спінай, можа хоча, каб я пакачаўся? А тата яшчэ горш — на тым краі паласатага дыванка нешта крычыць, дастаў свой мабільнік, уключыў яго і зусім непрыстойна верціць у руках як цацку. Між тым усім вядома, што гэта салёная на смак штука зусім не цацка, як і ключы, якімі ён чамусьці адчайна трасе... Пасядзеўшы столькі, колькі ім захацелася, агледзеўшы і ацаніўшы сітуацыю, малыя нарэшце папаўзлі, але не ўздоўж дарожак, а ўпоперак, адзін да аднаго, альбо да чужых цётачак і дзядзечак з бліскучымі штукамі ў руках.

І ўсё ж такі спаборніцтва ўдалося. Малыя змаглі дабіцца ад дарослых таго, што ім было патрэбна. Напрыклад, каб маці былі не на старце, а на фінішы, і каб тата дазволіў, нарэшце, схапіць і адзець на сябе яго акуляры, і нават сам прапанаваў пульцік ад тэлевізара і камп'ютарную мышку, і не адняў пасля гэтага, але самае галоўнае, каб усе дарослыя свяціліся ўсмешкамі, былі ласкавыя і вясёлыя, і, нарэшце, расслабіліся, бо зразумелі, ШТО ў гэтых спаборніцтвах галоўнае і ХТО — пераможца!

— Гэта другое наша сумеснае мерапрыемства з Міжнародным грамадскім аб'яднаннем «Разуменне», — расказала карэспандэнту «Звязды» дырэктар кінатэатра «Перамога» Святлана Саўчык. — У красавіку ў фае, якое вельмі добра падыходзіць для арганізацыі экспазіцый, прайшла выстаўка-інсталяцыя «Салёнае дзяцінства», якая мела вялікі поспех. Цяперашняя акцыя — працяг вясновай, яна і назву мае адпаведную: «Салёнае дзяцінства — Сілуэты», і тыя ж мэты — фарміраванне грамадскага меркавання па пытаннях папярэджання гвалту над дзецьмі і грэбавання імі. Забег немаўлятак — толькі адна з частак мерапрыемства, якое доўжыцца тыдзень. У панядзелак у кінатэатры адкрылася выстаўка, у сераду, 19 лістапада, у Сусветны дзень папярэджання гвалту над дзецьмі, прайшла дзіцячая сесія «Свабодны мікрафон», дзе кожнае дзіця любога ўзросту магло выказаць сваё меркаванне пра тое, што павінны зрабіць дарослыя, каб дзеці раслі ў бяспечным свеце. Нарэшце, сёння, у Дзень прыняцця Канвенцыі ААН «Аб правах дзіцяці» — забег паўзункоў. Тое, што зараз адбываецца — проста дзіва. Я назвала б гэта — Акт любові. Прычым гэты цуд сёння будзе доўжыцца на працягу дня, бо гэта толькі пачатак, усяго больш за 70 немаўлятак удзельнічаюць у спаборніцтвах. І ўсе яны тут як кіназоркі, купаюцца ў любові, адчуваюць, наколькі яны цудоўныя, бо бачаць гэта ў вачах дарослых. І дарослыя, не толькі бацькі, маюць магчымасць палюбавацца дзецьмі, парадавацца іх рухам, адчуць сябе шчаслівымі ад іх усмешак. І нарэшце, на свае вочы ўбачыць, што свет сям'і — гэта самае галоўнае ў жыцці чалавека, і вельмі важна яго захаваць і абараніць. Дзеці робяць шчаслівымі нас, і мы павінны зрабіць шчаслівымі іх.

І чаго гэтыя дарослыя так хвалююцца?!

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ІСПАНСКАЯ КРЫЖАВАНКА

Крыжаванкі такога кшталту звычайна называюць «іспанскімі». У іх ёсць некалькі асаблівасцяў. Злева і справа ад «гульнявога поля» дадзены вызначэнні загаданых слоў па гарызанталях, а зверху і знізу — па вертыкалях. Дакладныя месцы для адгаданых слоў вам трэба шукаць самастойна. У дужках паказана, колькі літар павінна быць у адгаданых словах. І яшчэ: словы павінны аддзяляцца адно ад аднаго сама меней адной пустой клеткай. У якасці падказкі некаторыя з пустых клетак ужо заштрыхаваны.

Зверху: Штат у Індыі (4); Медны духавы музычны інструмент (5); Гатунак сталовага вінаграднага віна (7); Сталіца Нарвегіі (4); У тэатры — акцёр у ролі без слоў (7); Балет Андрэя Эшпая (6); Вада ў газападобным стане (4); Шкала і стрэлка ў прыборы (разм.) (4); Горны масіў у Балгарыі (4).

Злева: Канат з пянькі або сталёвага дроту (4); Механічны муз. інструмент-скрыня (7) — *на фота*; Сок адціснутага вінаграду (5); Цвёрдая абалонка таблеткі (7); Возера ў Заіры (3); Чарадзей, чараўнік (3); Рака і горад у Калужскай вобласці РФ (6); Літара грэчаскага алфавіту (3); Горад у Японіі, дзе была зімовая Алімпіяда (6); Магчымая небяспека, пагроза (6).

Справа: Прыстасаванне для ўзмацнення гуку (5); Выяўлены праверкай недахоп сродкаў (7); Буйное мора-возера ў Азіі (4); Службовае месца (6); Непрацаздольны ў выніку траўмы, ранення (7); Англійскі мараплавец XVIII ст. (3); Вершаваная двухскладовая стапа (3); Пайменаваная вобласць даных у ЭВМ (4).

Знізу: Высокі мужчынскі голас (5); Персанаж «Паўлінкі» Я. Купалы (5); Балотная травяністая высокая расліна (5); Крывападцёк на целе (5); Лёгкі летні капялюшык (6); Асобная частка паверхні (7); Павелічальнае шкло ў апраўе (4); Вязкі асадак на дне вадаёма (2).

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.49	16.02	8.13
Віцебск —	7.44	15.46	8.02
Магілёў —	7.39	15.52	8.13
Гомель —	7.29	15.56	8.27
Гродна —	8.02	16.18	8.16
Брэст —	7.56	16.25	8.29

Месяц

Апошняя квадра.
Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны

***Пр.** Гаўрылы, Міхаіла, Рафаіла.*
***К.** Марыі, Рэгіны, Альберта, Кандрата, Яна.*

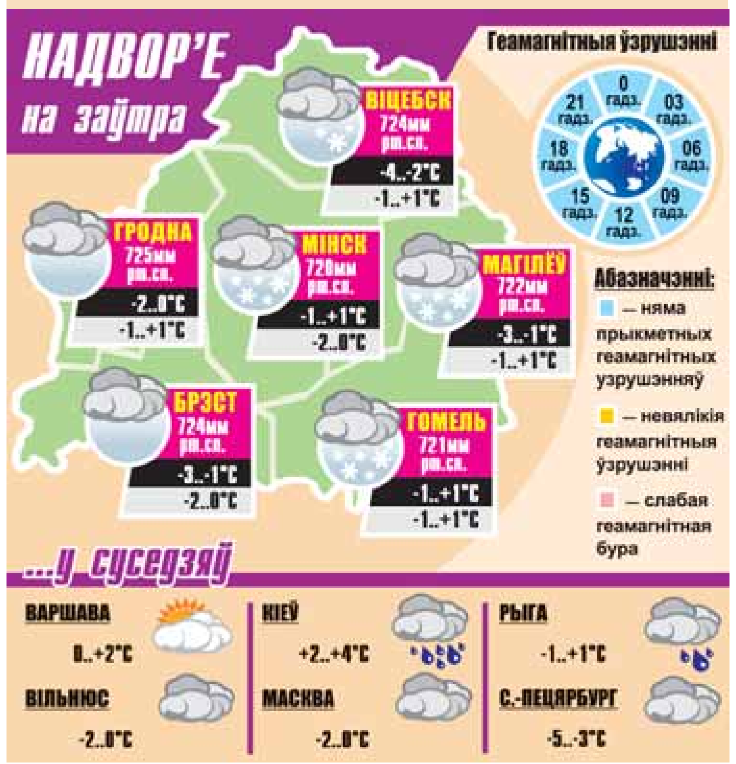

21 лістапада

Дзве даты

Сёння — Сусветны дзень тэлебачання.

1869 год — у маёнтку Крупляны (зараз Карэліцкі раён) нарадзіўся беларускі жывапісец і педагог Казімір Стабpоўскі. Творчасць звязана з мастацкім жыццём Беларусі, Польшчы, Расіі. У 1887—1894 гадах вучыўся ў Пецярбургскай акадэміі мастацтваў, пасля жыў і працаваў на Гродзеншчыне. Удзельнічаў у мастацкіх выстаўках у Пецярбургу, Парыжы, Мюнхене, Венецыі. Заснавальнік і кіраўнік Школы прыгожага мастацтва ў Варшаве. Стварыў кампазіцыі фантастычна-сімвалічнага характару, пейзажы, партрэты ў стылі мадэрн.

1918 год — Савет Народных Камісараў прыняў Дэкрэт аб усталяванні ва ўстановах пошто-тэлеграфнага ведамства продажу выпускаў савецкага друку. Гэтаму ведамству, у прыватнасці, належала займацца распаўсюджваннем і экспедзіраваннем газет і часопісаў.

Цытата дня:

«Калі б жанчыны апраналіся модна і прыгожа для аднаго толькі мужчыны, гэта не працягвалася б так доўга».
Марсель Ашар (1899—1974), французскі драматург.

21 ЛІСТАПАДА — МІХАІЛ, МІХАЛ, МІХАЙЛАЎ ДЗЕНЬ

Свет і сусвет чалавека

Згодна з вучэннем Царквы, ангельскія сілы падзяляюцца на іерархіі і чыны. Усіх чыноў дзевяць: Серафімы, Херувімы, Прастолы (вышэйшыя чыны); Гаспадства, Сілы, Улады (сярэднія чыны), Пачаткі, Архангелы, Анёлы (ніжэйшыя чыны). Над усімі чынамі Госпадам Богам пастаўлены галоўным Архістраціг Міхаіл (з яўрэйск. — «хто як Бог»). Ён верны служка Боскі, які здзейсніў шмат подзвігаў у гонар Госпада. Па царкоўным паданні, Архістраціг Міхаіл браў удзел у шматлікіх старазапаветных падзеях, шмат цудаў здзейсніў на Русі. У гонар яго пабудавана шмат манастыроў, саборных, палацавых і пасадскіх храмаў. Святкаванне ў гонар Нябесных Сілаў — бесцялесных істот духоўнага свету, веснікаў і выканальнікаў волі Бога, і іх «кіраўніка», Архістратыга Міхаіла, было прызначана Царквой на пачатку IV стагоддзя. Архангелу Міхаілу моляцца аб пазбаўленні ад хваробаў, а таксама аб выратаванні ад розных бедаў і смутку, на пачатку будаўніцтва новай хаты і пры ўваходзе ў яе. Міхайлаў дзень адзначаецца двойчы на год: 19 верасня і 21 лістапада.

- У народных уяўленнях святы Міхаіл быў пераможцай нячыстай сілы, дракона і ўсяго д'ябальскага, збавіцелем ад розных бедаў і нашэсцяў. Таму ў дзень яго ўшанавання наладжвалі вялікае і вясёлае святкаванне: «І па вёсках піры, і па хатах госці».
- У Беларусі святы Міхаіл вядомы таксама як ахоўнік ад грому. У гэты дзень імкнуліся не працаваць: «Не трэба рабіць у гэты дзень, бо Міхайла злы — дахі рве».
- Набліжаўся Пілілаўскі пост (з 28 лістапада), таму святочны дзень на Міхала называлі апошнім святам года: «Міхайла — усім святкам запіхайла, пасля Міхайла ўжо няма святкаў да Раства».
- У гэты дзень асабліва ўшаноўваліся людзі сталага веку: унукі павінны былі абавязкова наведаць сваіх бабуль і дзядуляў.
- Каб на працягу года спрыяў поспех у ткацтве, ведалі, што да Міхала трэба было саткаць «першыя» кросны, «другія» — на святога Філіпа, «трэція» — да Мясаеда, «чацвёртыя» — на Вялікі пост.
- У гэты дзень жывёлу ўрэшце заганялі ў стойла — на зімовы корм.
- Таксама лічылася, што з Міхайлава дня мядзведзь — гаспадар лесу — кіруецца ў бярлогу на зімовы адпачынак.
- Шматлікія назіранні за надвор'ем у гэты дзень насілі самы супярэчлівы характар. Гэтаму дню прыпісвалі і Міхайлаўскія адлігі, і Міхайлаўскія прымаразкі — кожны год па-рознаму. Паўсюдна Міхайлаў дзень лічыцца пэўнай рубежнай датай — паміж восенню і зімой.

Кузьма (14 лістапада) закуе, а Міхайла раскуе (будзе адліга).
Які Міхаіл, такі і Мікола Зімовы.
Калі Міхайла шлях парушыць — не чакай добрага надвор'я да Міколы Зімовага (19 снежня).
Міхайла масты мосціць.
На Міхаіла зіма не стаіць, не мёрзне.
З гэтага дня зіма «на ногі становіцца».
З дня Міхаіла Архістраціга зіма маразы куе.
На Міхайлу раздарожжа — да зімовага Міколы шляху не будзе.
Калі Міхайла ў снягу, то і Пасха ў снягу, а як не, дык і не.

- У пчаляроў былі свае назіранні за надвор'ем: «Калі на Міхайла-Рахайла на сцёках лёд, то будзе ў пчалавода мёд».

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнёмся!

— Я ж цябе прасіла, Ігар, не перашкаджаць мне! З-за цябе я выпусціла паваранаю кнігу, яна закрылася, і зараз я не ведаю, што зварыла на абед!

☺

Анджэліна Джалі вырашыла ўсынавіць яшчэ 14 в'етнамскіх хлопчыкаў і збіраецца адкрыць цэх па пашыве куртак.

☺

— А як я вас пазнаю?
— Я буду справа ў вясельнай сукенцы, дурань!

☺

Зіма. На прыпынку стаіць задубелы мужык, рукі ў штаны... Падыходзіць да яго хлопчык:
— Дзядзька, якая гадзіна?
— Летам, хлопчык, усё — летам...

☺

— Вовачка, паглядзі ў акно, ці вяртаецца тата з бара?
— Ужо вяртаецца.
— А па якім баку вуліцы ідзе?
— Па абодвух!

☺

«Я знайшоў сабе дзяўчыну. Разумную, добрую, верную, прыгожую... Быў шчаслівы!.. Пакуль разумная не даведалася пра добрую, а верная — пра прыгожую...»

Акалоўская сярэдняя школа Лагойскага раёна запрашае выпускнікоў і настаўнікаў на святкаванне 100-ГАДОВАГА ЮБІЛЕЮ ШКОЛЫ 13 снежня 2008 года ў 12.00.
Адміністрацыя Акалоўскай СШ.

ПАНЯДЗЕЛАК, 24 ЛІСТАПАДА

5.30 Дак. фільм «Дзікае паляванне».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00,19.00, 23.55 Навіны.
6.05, 7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.50 Зона Х.
7.30, 8.25, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.30 У свеце матораў.
9.05, 15.25 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10 Nota Bene.
9.35 Здароўе.
10.05 «Жыццё як жыццё». «Я ўсё вырашаю за сваё дзіця».
11.00, 17.50 Серыял «Родныя людзі».
12.10 Камедыя «Дзевяць прымет здрады».
14.05 Канцэрт Лаймы Вайкуле.
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.30 Культурныя людзі.
16.05 «Інтуіцыя».
16.50 Серыял «Гарачы лёд».
19.35 Арэна.
19.55 «Ход у адказ».
21.00 Панарама.
21.50, 1.35 Серыял «Доктар Хаўс».
23.00 Трылер «Дэтэктар хлусні».
0.55 Дзень спорту.
1.10 Усе стыхіі.

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 22.55, 1.15 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 Контуры.
10.10 «Дыханне планеты».
10.45 Ералаш.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.10, 1.30 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольная закупка».
11.50 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.50 «Модны прыгавор».
15.00 «Імперыя пад ударам». Серыял.
16.15 Рэаліці-шоу «Прыданае для нявесты».
17.05 «Жарт за жартам».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
19.00 Чакай мяне.
20.00 Час.
21.05 Ток-шоу «Выбар».
22.00 «След». Серыял.
23.15 «Футбол. Чэмпіянат Бразіліі».

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.00 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Тэлебарометр.
8.40 Усё аб бяспецы.
9.10 У гэты дзень.
9.15, 16.10 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
10.00, 17.30 Серыял «Спадчынніца».
10.55 Баявік «Герой».
12.35 Гаспадар.
13.10 Серыял «Расплата за грахі».
14.00 Бухта капітанаў.
14.40 Мультсерыял «Сонік Ікс». 1-я серыя.
15.05 Пазакласная гадзіна.
15.15 Гіпноз.
18.35 Навіны культуры.
18.50 «Нарадзіўся я літвінам». Дак. фільм.
19.45 Беларуская часінка.
20.45 Калыханка.
21.10 Серыял «Мушкецёры праз 20 гадоў». 1-я серыя.
22.35 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
23.30 Хакей. Формула гульні.
0.00 Хакей. КХЛ. Дынама (Мінск) — Трактар (Чалябінск).

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30,19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 0.05 «Закон і крымінал».
6.25, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Тыдзень».
9.30 «Вялікае снеданне».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40 «Наша справа».
10.50 «Жыццё працягваецца». Серыял.
11.45, 18.25 «Багатая і любімая». Серыял.
12.35 «Ваенная тайна».
13.50 «Мой дом».
14.20 «Здаровае дзяцінства».
14.35, 0.10 «Крутыя рабяты».
15.35 «Я — падарожнік».
16.00 «Культурнае жыццё».
16.50 «Спартыўны тыдзень».
17.30 «Званая вячэра».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.25 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.35 Маст. фільм «Першакурсніца».
23.00 «Салдаты. Новы прызыў». Серыял.
0.20 «Сталічны футбол».
0.50 «Гучная справа».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05, 1.05, 2.30 Садружнасць live.
5.30 «Жаночы часопіс».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30 «Агульны інтарэс».
8.05, 1.30 Дак. серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
9.05 «Разам».
10.05 Маст. фільм «Якая цудоўная гульня».
12.05, 23.20 Маст. фільм «Паклоннік».
14.05 Мультсерыял «Рэдвал».
14.30 Серыял «Робін з Шэрвуда».
15.20 Дак. серыял «Дзіўнае жыллё».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 4.00 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
18.30 Серыял «Доктар Жывага».
19.30 «Агульны інтарэс».
20.05 «Слова за слова».
21.20, 3.00 Серыял «Блізняты».
22.30 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 10.50, 16.55, 19.45 Навіны кіно.
7.10 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
7.25, 23.40 «Метэапрагноз».
7.30 Камедыя «Знаёмства з Факерамі».
9.00 «Клуб-700».
9.20 «К-гульні».
9.30 «К-відэа для дзяцей».
9.50, 19.50 Серыял «Закон Мэрфі».
11.00 Серыял «Сям'я Кардзье».
12.45 «8 самых».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 «Мультпарад».
17.00 Серыял «Сваволнікі».
17.30 Серыял «Лейтэнант Каломба».
19.15 «Мой любімы гадаванец».
20.45 «Вечарніца».
20.55 «К-відэа для ўсёй сям'і».
21.00 Інфармбюро «Міжнароднае».
21.25 Трылер «Двухсотгадовы чалавек».
23.15 «Стары магнітафон».

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 «Сёння».
6.05 «Сёння раніцай».
8.50 «Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне».
9.10 «Сёння. Падагульняючая праграма».
10.20 «Кулінарны паядынак».
11.10 «Кватэрнае пытанне».
12.10 «Следства вялі...».
13.30 Баявік «Толькі наперад».
15.35, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Вяртанне Мухтара-2».
19.45 Серыял «Псеўданім «Албанец»-2».
20.50 Серыял «Глушэц».
21.55 «І зноў прывітанне!».
23.30 Серыял «Пракляты рай-2».
0.25 Серыял «Медыум».
1.10 «Школа зласлоўя».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.05 Маст. фільм «Любаша».
10.30 «Ранішняя пошта» з Юрыем Нікалаевым і Ларысай Грыбалёвай.
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.30 Пакой смеху.
12.10 Маст. фільм «Сам я — вяцкі ўраджэнец».
13.50, 16.50, 18.50, 22.50 Навіны—Беларусь.
14.20 «Сталінградская бітва. Непераможныя». Дак. фільм.
15.15, 23.20 «Кулагін і партнёры».
15.50 Суд ідзе.
17.25 «Сумленны дэтэктыў».
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
19.35 Серыял «Чараўнічае каханне».
20.35 Серыял «Чатыры Любові».
21.40 Серыял «Махляры».
23.00 «Весткі+».
23.55 «Мой сярэбраны шар. Марына Ладыніна».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
10.00, 17.25, 0.25 «Родныя людзі». Серыял.
10.45, 18.15, 1.10 «Жанчына без мінулага». Серыял.
11.30, 14.40 Мультфільмы.
11.40 Маст. фільм «На паўдарогі ў Парыж».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Камедыя «Вальс залатых цяльцоў».
14.45 «Тэатральны летапіс». Іон Друцэ.
15.15 «Формула шчасця Саўлюса Сандэцкіса».
16.25 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.10, 6.40 Весткі—спорт.
16.55, 5.40 «Засадны полк». «Вольга Берггольц».
19.45, 1.55 Серыял «Карменліта».
20.30, 3.45 Серыял «Чатыры Любові».
21.15, 4.50 «Мой сярэбраны шар. Барыс Андрэеў».
22.05 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 «Старацель». Іван Аксакаў.
23.00, 4.35 «Весткі+».
23.20, 2.40 Навіны культуры.
23.40, 6.10 «Начны палёт».

5.00 Канал «Настрой».
7.30, 17.15 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
7.35, 14.30, 15.30, 20.05, 0.40, 2.15 Маст. фільм.
9.15, 17.20 Мультпарад.
10.10, 14.10, 16.50 Пятроўка, 38.
10.30, 13.30, 16.30, 18.50, 19.30 Падзеі.
10.45 «Пастскрыптум».
11.55 «Дэтэктыўныя гісторыі». «Дзе схаваны грошы?».
12.25 «У цэнтры падзей».
13.45 Дзелавая Масква.
17.45 «Каралі мафіі». Дак. серыял.
18.55 Рэальныя гісторыі. «Матачка або жыццё».
21.05 «У цэнтры ўвагі». «Мама дарагая».
21.55 Момант ісціны.
22.50 Падзеі. 25-я гадзіна.
23.25 «Нічога асабістага». Сіндром безабароннасці.
0.10 «Пра рэгбі».
3.50 «Георгій Буркоў. Гамлет савецкага кіно». Дак. фільм.
4.30 «Свабодны палёт». Эфект дзяцінства.

9.30 Футбол. Чэмпіянат свету сярод жанчын (U-20).
11.00, 15.00, 16.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
13.00, 19.45, 0.45 Снукер.
17.00 Фігурнае катанне.
19.00, 0.00 «Еўрагалы».
21.00 Байцоўскі клуб.

21.05 ФІЛЬМ ДНЯ

«ДВУХСОТГАДОВЫ ЧАЛАВЕК» (ГЕРМАНІЯ — ЗША, 1999 г.)

Пачатак новага тысячагоддзя; людзі ўжо не заводзяць сабак і кошак: яны купляюць сабе робатаў. Сям'я Марцінаў набывае робата новага пакалення NDR-114, а ў звычайным жыцці проста Эндру. Куплены як прыбор для выканання хатняй работы, Эндру раптам пачынае зведваць дзіўныя адчуванні. Ён яшчэ не ведае, што гэта называецца пачуццямі.

Рэжысёр — Крыс Каламбус. **У ролях:** Робін Уільямс, Эмбет Дэвідц, Сэм Ніл, Олівер Плат, Кірстэн Уорэн.

АЎТОРАК, 25 ЛІСТАПАДА

5.10, 15.40 Серыял «Тайны следства-2».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 23.40 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.00 Зона Х.
7.30, 8.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Арэна.
9.05, 13.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.05, 16.45 Серыял «Гарачы лёд».
11.00, 17.45 Серыял «Родныя людзі».
12.10 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
13.05 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
14.00 «Ход у адказ».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Зямля беларуская». «Валожынскія майстры».
19.30 Сфера інтарэсаў.
21.00 Панарама.
21.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. БАТЭ — Рэал.
0.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Агляд дня.
1.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Арсенал — Дынама (Кіеў).

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10, 1.25 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 Чакай мяне.
9.55 «Наталля Крачкоўская. Палкая жанчына, мара паэта».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25, 1.40 Навіны спорту.
11.10 «Адзін супраць усіх».
12.00 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.50 «Модны прыгавор».
15.00 «Імперыя пад ударам». Серыял.
16.15 «Агонь кахання». Серыял.
17.10 «Няхай гавораць».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
18.55 «Рыжая». Серыял.
20.00 Час.
21.05 «Сінія ночы». Серыял.
22.15 «След». Серыял.
23.30 «Застацца ў жывых». Серыял.
0.25 «Купіць бяссмерце».

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.00 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Серыял «Следства вядуць ЗнаТаКі. Праз 10 гадоў». 1-я серыя.
9.20 У гэты дзень.
9.25, 16.05 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
10.10, 17.30 Серыял «Спадчынніца».
11.05 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
12.00 Хакей. Формула гульні.
12.25, 21.50 Серыял «Мушкецёры праз 20 гадоў».
13.35 Серыял «Расплата за грахі».
14.20 Мультфільм.
14.40 Мультсерыял «Сонік Ікс».
15.00 Пазакласная гадзіна.
15.15 Бітва экстрасэнсаў.
18.35 Навіны культуры.
18.50 Прасоўванне+.
19.15 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Зеніт — Ювентус.
21.30 Калыханка.
23.25 Спорт-кадр.
0.00 Драма «Дарагая Вендзі».

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 0.25 «Закон і крымінал».
6.25, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 Маст. фільм «Першакурсніца».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40, 14.20, 0.30 «Крутыя рабяты».
10.50 «Жыццё працягваецца». Серыял.
11.45, 18.25 «Багатая і любімая». Серыял.
12.35 «Гучная справа».
13.50 «Новыя падрабязнасці».
14.30 «Элен і сябры-2». Серыял.
15.30, 23.20 «Салдаты. Новы прызыў». Серыял.
16.50 «Сталічны футбол».
17.30 «Званая вячэра».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.30 «Аўтапанарама».
20.50 «Шырокая рака». Серыял.
22.00 «Рэпарцёр СТБ».
23.00 «StartUp!».
0.40 «Рэактыўны бокс».
1.10 «Надзвычайныя гісторыі».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05, 1.05, 2.30 Садружнасць live.
5.30 Дак. серыял «Дзіўнае жыллё».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30, 19.30 «Каму на Русі жыць добра...».
8.05, 1.30 Дак. серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
9.05, 20.05 «Слова за слова».
10.05 Серыял «Сям'я Серано».
11.05, 18.30 Серыял «Доктар Жывага».
12.05, 23.20 Маст. фільм «Накцюрн».
14.05 Мультсерыял «Рэдвал».
14.30 Серыял «Робін з Шэрвуда».
15.20 Дак. серыял «Дзіўнае жыллё».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 4.00 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
21.20, 3.00 Серыял «Блізняты».
22.30 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 19.00 «К-гульні».
7.10, 10.55, 21.00, 23.40 «Метэапрагноз».
7.15 Трылер «Выкуп».
9.30, 19.30 «Кіно—кліп—парад».
9.50, 19.50 Серыял «Закон Мэрфі».
10.50 Інфармбюро «Міжнароднае».
11.00 Маст. фільм «Двухсотгадовы чалавек».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 Мультпарад.
17.00 Серыял «Справядлівая справа».
17.50 «Навіны кіно».
18.00 Серыял «Якая размаўляе з прывідамі».
19.15 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Трылер «Вараннё».
22.50 Вячэрні канцэрт тэлечата.

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.00 «І зноў прывітанне!».
10.20 «Чыстасардэчнае прызнанне».
10.50 «Quattroruote».
11.15 Серыял «Уцёсаў. Песня працягласцю ў жыццё».
12.05 «Суд прысяжных».
13.30 Серыял «Вісякі».
15.10 «Шалёны дзень. Агляд».
15.30, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Вяртанне Мухтара-2».
19.45 Серыял «Псеўданім «Албанец»-2».
20.50 Серыял «Глушэц».
21.55 «Следства вялі...».
23.30 Серыял «Пракляты рай-2».
0.25 Серыял «Медыум».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.10, 19.35 Серыял «Чараўнічае каханне».
10.05, 20.35 Серыял «Чатыры Любові».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.30, 21.40 Серыял «Махляры».
12.35 Маст. фільм «З вечара да поўдня». 1-я серыя.
13.50, 16.50, 18.50, 22.50 Навіны—Беларусь.
14.20 «Сталінградская бітва. Непераможныя». Дак. фільм.
15.15, 23.20 «Кулагін і партнёры».
15.50 Суд ідзе.
17.25 «Падарожжы натураліста».
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
23.00 «Весткі+».
23.55 «Гарачае лета 68-га». Дак. фільм.

7.00 «Добрай раніцы, Расія!».
10.00, 17.25, 0.25 «Родныя людзі». Серыял.
10.45, 18.15, 1.10 «Жанчына без мінулага». Серыял.
11.30 «Старацель». Іван Аксакаў.
12.10, 20.30, 3.45 Серыял «Чатыры Любові».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Маст. фільм «Меладрама з замахам на забойства».
14.45 «Тэатральны летапіс». Іон Друцэ.
15.15 «Аляксандр Марыненка. Атака стагоддзя».
16.25 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.10 Весткі—спорт.
16.55, 5.40 «Легенды савецкага кіно». Барыс Бабачкін.
19.45, 1.55 Серыял «Карменліта».
21.15, 4.50 «Гарачае лета 68-га».
22.05 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 «Апокрыф».
23.00, 4.35 «Весткі+».
23.20, 2.40 Навіны культуры.
23.40, 6.10 «Начны палёт».

5.00 Канал «Настрой».
7.30, 17.15 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
7.35, 10.45, 11.45, 14.30, 15.30, 20.05, 0.40, 2.35 Маст. фільм.
9.20, 17.20, 4.35 Мультпарад.
10.10, 14.10, 16.50 Пятроўка, 38.
10.30, 13.30, 16.30, 18.50, 19.30 Падзеі.
12.40 Момант ісціны.
13.45 Дзелавая Масква.
17.45 «Каралі мафіі». Дак. серыял.
18.55 Тварам да горада.
19.45 «Абсалютны чэмпіён». «І ты, Брут!».
21.55 «Скандальнае жыццё» з Вольгай Б. «З моцным не судзіся».
22.50 Падзеі. 25-я гадзіна.
23.25 Баскетбол. Кубак Еўропы. «Баранс» (Рыга) — «Дынама» (Масква).

9.30, 13.15, 19.00, 19.45. «Еўрагалы».
10.15 Футбол. Чэмпіянат свету сярод жанчын (U-20).
11.15 Снукер.
14.00, 15.30, 17.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА.
15.00, 16.30, 1.30 Футбол. Кубак УЕФА.
18.00 Скачкі на лыжах з трампліна.
19.15 Вось гэта дзіва!!!
20.30 Самыя дужыя людзі планеты.
21.30 Бокс. М. Валуеў (Расія) — Д. Руіс (ЗША).
22.00 Бокс.
0.00 «Формула-1».
0.30 Аўтагонкі.

00.00 ФІЛЬМ ДНЯ

«ДАРАГАЯ ВЕНДЗІ» (ДАНІЯ — ГЕРМАНІЯ — ФРАНЦЫЯ — ВЯЛІКАБРЫТАНІЯ, 2005 г.)

Дзік знаходзіць пісталет і ўлюбляецца ў зброю настолькі, што дае ёй пяшчотнае імя «Дарагая Вендзі». Паступова ён набывае аднадумцаў і арганізоўвае тайны клуб аматараў зброі. «Ніколі не агольваць зброю» — яго асноўнае правіла. Аднак у хуткім часе маладым людзям давядзецца ўсвядоміць, што правілы існуюць для таго, каб іх парушаць.

Рэжысёр — Т. Вінтэрберг. **У ролях:** Джэймі Бел, Біл Пулман, Майкл Ангарана.

СЕРАДА, 26 ЛІСТАПАДА

5.10, 15.40 Серыял «Тайны следства-2».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 23.40 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.30 Зона Х.
7.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Сфера інтарэсаў.
9.05, 14.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.05, 16.45 Серыял «Гарачы лёд».
11.00, 17.45 Серыял «Родныя людзі».
12.10 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
13.05 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
13.55 Альманах падарожжаў.
14.25 Серыял «Клініка».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Нябачны фронт».
19.30 Зямельнае пытанне.
20.50 «Спортлато 5 з 36».
21.00 Панарама.
21.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Бардо — Чэлсі.
0.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Агляд дня.
1.20 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Анартосіс — Вердэр.

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10, 1.25 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05, 18.55 «Рыжая». Серыял.
10.00, 21.05 «Сінія ночы». Серыял.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25, 1.40 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольная закупка».
11.50 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.50 «Модны прыгавор».
15.00 «Гібель імперыі». Серыял. 1-я серыя.
16.15 «Агонь кахання». Серыял.
17.10 «Няхай гавораць».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
20.00 Час.
22.15 «След». Серыял.
23.30 «Застацца ў жывых». Серыял.
0.25 «БГ. Песні шчаслівага чалавека».

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.00 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Серыял «Следства вядуць ЗнаТаКі. Праз 10 гадоў».
9.15 У гэты дзень.
9.20, 16.05 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
10.10, 17.30 Серыял «Спадчынніца».
10.55 Свая музыка.
11.25 ПРАсоўванне+.
11.55 Спорт-кадр.
12.25, 21.55 Серыял «Мушкецёры праз 20 гадоў».
13.40 Серыял «Расплата за грахі».
14.40 Мультсерыял «Сонік Ікс».
15.00 Пазакласная гадзіна.
15.10 «Касмапалітэн». Відэаверсія.
18.35 Навіны культуры.
18.55 Гандбол. Адборачны матч чэмпіянату Еўропы-2010. Беларусь — Ізраіль.
20.35 Беларуская часінка.
21.35 Калыханка.
23.35 «Іншыя». «Віно з дзьмухаўцоў». Частка 1-я.
0.05 Хакей. НХЛ. Агляд тыдня.

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 0.25 «Закон і крымінал».
6.25, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Аўтапанарама».
8.50, 20.50 «Шырокая рака». Серыял.
9.50 «Відавочца» прадстаўляе: самае смешнае».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40, 14.20, 0.30 «Крутыя рабяты». Дзённік.
10.50 «Жыццё працягваецца». Серыял.
11.45, 18.25 «Багатая і любімая». Серыял.
12.35 «Надзвычайныя гісторыі».
13.50 «Рэпарцёр СТБ».
14.30 «Элен і сябры-2». Серыял.
15.30, 23.20 «Салдаты. Новы прызыў». Серыял.
16.50 «Рэактыўны бокс».
17.30 «Званая вячэра».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.30 «Скардзіцца дазволена».
22.00 «Мінск і мінчане».
23.00 «StartUp».
0.40 «Зоркі спорту».
1.05 «Дэтэктыўныя гісторыі».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05, 1.05, 2.30 Садружнасць live.
5.30 Дак. серыял «Дзіўнае жыллё».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30, 19.30 «Дзень пасла».
8.05, 1.30 Дак. серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
9.05, 20.05 «Слова за слова».
10.05 Серыял «Сям'я Серано».
11.05, 18.30 Серыял «Доктар Жывага».
12.05, 23.20 Маст. фільм «Збег абставін».
14.05 Мультсерыял «Рэдвал».
14.30 Серыял «Робін з Шэрвуда».
15.20 «Планета VISION прадстаўляе...».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 4.00 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
21.20, 3.00 Серыял «Блізняты».
22.30 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 17.50 «Навіны кіно».
7.10, 10.55, 21.05, 23.40 «Метэапрагноз».
7.15 Камедыя «Філін і кошачка».
9.00 «К-відэа для дзяцей».
9.30 «Адшукваецца адпачынак».
9.50, 19.50 Серыял «Закон Мэрфі».
11.00 Маст. фільм «Вараннё».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 Мультпарад.
16.40 Серыял «Справядлівая справа».
18.00 Серыял «Якая размаўляе з прывідамі».
19.15 «Хіт-парад тэлечата».
19.40 «К-гульні».
20.45 «Вечарніца».
21.00 Інфармбюро «Міжнароднае».
21.10 Драма «Брыгада».
23.00 Серыял «Гарац».

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.00 «Дачны адказ».
10.20 «Пакой адпачынку».
10.45 «Галоўная дарога».
11.15 Серыял «Уцёсаў. Песня працягласцю ў жыццё».
12.05 «Суд прысяжных».
13.30 Серыял «Вісякі».
15.10 «Шалёны дзень. Агляд».
15.30, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Вяртанне Мухтара-2».
19.45 Серыял «Псеўданім «Албанец»-2».
20.50 Серыял «Глушэц».
21.55 «Залатая вутка».
23.30 Серыял «Пракляты рай-2».
0.25 Серыял «Медыум».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.10, 19.35 Серыял «Чараўнічае каханне».
10.05, 20.35 Серыял «Чатыры Любові».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.30, 21.40 Серыял «Махляры».
12.35 Маст. фільм «З вечара да поўдня». 2-я серыя.
13.50, 16.50, 18.50, 22.50 Навіны—Беларусь.
14.20 «Ген агрэсіі і мова цела».
15.15, 23.20 «Кулагін і партнёры».
15.50 Суд ідзе.
17.25 «Спецыяльны карэспандэнт».
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
23.00 «Весткі+».
23.55 «Прадаць Эрмітаж». Дак. фільм.

7.00 «Добрай раніцы, Расія!».
10.00, 17.25, 0.25 «Родныя людзі». Серыял.
10.45, 18.15, 1.10 «Жанчына без мінулага». Серыял.
11.30 «Апокрыф».
12.10, 20.30, 3.45 Серыял «Чатыры Любові».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Маст. фільм «Неадстраляная музыка».
14.45 «Тэатральны летапіс». Іон Друцэ.
15.15 «Сакрэты вечнай маладосці».
16.25 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.10, 6.40 Весткі—спорт.
16.55, 5.40 «Хто там...».
19.45, 1.55 Серыял «Карменліта».
21.15, 4.50 «Гістарычныя хронікі» з Мікалаем Сванідзе. «Ленін у 1970-м годзе».
22.05 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 «Білет у Вялікі».
23.00, 4.35 «Весткі+».
23.20, 2.40 Навіны культуры.
23.40, 6.10 «Начны палёт».

5.00 Канал «Настрой».
7.30, 17.15 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
7.35, 10.45, 11.50, 14.30, 15.30, 20.05, 0.15, 2.45 Маст. фільм.
9.10, 17.20, 4.35 Мультпарад.
10.10, 14.10, 16.50 Пятроўка, 38.
10.30, 13.30, 16.30, 18.50, 19.30 Падзеі.
12.40 «Доказы віны». «Начное таксі».
13.45 «Рэзананс».
17.45 «Каралі мафіі». Дак. серыял.
18.50 Падзеі.
18.55 «Дэтэктыўныя гісторыі». «Злавесны аўтасэрвіс».
21.05 «Радавая Карадкжы. Канчатковы дыягназ». Фільм Леаніда Млечына.
21.55 «Справа прынцыпу». «Хто куды, а мы ў Расію!».
22.50 Падзеі. 25-я гадзіна.
23.25 «Асенні блюз». Алекс Новікаў і салісты «Гелікон-оперы».
3.45 Святлана Хоркіна ў праграме «Сто пытанняў даросламу».

9.30 Вось гэта дзіва!!!
10.00 Снукер.
11.00 Фігурнае катанне.
13.00 Футбол. Кубак УЕФА.
14.00, 18.00 Скачкі на лыжах з трампліна.
16.00 Шары (Боўлінг).
19.00, 22.30 «Еўрагалы».
19.15 Выбранае па серадах.
19.25 Конны спорт.
20.30 Гольф-клуб.
20.35 Парусны спорт.
22.00 «Алімпійскія гульні».
0.00 Футбол. Чэмпіянат свету сярод жанчын (U-20).
2.00 Экстрэмальны спорт.

21.10 ФІЛЬМ ДНЯ

«БРЫГАДА» (ФРАНЦЫЯ, 2003 г.)

Дры і Яніс выраслі на вуліцах Парыжа. Толькі вось калі Яніс стаў верхаводам уплывовай шайкі, то яго сябар надоўга трапіў у турму. Выйшаўшы праз 4 гады, Дры вырашыў пакончыць з крыміналам. Але хіба стары прыяцель дапусціць, каб сябар застаўся ў баку, калі ён задумвае грандыёзную справу?

Рэжысёр — Мануэль Бурсіньяк. **У ролях:** Самі Насеры, Самуэль Ле Б'ян, Мары Жыльер, Клацільда Куро, Філіп Наон, Франсіс Рэно.

ЧАЦВЕР, 27 ЛІСТАПАДА

5.10, 15.40 Серыял «Тайны следства-2».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 0.50 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.40 Зона Х.
7.30, 8.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Зямельнае пытанне.
9.05, 14.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.05, 16.45 Серыял «Гарачы лёд».
11.00, 17.45 Серыял «Родныя людзі».
12.10 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
13.05 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
13.50 «Viva La Vita».
14.25, 1.00 Серыял «Клініка».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Нябачны фронт».
19.30 Сфера інтарэсаў.
21.00 Панарама.
21.50, 1.25 Серыял «Доктар Хаўс».
23.00 Драма «Адрыў».

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10, 1.00 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05, 18.55 «Рыжая». Серыял.
10.00, 21.05 «Сінія ночы». Серыял.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25, 1.15 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольная закупка».
11.50 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.50 «Модны прыгавор».
15.00 «Гібель імперыі». Серыял.
16.15 «Агонь кахання». Серыял.
17.10 «Няхай гавораць».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
20.00 Час.
22.15 «След». Серыял.
23.30 «Застацца ў жывых». Серыял.
0.25 «Дакументальны дэтэктыў».

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.00 Смачна з Барысам Бурдой.
8.25 Серыял «Следства вядуць ЗнаТаКі. Праз 10 гадоў».
9.20 У гэты дзень.
9.25, 16.10 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
10.10, 17.30 Серыял «Спадчынніца».
11.05 Анекдот. LAD.
11.20 Невытлумачальна, але факт.
12.10 Урачэбныя тайны з доктарам А. Цярэшчанкам.
12.40, 21.15 Серыял «Мушкецёры праз 20 гадоў».
13.55 Серыял «Расплата за грахі».
14.45 Мультсерыял «Сонік Ікс».
15.05 Пазакласная гадзіна.
15.20 Танцы без правілаў.
18.35 Навіны культуры.
18.50 «Зорнае прыцягненне». Дак. фільм.
19.50 Беларуская часінка.
20. 50 Калыханка.
23.10 «Проста праграма».
23.50 Хакей. КХЛ. Дынама (Мінск) — Салават Юлаеў (Уфа).

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 0.25 «Закон і крымінал».
6.25, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Скардзіцца дазволена».
8.50, 20.50 «Шырокая рака». Серыял.
9.50 «Відавочца прадстаўляе: самае смешнае».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40, 14.20, 0.30 «Крутыя рабяты».
10.50 «Жыццё працягваецца». Серыял.
11.45, 18.25 «Багатая і любімая». Серыял.
12.35 «Дэтэктыўныя гісторыі».
13.50 «Добры дзень, доктар!».
14.30 «Элен і сябры-2». Серыял.
15.30, 23.20 «Салдаты. Новы прызыў». Серыял.
16.50 «Малая Радзіма». Дак. фільм.
17.30 «Званая вячэра».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.30 «Аўтапанарама».
22.00 «Асабісты інтарэс».
23.00 «StartUp».
0.40 «Гарачы лёд».
1.10 «Сакрэтныя гісторыі».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05, 1.05, 2.30 Садружнасць live.
5.30 «Пра каханне».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30 «Казахстан: народы і лёсы».
8.05, 1.30 Дак. серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
9.05, 20.05 «Слова за слова».
10.05 Серыял «Сям'я Серано».
11.05, 18.30 Серыял «Доктар Жывага».
12.05, 23.20 Маст. фільм «Абдуладжан, або Прысвячаецца Сцівену Спілбергу».
14.05 Мультсерыял «Рэдвал».
14.30 Серыял «Робін з Шэрвуда».
15.20 «Жаночы часопіс».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 4.00 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
21.20, 3.00 Серыял «Блізняты».
22.30 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 19.00 «К-гульні».
7.10, 10.55, 23.40 «Метэапрагноз».
7.15 Маст. фільм «Начальнік Чукоткі».
8.45 «Стары магнітафон».
9.00 «Дом жывых гісторый».
9.30, 16.30 Мультпарад.
9.50, 19.50 Серыял «Закон Мэрфі».
10.40, 17.50 «Навіны кіно».
10.50 Інфармбюро «Міжнароднае».
11.00 Маст. фільм «Брыгада».
13.00 «Дзённы тэлечат».
17.00 Серыял «Справядлівая справа».
18.00 Серыял «Якая размаўляе з прывідамі».
19.15 «Мой любімы гадаванец».
19.45 «К-відэа для ўсёй сям'і».
20.45 «Вечарніца».
21.00 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
21.15 Камедыя «Маўчы ў анучку».
23.00 Серыял «Гарац».

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
8.45 «Прафесія — рэпарцёр».
9.10 «Залатая вутка».
10.20 «Асабліва небяспечны!».
10.50 «Барацьба за ўласнасць».
11.15 Серыял «Уцёсаў. Песня працягласцю ў жыццё».
12.05 «Суд прысяжных».
13.30 Серыял «Вісякі».
15.10 «Шалёны дзень. Агляд».
15.30, 18.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Вяртанне Мухтара-2».
19.45 Серыял «Псеўданім «Албанец»-2». Заключная серыя.
20.50 Серыял «Глушэц».
21.45 «Да бар'ера!».
23.30 Серыял «Пракляты рай-2». Заключная серыя.
0.25 Серыял «Медыум».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.10, 19.35 Серыял «Чараўнічае каханне».
10.05, 20.35 Серыял «Чатыры Любові».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.30, 21.40 Серыял «Махляры».
12.35 Маст. фільм «Пад свіст куль».
13.50, 16.50, 18.50, 22.50 Навіны—Беларусь.
14.20 «Савецкая імперыя. Хрушчоўкі». Дак. фільм.
15.15, 23.20 «Кулагін і партнёры».
15.50 Суд ідзе.
17.25 «Відавочнае-неверагоднае».
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
23.00 «Весткі+».
23.55 «Паўсухі закон. Схватка са змеем».

7.00 «Добрай раніцы, Расія!».
10.00, 17.25, 0.25 «Родныя людзі». Серыял.
10.45, 18.15, 1.10 «Жанчына без мінулага». Серыял.
11.30 «Дакументальная камера».
12.10, 20.30, 3.45 Серыял «Чатыры Любові».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Маст. фільм «Там далёка, за ракой».
14.45 Мультфільмы.
15.15 «Ген агрэсіі і мова цела».
16.25 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.10, 6.40 Весткі—спорт.
16.55, 5.40 «БлакНОТ».
19.45, 1.55 Серыял «Карменліта».
21.20, 4.55 «Пад небам Шылера і Гётэ...».
22.05 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 «Эпізоды». Сямён Співак.
23.00, 4.35 «Весткі+».
23.20, 2.40 Навіны культуры.
23.40, 6.10 «Начны палёт».

5.00 Канал «Настрой».
7.30, 17.15 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
7.35, 10.45, 11.50, 14.30, 15.30, 20.05, 1.40, 3.55 Маст. фільм.
9.20 «Абсалютны чэмпіён».
9.50 Дзень бусла.
10.10, 14.10, 16.50, 3.40 Пятроўка, 38.
10.30, 13.30, 16.30, 18.50, 19.30 Падзеі.
12.40 «Партрэт містыка». Фільм Леаніда Млечына.
13.45 Дзелавая Масква.
17.20 Мультпарад.
17.45 «Каралі мафіі». Дак. серыял.
18.55 Рэальныя гісторыі. «Гульні са смерцю».
22.45 Падзеі. 25-я гадзіна.
23.20 «Толькі ўначы». Маладзёжны дыскусійны клуб.
1.10 Небяспечная зона.

9.30, 12.00, 0.00 Футбол. Кубак УЕФА.
10.30, 20.15, 21.00 Футбол. Чэмпіянат свету сярод жанчын (U-20).
13.00, 18.00, 19.15 Скачкі на лыжах з трампліна.
16.00 Шары (Боўлінг).
19.00, 20.00 «Еўрагалы».
23.00 Бокс.
1.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА.

23.00 ФІЛЬМ ДНЯ

«АДРЫЎ» (РАСІЯ, 2007 г.)

Правінцыяльны расійскі горад, непадалёк ад якога пацярпеў аварыю самалёт. Зразумеўшы, што не толькі жывых, але і годных да апазнання целаў не засталося, адзін з мужчын, які страціў у авіякатастрофе жонку, спрабуе высветліць сапраўдную прычыну здарэння.

Рэжысёр — Аляксандр Міндадзэ. **У ролях:** Максім Біцюкоў, Віталь Кішчанка, Станіслаў Дужнікаў, Сяргей Епішаў, Віталь Каваленка, Клаўдзія Каршунова.

ПЯТНІЦА, 28 ЛІСТАПАДА

5.10, 15.40 Серыял «Тайны следства-2».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 1.35 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 19.30 Зона Х.
7.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Сфера інтарэсаў.
9.05 Слова Мітрапаліта Філарэта на пачатак Каляднага посту.
9.15, 14.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.20, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.10 Серыял «Гарачы лёд».
11.00, 17.50 Серыял «Родныя людзі».
12.10 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
13.05 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
13.50 Шпілька.
14.25, 1.45 Серыял «Клініка».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Нябачны фронт».
16.45 «Жыццё як жыццё». «Я, ён і праца».
21.00 Панарама.
21.50 Серыял «Героі».
23.45 Камедыя «У шоу толькі дзяўчаты».

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 1.55 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 Серыял «Рыжая».
10.00 Серыял «Сінія ночы».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 2.10 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольная закупка».
11.50 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.50 «Модны прыгавор».
15.00 Серыял «Гібель імперыі».
16.15 Серыял «Агонь кахання».
17.15 «Няхай гавораць».
18.20 «Злачынствы стагоддзя».
18.55 Поле цудаў.
20.00 Час.
21.05 «Творчы вечар кампазітара Алега Елісеенкава».
23.30 «Наша Belarussia».
0.05 Маст. фільм «Паштоўкі з краю свету».

6.55 «Ранішняя падзарадка».
7.55, 17.00 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Серыял «Следства вядуць ЗнаТаКі. Праз 10 гадоў».
9.15 У гэты дзень.
9.20 «Спорт, спорт, спорт...» Нэлі Кім.
9.45 Жаночая ліга.
10.10, 17.30 Серыял «Спадчынніца».
10.55 «Сяброў маіх цудоўныя рысы...» Рэжысёр Мікалай Пінігін.
11.40 Шоу Ньюс.
12.05 «Цудоўная сямёрка». Суперфінал. Дзень 5-ы.
12.35 Лабірынты: сеча пад Нікадзімава.
13.00 Серыял «Мушкецёры праз 20 гадоў».
14.40 Мультсерыял «Сонік Ікс».
15.00 Пазакласная гадзіна.
15.15 Школа рамонту.
16.05 Клуб былых жонак.
18.35 Навіны культуры.
18.50 Усё пра бяспеку.
19.20 Гіпноз.
20.30 Калыханка.
20.45 Бітва экстрасэнсаў.
21.45 Танцы без правілаў.
22.55 Меладрама «Анатомія Грэй».
0.30 Хакей. Адкрыты чэмпіянат Беларусі. Экстраліга. Керамін — Шыннік.

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 0.25 «Закон і крымінал».
6.25, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Аўтапанарама».
8.50 Серыял «Шырокая рака».
9.50 «Відавочца» прадстаўляе: самае смешнае».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40, 14.20 «Крутыя рабяты».
10.50 Серыял «Жыццё працягваецца».
11.45, 18.25 Серыял «Багатая і любімая».
12.35 «Прыватныя гісторыі».
13.50 «Асабісты інтарэс».
14.30 Серыял «Элен і сябры-2».
15.30 Серыял «Салдаты. Новы прызыў».
16.50 «Гарачы лёд».
17.30 «Званая вячэра».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.30 Камедыя «Астэрыкс і Абелікс: Місія Клеапатра».
23.00 «Відзьма-нявідзьма».
23.45 Маст. фільм «Усе павінны памерці».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05, 1.05, 2.30 Садружнасць live.
5.30 «Жаночы часопіс».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30, 19.30 «Рандэву з зоркай».
8.05, 1.30 Дак. серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
9.05 «Слова за слова».
10.05 Серыял «Сям'я Сепрано».
11.05 Серыял «Доктар Жывага».
12.05, 23.20 Маст. фільм «Ралі».
14.05 Мультсерыял «Рэдвал».
14.30 Серыял «Робін з Шэрвуда».
15.20 «Жаночы часопіс».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 4.00 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
18.30 «Слава за хвіліну».
20.05 Канцэрт.
21.20, 3.00 Дак. дэтэктыў. «Пянькоўскі — агент трох разведак».
22.30 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 10.50, 17.50 «Навіны кіно».
7.10, 10.55, 23.35 «Метэапрагноз».
7.15 Дак. фільм «Таежны тупік».
9.00 «Дом жывых гісторый».
9.30 «К-відэа» для дзяцей.
9.50, 19.50 Серыял «Закон Мэрфі».
11.00 Камедыя «Маўчы ў анучку».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 Мультпарад.
17.00 Серыял «Справядлівая справа».
18.00 Серыял «Якая гаворыць з прывідамі».
19.00 «8 самых».
19.15 «Адшукваецца адпачынак».
20.45 «Вечарніца».
20.55 «К-відэа» для ўсёй сям'і.
21.10 Трылер «Маёнтак «Халодны ручай».
23.10 «Хіт-парад тэлечата».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.10 Серыял «Чараўніцкае каханне».
10.05 Серыял «Чатыры Любові».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.30 Серыял «Махляры».
12.35 Маст. фільм «Усё перамагае каханне».
13.50, 16.50, 18.50, 23.20 Навіны—Беларусь.
14.20 «Мой сярэбраны шар. Ангеліна Сцяпанава».
15.15 «Кулагін і партнёры».
15.50 Суд ідзе.
17.25 «Сто прычын для смеху». Сямён Альтаў.
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
19.35 «Юрмала-2008».
21.25 Маст. фільм «Спякотны лістапад».
23.30 Маст. фільм «Дабранач!».

7.00 «Добрай раніцы, Расія!»
10.00, 17.25, 0.25 Серыял «Родныя людзі».
10.45, 18.15, 1.10 Серыял «Жанчына без мінулага».
11.30 «Эпізоды». Сямён Співак.
12.10 Серыял «Чатыры Любові».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Меладрама «Снеданне з відам на Эльбрус».
14.45 Мультфільмы.
15.15 «Мой сярэбраны шар. Людміла Марчанка».
16.25 Весткі—Паўночны Каўказ.
16.45 Весткі—спорт.
16.55 «Пецярбург: час і месца».
19.45 Серыял «Кармеліта».
20.30, 3.45 «Юрмала».
22.05, 5.15 Маст. фільм «Ліса Аліса».
23.30 «Лінія жыцця». Мікалай Дабранраваў.
1.55 Серыял «Кармеліта».
2.40 Навіны культуры.

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.00 «Галоўны герой».
10.20 «Ліхія 90-я».
10.45 «Авіятары».
11.15 Серыял «Уцёсаў. Песня даўжынёю ў жыццё».
12.05 «Суд прысяжных».
13.30 Серыял «Вісякі».
15.20 «Вар'яцкі дзень. Агляд».
15.30 «Агляд. Выратавальнікі».
16.30 Серыял «Вяртанне Мухтара-2».
18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
19.45 «Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне».
20.05 «Суперстар-2008. Каманда мары».
22.40 Баявік «Бітва розумаў».
1.20 «Усё адразу!».
1.50 Трылер «Крык».

5.00 Канал «Настрой».
7.30, 17.15 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
7.35, 10.50, 14.30, 15.30, 23.30, 2.10, 3.45 Маст. фільм.
9.25 «Ірына Скобцава. Шчаслівая жанчына». Дак. фільм.
10.10, 14.10, 16.50 Пятроўка, 38.
10.30, 13.30, 16.30, 18.50, 19.30 Падзеі.
13.45 Дзелавая Масква.
17.20 Мультпарад.
17.45 «Каралі мафіі». Дак. серыял.
18.55 «Рэальныя гісторыі». «Аб чым маўчаць рэжысёры...».
20.05 «Брава, артыст!» Любоў Палішчук.
21.45 «Народ хоча ведаць». Ток-шоу.
22.55 Падзеі. 25-я гадзіна.

9.30, 15.15, 18.00, 1.00 Скачкі на лыжах з трampліна.
10.00 Футбол. Чэмпіянат свету сярод жанчын (U-20).
11.15, 12.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА.
12.15 Футбол. Кубак УЕФА.
13.45, 20.15, 21.15 Фігурнае катанне.
16.00 Шары (Боўлінг).
19.45, 0.00, 2.00 «Еўрагалы».
22.00 Самыя дужыя людзі планеты.
23.00 Покер.
0.30 Экстрэмальны спорт.

22.40 ФІЛЬМ ДНЯ

«БІТВА РОЗУМАЎ» (КІТАЙ — ЯПОНІЯ — ПАЎДНЁВАЯ КАРЭЯ — ГАНКОНГ, 2006 г.)

370 г. да н.э. Кітай падзелены на 7 вялікіх царстваў і мноства маленькіх княстваў. На шляху 100-тысячнай арміі царства Чжао, якой камандуе жорсткі і разумны военачальнік, паўстае сталіца княства Лян. Горад, які абараняе невялікі атрад, асуджаны, але ўзначаліць абарону пагаджаецца воін і стратэг — паслядоўнік містычнага вучэння маістаў.

Рэжысёр — Чы Леун Чон. **У ролях:** Эндзі Лау, Сун-кі Ан, Сю-хоу Чын, Сі Вон Чой, Бінбін Фан, Цін Хун.

СУБОТА, 29 ЛІСТАПАДА

6.20 Дак. серыял «Таямнічы свет жывёл».
6.45 Брытва Акама.
7.15 Існасць.
7.40 Дзень спорту.
7.50 «Добрай раніцы, Беларусь!».
8.45 Гатуем разам.
8.55, 12.10 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Навіны.
9.05 Здароўе.
9.40 Серыял «Як сказаў Джым».
10.10 Шпілька.
10.50 Ранішняя хваля.
11.25 «Viva La Vita».
12.20 Камедыя «Каралева бензакалонкі».
13.55 Дак. серыял «Тайны забытых перамог».
14.25 «Нябачны фронт».
15.10 Навіны рэгіёна.
15.35 Вакол планеты.
16.20 Зона Х.
16.40 «Інтуіцыя».
17.45 «Зямля беларуская». «Слова пра Лагойск».
18.20 «Ваша лато».
19.10 Латарэя «Пяцёрачка».
19.20 Камедыя «Прыгоды Веркі Сярдзючкі».
21.00 Панарама.
21.45 Трылер «1408».
23.50 Серыял «Клава, давай!».

7.00 «Суботняя раніца».
8.00, 9.00, 16.00, 20.30 Нашы навіны.
9.05 Серыял «Шчаслівыя разам».
9.40 «Здароўе».
10.25 «Смак».
11.00 «Кветкі як цуд». Дак. фільм.
11.30 «Лідзія Федасеева-Шукшына. Аб каханні, аб дзецях, аб сабе...».
12.30 Мультфільм «Маё каханне».
13.00 Тэлечасопіс «Саюз».
13.30 Чэмпіёны КВЗ. «Па-за гульнёй».
15.00 «Пустэльнікі. Гульня ў хованкі».
16.10, 21.00 Навіны спорту.
16.15 Юбілейны вечар Андрэя Дзяменцьева «Усё пачынаецца з кахання».
17.55 «Адзін супраць усіх».
19.00, 21.05 «Ледніковы перыяд».
20.00 Вялікая палітыка.
23.25 «Пражэктарперысхілтан».
0.00 Што? Дзе? Калі?

8.15 Серыял «Олівер Твіст».
9.00 Свая кампанія.
10.05 Маст. фільм «Дзямідавы». 1-я серыя.
11.20 Жаночая ліга.
11.55 Школа рамонту.
12.55 Хакей. Адкрыты чэмпіянат Беларусі. Экстраліга. Віцебск — Металург.
15.15 Невытлумачальна, але факт.
16.20 Лабірынты: фантомы і рэаліі «Чорнага замка Альшанскага».
16.55 Хакей. КХЛ. Дынама (Мінск) — Металург (Магнітагорск).
19.15 «Страсці па культуры». Ток-шоу.
19.55 «Касмапалітэн». Відэаверсія.
21.10 «Спорт, спорт, спорт...» Андрэй Смірноў.
21.45 Мюзікл «Тры мушкецёры».
23.50 Шоу Ньюс.
0.20 «Казанова».
0.50 Гандбол. Адборачны матч чэмпіянату Еўропы-2010. Ізраіль — Беларусь.

6.35 «Ваенная тайна».
7.25 «Анфас».
7.40 Серыял «Агенцтва 2».
8.10 Маст. фільм «Князь Удача Андрэевіч».
9.30 «Мой дом».
10.00 «Крокі да поспеху».
11.00 «Мінск і мінчане».
11.30 Серыял «Любоў Мая».
12.35 «Новыя падарожжы дылетанта».
13.10 Маст. фільм «Капітан Нэма».
14.40 «Дарагая перадача».
15.15 «Відавочца прадстаўляе: самае шакіруючае».
16.15 «Горад дзяцінства».
16.30, 19.30 «24 гадзіны».
16.40 «Наша справа».
16.50 «Народжаны ў СССР».
17.40 «Я — вандроўнік».
18.10 «Відзьма-нявідзьма».
18.55 «Рэпарцёрскія гісторыі».
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 Баявік «Рэвальвер».
22.20 «Крутыя рабяты».
23.20 Маст. фільм «Мальер».
1.55 Маст. фільм «Спакусніцы».

5.00, 12.20 Фільм-казка «Салавей».
6.45 Дак. серыял «Гэтыя цудоўныя жывёлы».
7.45 «Слава за хвіліну».
8.45, 14.05 Мультсерыял «Кароль малпаў».
9.15 «У гасцях у Мінуткі».
9.30, 14.30 Серыял «Лэсі і рэнджар Коры».
10.00, 2.30 «Мар, дзейнічай, будзь!»
10.30 «Вялікая будоўля».
11.00, 4.00 «Хіт-экспрэс».
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Навіны Садружнасці.
12.10 «Любімыя акцёры».
15.20 «Рандэву з зоркай».
15.55 «Білет на сёння».
16.00 Серыял «Дружная сямейка».
17.00, 3.00 Дак. фільм «Апошнія дні знакамітасцяў».
18.20, 0.30 Маст. фільм «Ахова Лужына».
20.30 «Дзень пасла».
21.20 Маст. фільм «Кляймо грамадзяніна».
23.30 Серыял «Тайнае імя Бога».

9.00, 15.50, 23.20 «Навіны кіно».
9.05, 23.30 «Метэапрагноз».
9.10 «Адзінка ў кубе».
9.30, 14.40 «Мультпарад».
9.50, 18.30 «К-гульні».
10.00 «Хіт-парад тэлечата».
10.30 Маст. фільм «Маёнтак «Халодны ручай».
12.20 «8 самых».
12.30 Маст. фільм «У люстэрка два твары».
16.00 «Адшукваецца адпачынак».
16.30 Камедыя «Блеф».
18.40 «Стары магнітафон».
19.00 Камедыя «Спаткане ўсляпую».
20.45 «Вечарніца».
20.55 «К-відэа для ўсёй сям'і».
21.00 Маст. фільм «Прафесіянал».

7.00, 11.00, 14.00 Весткі.
7.10 Драма «Чырвонае і чорнае». 1-я серыя.
8.20 Мультфільмы.
9.05 «Відавочнае—неверагоднае».
9.40 «Суботнік».
10.25 «Ранішняя пошта» з Юрыем Нікалаевым і Ларысай Грыбалёвай.
11.10 Пакой смеху.
12.00 «Вакол свету».
13.00 Серыял «Марш Турэцкага-3».
14.20 Маст. фільм «На паўдарогі ў Парыж».
15.55 СУПЕР «Зорны» лёд.
19.00 Весткі ў суботу.
19.40 Маст. фільм «Сястрычка».
21.40 Маст. фільм «Гастралёр».
23.15 Драма «Дзесяць гадоў без права перапіскі».

7.00, 10.00, 13.00 Весткі.
7.10, 10.10 Весткі—Масква.
7.20 Маст. фільм «Прывід дома майго».
8.45 «Утаймаванне свавольнікаў».
9.15 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна».
10.20 «Біблейскі сюжэт».
10.50, 1.00 Драма «Чырвонае і чорнае».
11.55 Мультфільм.
12.05 «Вандроўкі натураліста».
12.30 Розначытанні.
13.15 Серыял «Каханне маё».
14.05 «За сямю пячаткамі».
14.40 «Формула ўлады».
15.05 «Відавочнае—неверагоднае».
15.30 «Партытуры не гараць».
16.00 «Магія кіно».
16.35 Суботні вечар.
18.10, 2.05 Серыял «Марш Турэцкага. Новае назначэнне».
19.00, 3.00 Весткі ў суботу.
19.45, 3.35 «Культурная рэвалюцыя».
20.40, 4.30 «Зорны лёд».
22.55 Маст. фільм «Царазабойца».
0.30 «Я хачу дабра». Мікаэл Тарывердзіеў.

7.40, 8.45 Мультфільм.
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.20 «Казкі Бажэнава».
8.55 «Агляд».
9.20 «Без рэцэпта».
10.25 «Галоўная дарога».
10.55 «Кулінарны паядынак».
11.55 «Кватэрнае пытанне».
13.25 «Асаблівa небяспечны!»
14.00 Камедыя «Страх і трапятанне».
16.25 «Жаночы погляд».
17.05 Серыял «Злачынства будзе раскрыта».
19.30 «Прафесія—рэпарцёр».

20.05 «Праграма Максімум».
21.10 «Рускія сенсацыі».
22.10 «Ты не паверыш!»
23.10 Меладрама «Лэдзі Чатэрлей».
2.00 «Даст іст фантасціш».

4.45, 18.00, 21.05, 0.25, 3.05 Маст. фільм.
6.30 Марш-кідок.
7.00 АБВГДэйка.
7.30 Праваслаўная энцыклапедыя.
8.00 «Жывая прырода». «Палярны мядзведзь».
8.45 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
9.05 Фільм-казка «Агонь, вада і... медныя трубы».
10.30, 13.30, 16.30, 23.00 Падзеі.
10.45 «Рэпарцёр».
11.05 Дак. фільм «Людзі, ау!».
11.55 Генрыета Яноўская ў праграме «Сто пытанняў дарасламу».
12.40 Гарадскі сход.
13.55 Лінія абароны.
14.40 Дэтэктыў «Загадана ўзяць жывым».
16.45 Пятроўка, 38.
17.00 «У цэнтры ўвагі». «Мама дарагая».
20.00 «Пастскрыптум».
23.20 «Часова даступны». Эрнст Мулдашаў.

9.30 Фігурнае катанне.
11.15, 15.45, 20.00, 2.00 Скачкі на лыжах з трампліна.
12.00, 14.30 Лыжнае двабор'е.
12.45 Лыжныя гонкі.
17.45, 1.00 Шары (Боўлінг).
19.00, 20.30 Горныя лыжы.
23.00 Байцоўскі клуб.

20.10 ФІЛЬМ ДНЯ

«РЭВАЛЬВЕР» (ФРАНЦЫЯ — ВЯЛІКАБРЫТАНІЯ, 2005 г.)

Джэйк — удачлівы гулец. Аднойчы ночну яго з братамі запрашаюць на прыватную гульню, дзе Джэйк павінен прайграць нейкаму крымінальнаму аўтарытэту. Але Джэйк у прысутнасці крымінальнага боса выйграе ўсё, што можа, а ў дадатак яшчэ і зневажае прайграўшага.

Рэжысёр — Гай Рычы. **У галоўных ролях:** Джэйсан Стэтхэм, Рэй Ліёта, Вінсент Пасторэ, Андрэ Бенджамін.

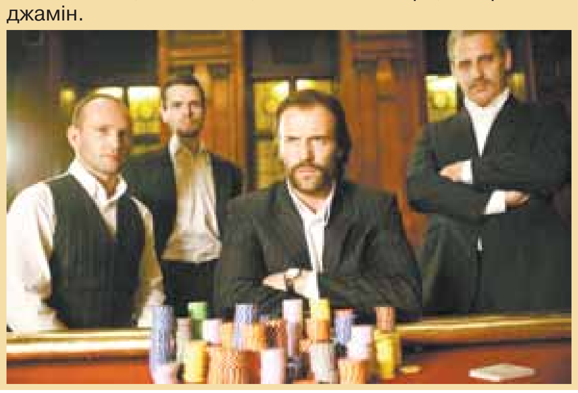

НЯДЗЕЛЯ, 30 ЛІСТАПАДА

6.10 Серыял «Сэрца акіяна».
6.35 Камедыя «Дзённікі прынцэсы-2».
8.30 Альманах падарожжаў.
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.05, 14.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10 Арсенал.
9.40 Серыял «Як сказаў Джым».
10.10 Культурныя людзі.
10.50 Усе стыхіі.
11.25 «У свеце матораў».
12.10 Камедыя «Вяселле з пасагам».
14.10 «Будні чэмпіёнаў». Сяргей Гарбок.
14.40 «Тварыць — дыхаць...».
15.10 Навіны рэгіёна.
15.30 Nota Bene.
16.00 КВЗ. 1/2 фіналу Еўралігі.
17.50 Суперлато.
18.50 Меладрама «Узгоркі і раўніны».
20.40 «Спортлато 5 з 36».
21.00 Панарама тыдня.
22.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў.
23.05 Трылер «Выкуп».

7.00 «Нядзельная раніца».
8.00, 9.00, 16.00 Нашы навіны.
9.05 Нядзельная пропаведзь.
9.20 Серыял «Шчаслівыя разам».
9.55 «Бесталковыя нататкі».
10.15 Пакуль усе дома.
11.05 Фазэнда.
11.40 «Разумніцы і разумнікі».
12.25 «Ранішняя пошта».
13.05 «Дарослыя казкі пра жывёл». Дак. фільм.
13.35 «Адваротны адлік».
14.05 «Хвіліна славы».
16.15 Навіны спорту.
16.20 «Міжнародная панарама».
16.40 Тэорыя неверагоднасці. «Жыццё без болю».
17.25 Серыял «Агульная тэрапія».
18.30 Рэаліці-шоу «Пасаг для нявесты».
20.00 Контуры.
21.05 «Дыханне планеты».
21.40 «Апошні герой: Забытыя ў раі».
22.55 Маст. фільм «Урокі ваджэння».
0.45 «Камедзі Клаб».

7.40 Звон.
8.05 Мір вашаму дому.
8.15 Бухта капітанаў.
9.00 Наша пяцёрачка.
10.05 Маст. фільм «Дзямідавы». 2-я серыя.
11.30 Урачэбныя тайны з доктарам А. Цырэшчанкам.
12.05 Клуб былых жонак.
13.10, 23.30 ПРАсоўванне+.
13.30 Слова пісьменніка.
14.00 «Спявай, душа. by». Фальклорна-этнаграфічны ансамбль «Сцвіжанка» (Жыткавіцкі раён).
14.30 Серыял «Дзве зоркі».
15.00 Камедыя «Чацвёртае жаданне».
17.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Чэлсі — Арсенал.
19.55 «Цудоўная сямёрка». Суперфінал.
20.30 Тэлебарометр.
20.55 Правы чалавека.
21.10 Камедыя «Пад замком».
23.00 Свая музыка.
0.00 Хакей. НХЛ. Матч тыдня.
1.35 Бокс. Адланьер Соліс — Чонсі Велівер.

6.25 «Сакрэтныя гісторыі».
7.15 Серыял «Агенцтва 2».
7.40 Камедыя «Астэрыкс і Абелікс: Місія Клеапатра».
9.25 «Аўтапанарама».
9.55 «Відавочца прадстаўляе: самае смешнае».
10.50 «Вялікае снеданне».
11.30 Серыял «Любоў Мая».
12.35 «Добры дзень, доктар!».
13.10 Маст. фільм «Першы тралейбус».
15.00 «Культурнае жыццё».
15.30 «Прыватныя гісторыі».
16.30 «24 гадзіны».
16.50 «Увасkрэсенне класікі». Дыялогі пра музыку.
17.55 «Фантастычныя гісторыі».
19.00 «Аўтапанарама».
19.30 «Тыдзень».
20.30 Маст. фільм «Містэр Чароўнасць».
22.30 Спартыўны тыдзень.
23.00 «Бі-2» — «25 песень хорам».
1.45 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы».

5.00, 12.20 Камедыя «Дзявочая вясна».
6.45 Дак. серыял «Містычная Азія».
7.45 Дак. серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
8.15 «Рэспубліка сёння».
8.30 «Тэрыторыя KG».
8.45, 14.05 Мультсерыял «Кароль малпаў».
9.15 «Мільён пытанняў аб прыродзе».
9.30, 14.30 Серыял «Лэсі і рэнджар Коры».
10.00 «Даведнік».
10.30 «Тайны забытых перамог». «Перамога над часам».
11.00 «Ведаем рускую».
12.00 Навіны Садружнасці.
12.10 «Любімыя акцёры».
15.00 «Навіны Садружнасці. Культура».
15.20, 2.30 «Супраць мафіі».
15.55 «Білет на сёння».
16.00 Серыял «Дружная сямейка».
17.00, 3.00 «У нашу гавань заходзілі караблі...»
18.00 Маст. фільм «Я Вам больш не веру».
20.00 «Разам».
20.55 Маст. фільм «Эфект матылька-2».
22.40 «Паўночнікі».
23.30 Серыял «Тайнае імя Бога».
0.30 Маст. фільм «Кляймо грамадзяніна».
4.00 Канцэрт.

9.00, 16.50 «К-гульні».
9.05, 23.30 «Метэапрагноз».
9.10 «Адшукваецца адпачынак».
9.30 «Кіна—кліп—парад».
9.50, 20.55 «Навіны кіно».
10.00 «Мой любімы гадаванец».
10.30 Маст. фільм «Прафесіянал».
12.50 Серыял «Лейтэнант Каломба».
14.25 Канцэрт «Па вашых просьбах».
15.20 «К-відэа для дзяцей».
15.40 Фільм для дзяцей.
17.00 Драма «Летуценнік».
18.45 «8 самых».
19.00 Трылер «Смяротныя думкі».
20.45 «Вечарніца».
21.00 Баявік «Хуткасць».
23.00 Хіт-парад тэлечата.

7.00 «Набытак рэспублікі».
7.15 Драма «Чырвонае і чорнае».
8.25 Мультфільмы.
8.50 «Студыя «Здароўе».
9.25 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна».
10.00 «Гарадок».
11.00, 14.00 Весткі.
11.10 «Сам сабе рэжысёр».
12.05 «Ну, Кацёначкін, пачакай!». Дак. фільм.
13.00 Серыял «Марш Турэцкага-3».
14.15 Маст. фільм «Віват, гардэмарыны!».
17.00 «Аншлаг і Кампанія».
18.25 «Сумленны дэтэктыў».
19.00 Весткі тыдня.
20.05 «Спецыяльны карэспандэнт».
20.30 Маст. фільм «Так не бывае».
22.30 «Імя Расія».
23.40 Меладрама «Снеданне з відам на Эльбрус».

7.00 Маст. фільм «Гардэмарыны-3».
8.40 Маст. фільм «Арыфметыка кахання».
10.00, 13.00 Весткі.
10.10 Весткі—Масква. Тыдзень у горадзе.
10.50, 1.05 Драма «Чырвонае і чорнае».
11.55, 14.05 Мультфільмы.
12.20 «Сам сабе рэжысёр».
13.15 Серыял «Каханне маё».
14.15 Хто ў доме гаспадар.
14.45 «Гарадок». Дайджэст.
15.15 «Набытак рэспублікі».
15.25 «Вакол свету».
16.10 «Больш, чым каханне».
16.50 «Тым часам».
17.45 «Сумленны дэтэктыў».
18.10, 2.10 Серыял «Марш Турэцкага. Новае назначэнне».
19.00, 3.00 Весткі тыдня.
20.05, 3.55 Спецыяльны карэспандэнт.
20.30, 4.25 «Імя Расія».
21.25, 5.20 «Смяяцца дазваляецца».
23.00 Маст. фільм «Амерыкэн бой».

7.40 Мультфільм «Прыгоды барона Мюнхгаўзена».
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сёння.
8.15 «Дзікі свет».
8.45 «Іх норавы».
9.20 «Ядзім дома!»
10.20, 20.35 «Надзвычайнае здарэнне. Агляд за тыдзень».
10.55 «Quattroruote».
11.25 «Авіятары».
12.00 «Дачны адказ».
13.25 «Крамлёўскае пахаванне. Пётр Машэраў.
14.15 Баявік «Асаблівае заданне».
16.25 «Барацьба за ўласнасць».
17.05 Серыял «Злачынства будзе раскрыта».
19.00 Сёння. Падагульняючая праграма.
20.00 «Чыстасардэчнае прызнанне».
21.10 «Галоўны герой».
22.20 «Руския не здаюцца!».
22.55 Драма «Пагавары з ёю».
1.00 «Футбольная ноч».
1.25 Серыял «Адвакат».

4.10, 10.45, 15.20, 16.15, 18.00, 21.00, 0.05, 2.35 Маст. фільм.
5.45 Фактар жыцця.
6.20 Дзённік вандроўніка.
6.50 «Масква Першапрастольная». Дак. фільм.
7.25 Сялянская застава.
8.00 Жывая прырода. «Праход Левіяфана. Глыбакаводны свет».
8.45 «21 кабінет».
9.15 Нашы любімыя жывёлы.
9.55 Палітычная кухня.
10.30, 22.55 Падзеі.
12.25 «Смех з дастаўкай на дом».
13.20 Аляксей Ягудзін у праграме «Запрашае Барыс Ноткін».
13.50 Маскоўскі тыдзень.
14.25 «Доказы віны». «Вясенняе абвастрэнне».
15.15 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
20.00 «У цэнтры падзей».
23.15 «Вырашыце за мяне». «Санкцыя на здраду».
4.25 Мультфільм.

9.30, 13.15, 15.00, 18.30, 21.30, 23.30 Скачкі на лыжах з трампліна.
11.00, 13.45 Лыжныя гонкі.
12.00, 15.30 Лыжнае двабор'е.
16.15 Фігурнае катанне.
17.15 Шары (Боўлінг).
19.00, 22.00 Горныя лыжы.
23.00, 2.00 Зімовыя віды спорту.
0.00 Футбол. Чэмпіянат свету сярод жанчын (U-20).

20.30 ФІЛЬМ ДНЯ

«МІСТЭР ЧАРОЎНАСЦЬ» (ЗША, 1999 г.)

Джэк і Саманта — суседзі і заклятыя ворагі. І толькі адно аб'ядноўвае іх — нуднае адзіноцтва. Неўзабаве жыццё Саманты рэзка мяняецца, калі яна знаёміцца па інтэрнэце з мілым хлопцам, які становіцца для яе адзіным чалавекам, якому яна здольная паведаць усе свае сакрэты. Але Саманта не падазрае, што дзіўны прынц насамрэч — яе шкодны сусед!

Рэжысёр — Брэт Паркер. **У ролях:** Ція Карэра, Дэвід Чарвет, Ніа Вардалас, Вінсент Энджэл, Йен Гомез, Дрэа Дэ Матэа.

ПАНЯДЗЕЛАК, 24 лістапада
3.00, 21.30 Камедыя «К-911».
4.30 Драма «Пастаянныя палюбоўнікі».
7.30 Камедыя «Ілгун, ілгун».
9.00 Дэтэктыў «Перакладчыца».
11.10 Камедыя «Удар па варотах 2: Разбіваючы лёд».
13.00 Камедыя «Лютыя стварэнні».
14.30 Камедыя «Дадлі Справядлівы».
16.00 Баявік «Гладыятар».
19.00 Драма «Рэй».

АЎТОРАК, 25 лістапада
3.00, 21.00 Драма «Бальмонстраў».
5.00 Драма «Рэй».
8.00 Камедыя «Лютыя стварэнні».
10.00 Камедыя «Дадлі Справядлівы».
11.30 Баявік «Гладыятар».
14.30 Камедыя «Па матывах Джыўса».
17.00 Баявік «Сапраўдная МакКой».
19.00 Камедыя «Ноцінг Хіл».

СЕРАДА, 26 лістапада
3.00, 21.00 Драма «Правілы сэксу».
5.00 Камедыя «Ноцінг Хіл».
7.30 Камедыя «Па матывах Джыўса».
10.00 Баявік «Сапраўдная МакКой».
12.00 Камедыя «Электрычны вершнік».
14.00 Камедыя «Мой лепшы палюбоўнік».
16.00 Камедыя «А вось і Полі!».
18.00 Драма «З Афрыкі».

ЧАЦВЕР, 27 лістапада
3.00, 21.30 Баявік «Абаронца».
5.00 Драма «З Афрыкі».
7.40 Камедыя «Электрычны вершнік».
9.40 Камедыя «Мой лепшы палюбоўнік».
11.30 Камедыя «А вось і Полі!».
13.00 Камедыя «Смокі і Бандыт».
15.00 Фантастыка «Тайна містэра Райса».
17.00 Трагікамедыя «Шаснаццаць свечак».
18.30 Баявік «Твар са шрамам».

ПЯТНІЦА, 28 лістапада
3.00, 21.00 Драма «Народжаны чацвёртага ліпеня».
5.30 Баявік «Твар са шрамам».
8.20 Камедыя «Смокі і Бандыт».
10.00 Фантастыка «Тайна містэра Райса».
11.30 Трагікамедыя «Шаснаццаць свечак».
13.00 Камедыя «Блізняты».
15.00 Дак. фільм «Двайная порцыя».
17.00 Драма «Галава ў аблоках».
19.00 Трылер «Гатэль Руанда».

СУБОТА, 29 лістапада
3.00, 21.30 Драма «Мемуары гейшы».
5.30 Трылер «Гатэль Руанда».
7.30 Камедыя «Блізняты».
9.20 Дак. фільм «Двайная порцыя».
11.00 Драма «Галава ў аблоках».
13.00 Камедыя «К-9».
15.00 Драма «Краіна надзеі».
17.00 Камедыя «Тыгр і снег».
19.00 Драма «Піяніст».

НЯДЗЕЛЯ, 30 лістапада
3.00, 21.30 Драма «Шарлота Грэй».
5.00 Драма «Піяніст».
7.30 Камедыя «К-9».
9.10 Драма «Краіна надзеі».
11.10 Камедыя «Тыгр і снег».
13.00 Камедыя «Сэрцаедкі».
15.00 Драма «Нацыя Прозака».
16.30 Драма «Нідзе ў Афрыцы».
19.00 Драма «Вецер, які гайдае верасk».

ПАНЯДЗЕЛАК, 24 лістапада
7.00, 15.40 Махінатары.
7.25 Дзёрзкія праекты.
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 «Як гэта працуе».
10.10, 16.05, 2.00 «Звар'яцелыя ад трукаў».
10.40 Магутныя машыны.
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легенд.
12.00 «Пятая перадача».
13.50 Эверэст: за мяжой магчымага.
14.45, 21.00 Брудная работка.
16.35, 2.25 Вялізныя машыны.
17.00, 4.45 «У Лудольфаў на звалцы».
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 «Смяротны ўлоў».
23.00 «Выжыць любой цаной».
0.00 Зброя будучыні.
1.00 «Галаваломы».

АЎТОРАК, 25 лістапада
7.00, 15.40 Махінатары.
7.25 Дзёрзкія праекты.
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 Як гэта працуе.
10.10, 16.05, 2.00 Звар'яцелыя ад трукаў.
10.40 Вялізныя машыны.
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легенд.
12.00 «У Лудольфаў на звалцы».
13.50 Зброя будучыні.
14.45, 21.00 Брудная работка.
16.35, 2.25 Вялізныя машыны.
17.00, 4.45 Стварымы матацыкл.
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 Сапраўды вялікія рэчы.
23.00 «Рукатворныя цуды: Азія».
0.00 Зброя будучыні.
1.00 «Галаваломы».

СЕРАДА, 26 лістапада
7.00, 15.40 Махінатары.
7.25 Дзёрзкія праекты.
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 Як гэта працуе.
10.10, 16.05, 2.00 «Звар'яцелыя ад трукаў».
10.40 Вялізныя машыны.
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легенд.
12.00 Стварымы матацыкл.
13.50 Зброя будучыні.
14.45, 21.00 Брудная работка.
16.35, 2.25 Вялізныя машыны.
17.00, 4.45 Усё пад заказ.
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 Эверэст: за мяжой магчымага.
23.00 «Супервулкан: Апакаліпсіс у рэальным часе».
0.00 Зброя будучыні.
1.00 «Галаваломы».

ЧАЦВЕР, 27 лістапада
7.00, 15.40 Махінатары.
7.25 Дзёрзкія праекты.
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 Як гэта працуе.
10.10, 16.05, 2.00 «Звар'яцелыя ад трукаў».
10.40 Вялізныя машыны.
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легенд.
12.00 Усё пад заказ.
13.50, 0.00 Зброя будучыні.
14.45, 21.00 Брудная работка.
16.35, 2.25 Вялізныя машыны.
17.00, 4.45 «Круты цюнінг».
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 На месцы злачынства.
23.00 Доктар Дж. Медыцынскае расследаванне.
1.00 «Галаваломы».

ПЯТНІЦА, 28 лістапада
7.00, 15.40 Махінатары.
7.25 Дзёрзкія праекты.
8.20, 12.55, 23.00 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 Як гэта працуе.
10.10, 16.05, 2.00 «Звар'яцелыя ад трукаў».
10.40 Вялізныя машыны.
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легенд.
12.00 «Круты цюнінг».
13.50 Зброя будучыні.
14.45, 21.00 Брудная работка.
16.35, 2.25 Вялізныя машыны.
17.00, 4.45 «Пятая перадача».
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 «Скрыўленне часу».
0.00 Выжыць любой цаной.
1.00 «Галаваломы».

СУБОТА, 29 лістапада
7.00, 13.50, 3.50 «Рукатворныя цуды: Азія».
7.55 Сапраўды вялікія рэчы.
8.50, 14.45 «Як гэта працуе».
9.45, 16.35, 4.45 У свеце машын.
10.10, 18.00 Зброя будучыні.
11.05, 19.00 «Скрыўленне часу».
12.00, 23.00 «У Лудольфаў на звалцы».
12.55 «Пятая перадача».
15.40 Адкрыць невядомае з Джошам Бернштэйнам.
17.00, 2.55 Усё пад заказ.
20.00 Амерыканскія калымагі.
21.00 За кулісамі Сусветнага чэмпіянату па ралі.
22.00, 6.05 Амерыканскі чопер.
0.00 Тайны баявых майстэрстваў.
1.00 Эверэст: за мяжой магчымага.
2.00 «Супервулкан: Апакаліпсіс у рэальным часе».
5.10 «Вынайсці будучыню».

НЯДЗЕЛЯ, 30 лістапада
7.00, 21.00, 6.05 Разбуральнікі легенд.
7.55, 3.50 Дзёрзкія праекты.
8.50, 16.35, 4.45 Выпрабаванне на трываласць.
9.15 Адкрыць невядомае з Джошам Бернштэйнам.
10.10 Эверэст: за мяжой магчымага.
11.05 «Смяротны ўлоў».
12.00, 23.00, 2.55 Тайны баявых майстэрстваў.
12.55, 2.00 Выжыць любой цаной.
13.50 Першая дзясятка.
14.45, 20.00 Амерыканскі чопер.
15.40 Як гэта працуе.
17.00 Брудная работка.
18.00, 5.10 «У Лудольфаў на звалцы».
19.00 За кулісамі Сусветнага чэмпіянату па ралі.
22.00 Зброя будучыні.
0.00 Доктар Дж. Медыцынскае расследаванне.
1.00 На месцы злачынства.

ПАНЯДЗЕЛАК, 24 лістапада
9.00, 17.00, 1.00 Драма «Томі».
10.55, 18.55, 2.55 Драма «Маё жыццё».
12.55, 20.55, 4.55 Трылер «Оўшэн парк».
14.45, 22.45, 6.45 Драма «Месье Н.».

АЎТОРАК, 25 лістапада
9.00, 17.00, 1.00 Драма «Чароўная краіна».
10.45, 18.45, 2.45 Камедыя «Не будзіце спячага сабаку».
12.20, 20.20, 4.20 Драма «Пальчыкі абліжаш».
13.55, 21.55, 5.55 Драма «Яе ідэальны муж».
15.30, 23.30, 7.30 Драма «Дэпрэсія». 1-я серыя.

СЕРАДА, 26 лістапада
9.00, 17.00, 1.00 Камедыя «Гарольд і Кумар ідуць у адрыў».
10.30, 18.30, 2.30 Драма «Апошні паварот».
12.05, 20.05, 4.05 Камедыя «Маёнтак «Сонечны двор».
13.40, 21.40, 5.40 Драма «Заложнік».
15.35, 23.35, 7.35 Драма «Дэпрэсія». 2-я серыя.

ЧАЦВЕР, 27 лістапада
9.00, 17.00, 1.00 Камедыя «Яго завуць саскуатч».
10.40, 18.40, 2.40 Драма «Індакітай».
13.20, 21.20, 5.20 Камедыя «Споведзь кветачніцы».
15.00, 23.00, 7.00 Драма «Чалавек, якога не было».

ПЯТНІЦА, 28 лістапада
9.00, 17.00, 1.00 Меладрама «Бітвы салдата Келі».
10.20, 18.20, 2.20 Камедыя «Вельмі страшнае кіно 3».
11.45, 19.45, 3.45 Драма «Сельскі канцэрт».
13.30, 21.30, 5.30 Меладрама «Паглядзі на мяне».
15.25, 23.25, 7.25 Трылер «Суседка».

СУБОТА, 29 лістапада
9.00, 17.00, 1.00 Камедыя «Ох, ужо гэтыя дочкі».
10.25, 18.25, 2.25 Меладрама «Зачараваная Эла».
12.05, 20.05, 4.05 Меладрама «Непапраўны ўпарты».
13.40, 21.40, 5.40 Меладрама «Цень велікана».
15.20, 23.20, 7.20 Трылер «Выратоўваючы Эмілі».

НЯДЗЕЛЯ, 30 лістапада
9.00, 17.00, 1.00 Баявік «Экстрэмалы».
10.35, 18.35, 2.35 Меладрама «Брэйк поінт».
12.15, 20.15, 4.15 Камедыя «Герой месяца».
13.55, 21.55, 5.55 Трылер «Трынаццаць».
15.30, 23.30, 7.30 Баявік «Разборка ў Бронксе».

У праграме магчымыя змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена!

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.333 Індэкс 63850. Зак. № 6446. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12